

Beretning
1956

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

DET NORSKE ARBEIDERPARTI

BERETNING 1956

*UTARBEIDET
VED PARTIKONTORET*

OSLO 1957

D.N.A.'s HUSTRYKKERI

	Side
Innledning	5
Sentralstyret	6
Partikontoret	7
Landsstyret	7
Landsstyrets møter	8
Komiteer og utvalg	10
Programforberedelsene	12
Samarbeidskomiteen	13
Arbeiderbladet i 1956	14
Konferanser og fellesmøter	15
Nordisk samarbeid	16
Internasjonalt samarbeid	16
Faglig - politisk arbeid	17
Kommunalt arbeid	18
Arbeidet blant yrker med høyere utdanning, funksjonærer, studerende ungdom og ved skolene	24
Tillitsmannen	30
Organisasjonsarbeid	30
Forskjellige saker	36
a. Teknikken og fremtiden	36
b. Osvald Harjo	37
c. Partiets historie	37
d. Conrad Mohrs legat og Chr. Holterman Knudsens stipend	37
Medlemsoversikt 1955 - 1956	38
1. mai	40
Storting og regjering	50
Beretninger fra andre organisasjonsledd	69
Kvinnebevegelsen	69
Arbeidernes Ungdomsfylking	81
Framfylkingen	98
Arbeidernes Opplysningsforbund	102
Arbeidernes Pressekontor	107
A-pressen	109
Arbeidernes Avholdslandslag	115
Landsorganisasjonens komite for produksjons- øking	116
Arbeiderbevegelsens Arkiv	118
Kontakt A/S	121
Fram Forlag A/S	121
Arbeiderbevegelsens Tarifforening	121

Innledning

Utenrikspolitisk sett var stillingen ved utgangen av 1956 på mange måter forskjellig fra situasjonen ved forrige årsskifte. Etter det russiske kommunistpartis kongress i begynnelsen av 1956 var det en utbredt oppfatning i den demokratiske verden at Sovjet-Samveldets ledende politikere hadde brutt med Stalins metoder på viktige områder både i innenrikspolitikken og i utenrikspolitikken. Det så ut til at det var muligheter for å bryte ned meget av den gjensidige mistillit som hadde gjort seg gjeldende mellom østblokken og landene i den vestlige verden, og at den kalde krigen skulle bli avløst av en mer rolig og forsonlig politisk atmosfære.

Men hendingene i Midt-Østen og i Øst-Europa har ført til en ny skjerpelse av forholdet mellom Øst og Vest. En tid var situasjonen så tilspisset at mange fryktet for at vi sto foran utbruddet av en 3. verdenskrig.

Gjennom FN's inngripen lyktes det å lede begivenhetene i Midt-Østen inn i slike baner at krigsfarens ble redusert betraktelig. Norge spilte en meget aktiv rolle i de internasjonale drøftingene om bileggelse av Suez-konflikten, og både Regjering og Storting handlet usedvanlig raskt da det gjaldt å treffe beslutninger om norsk medvirken i FN's aksjon i Suez-området.

Sovjet-Samveldets intervensjon i det ungarske folks frihetskamp vakte voldsom harme over hele verden og ikke minst i Norge. I vårt land forstummet med ett all tale om reduksjon av beredskapsbevilgningene og den militære tjenestetid.

Trass i den tragiske utvikling i Ungarn, ga likevel hendelsene i året 1956 viktige og oppmuntrende erfaringer. Vi opplevde en opinionsstorm mot den russiske imperialismen som verden aldri har sett maken til. Og vi fikk demonstrert på en måte som ikke var til å misforstå at det store flertall av menneskene i de såkalte folkedemokratiske land stiller seg skarpt avvisende til den totalitære kommunisme. Også i Sovjet-Samveldet selv er det åpenbart sterke krefter

som ønsker en utvikling i demokratisk retning. Men vi vet ikke i hvor høy grad disse kreftene vil evne å sette sitt preg på framtiden. Det som er sikkert er at den demokratiske sosialismes prinsipielle syn på løsningen av nasjonale og internasjonale problemer er blitt styrket gjennom de utenrikspolitiske begivenhetene i året 1956.

Det som i første rekke satte sitt preg på den innenrikspolitiske utvikling i året som gikk var det store lønnsoppgjøret. Det var det største i fagorganisasjonens historie og det fikk særlig stor betydning fordi det var koblet sammen med den nye avtalen om jordbruksprisene. Stort sett er det grunn til å være fornøyd med de resultater som ble oppnådd. Etter foreløpige beregninger steg lønnsinntektene i løpet av 1956 med gjennomsnittlig 8 prosent, mens levekostnadene gikk opp med 3,7 prosent. For bøndene var inntektsoppgangen større i forhold til foregående år, men en må da erindre at 1955 var et spesielt vanskelig år for norsk jordbruk.

For det norske folk i sin helhet økte forbruket i 1956 med 3,4 prosent, mens produksjonen økte med 4 prosent.

Om vi ser på produksjons- og forbruksstigningen i de tre siste år i forhold til målsettingen i Langtidsprogrammet, viser det seg at vi ved inngangen til valgåret 1957 ligger meget godt an. Langtidsprogrammet regnet med en produksjonsøkning på 12 prosent i løpet av 4-årsperioden 1954-57. Produksjonen var ved utgangen av 1956 - altså i løpet av 3 år - gått opp med 11,2 prosent. Forbruket var økt med 12,5 prosent siden 1954, mens det i Langtidsprogrammet var regnet med en økning på 15 prosent innen utgangen av 1957.

Stort sett har derfor Det norske Arbeiderparti en sterk utgangsstilling foran den valgkamp som kommer til å legge så sterkt beslag på partiets virksomhet i 1957.

Sentralstyret

Sentralstyret har hatt følgende sammensetning:

Einar Gerhardsen, formann, Trygve Bratteli, nestformann, Haakon Lie, sekretær, Olav Larssen, redaktør, Konrad Nor-

dahl, Oscar Trop, Halvard Lange, Hans Sundrønning, Alfred Ljøner, Ingvald Haugen, Ragna Karlsen, Martin Tranmæl og Gunnar Bråthen. A.U.F.s representant Reidra Hirsti. Kvinnesekretariatets representant Rakel Seweriin.

Varamenn: Gunnar Alf Larsen, Idar Nordstrand, Hartvig Svendsen, Nils Haave, Gudmund Harlem, Sigrid Thoresen, Rolf Aakervik og Karsten Skaug.

Partikontoret

Nestformann Trygve Bratteli, partisekretær Haakon Lie, organisasjonssekretær Frank Andersen, faglig sekretær Olav Nordskog, kommunalsekretær Arvid Dyrendahl. Sekretær for arbeidet blant funksjonærer og akademikere Aake Anker Ording. Stortingsgruppas sekretær Inge Scheflo.

Ivar Opsahl ble løst fra sitt verv som økonomisjef fra 1. oktober. Fra samme dato ansatte sentralstyret Frank Andersen som økonomisekretær og Olav Nordskog som organisasjonssekretær.

Det øvrige personale har bestått av: Kasserske, 1 forverelsedame, 1 kontordame, sentralborddame, 3 ekspeditører og kontorbud. Dessuten trykkeriavdeling med 2 ansatte. Kvinnesekretariatet har i 1956 hatt følgende personale: Formann Rakel Seweriin. Randi Fossum (halv dag). Redaktør av "Arbeiderkvinnen" Elsa Rastad. Dessuten to kontordamer (den ene halv dag).

Landsstyret

Landsstyret har hatt følgende sammensetning:

Østfold:	Erling B. Kvaale, med Hans Hansen som varamann.
Akershus:	Bernt Korslund, med Helga Waldorff som varamann.
Hedmark:	Harald Løbak, med Oddvar Nordli som varamann.
Oppland:	Martin Haugen, med Hans Bruøygard som varamann.
Buskerud:	Olaf Watnebryn, med Helene Grønvold som varamann.

Vestfold:	Andreas Honerød, med Alf Skåum som varamann.
Telemark:	Konrad Anderson, med Thor Viten som varamann.
Aust-Agder:	Ebba Lodden, med Osulv Kleivene som varamann.
Vest-Agder:	Jacob Nygaard, med Harry Jørgensen som varamann.
Rogaland:	I.K. Hognestad, med Edv. Edwardsen som varamann.
Stavanger:	Tjalve Gjøstein, med Svenn Aasen som varamann.
Hordaland:	Magda Kleppestø, med Ole Svendsen som varamann.
Bergen:	Hjalmar Seim, med Finn Lien som varamann.
Sogn og Fjordane:	Hans Offerdal, med Olav Kolle som varamann.
Møre og Romsdal:	Olav Oksvik, med Sivert Haltbakk som varamann.
Sør-Trøndelag:	Jens O. Haanes, med Oskar Seinvik som varamann.
Nord-Trøndelag:	Ole Øisang, med Per Dybvik som varamann. Nils Kvam, med Svein Lorentzen som varamann.
Nordland:	Nils Hillestad, med Margith Munkebye som varamann. Sandrup Nilsen, med Anton P. Medby som varamann.
Troms:	Helga Andersen, med Magne Jønsson som varamann.
Finnmark:	Valter Gabrielsen, med Aldrik Seppelä som varamann.

Landsstyrets møter

Landsstyret har holdt to møter i 1956.

a. Landsstyrets møte i Sundtsalen den 9. januar. Foruten de valte medlemmer av Sentralstyret og Landsstyret møtte Samarbeidskomiteen.

Landsstyret behandlet følgende saksliste:

1. Partikontorets lønninger. Revisjonskontorets lønninger.

2. Bevilgninger til diverse organisasjoner.
3. Arbeiderpartiets Støttefond, medlemsbøker, kontingentordningen.
4. Kommunevalget. Utbygging av partiets organisasjon.
5. Politiske oppgaver i 1956.

b. Landsstyrets møte på Klekken Turisthotell i dagene 22. og 23. og 24. oktober.

Følgende saksliste ble behandlet:

1. Partiets beretning for 1955.
2. Regnskaper med revisors beretning og Revisjonsnemndas innstilling.
 - a. Det norske Arbeiderparti.
 - b. "Arbeiderkvinnen".
 - c. Arbeiderbladet.
 - d. Arbeiderkvinnenes Studiefond.
 - e. Fram Forlag A/S.
3. Programforberedelsene til landsmøtet 1957.
 - a. Hovedopplegget til den økonomiske politikken 1958-1961.
 - b. Utbyggingen av næringslivet.
 - Industri- og kraftutbygging.
 - Jord- og skogbruk.
 - Fiske og fangst.
 - c. Samferdsel.
 - d. Kultur- og skolepolitikken.
 - e. Sosialpolitikken.
 - f. Boligbyggingen.
 - g. Utenrikspolitikk og forsvar.
 - h. Kommunene og fylkeskommunene.
 - i. Sosialiseringsskomiteens innstilling.
4. Den økonomiske og politiske situasjon.

Landsstyret vedtok følgende uttalelse rettet til kommunistene: "Det norske Arbeiderpartis Landsstyre henstiller til medlemmene av Norges kommunistiske parti og sympatiserende å vurdere om ikke tidspunktet er inne til en samling om Arbeiderpartiet." Henstillingen begrunnes med følgende:

På det russiske kommunistpartis 20. kongress ble det lagt fram uhyggelige opplysninger om forholdene i Sovjet-Samveldet under Stalins regime. Den brutale undertrykkel-

se av folket kunne bare bli mulig fordi folket ikke har noen direkte og umiddelbar kontroll med styret i landet. Utviklingen har vist at sosialismen ikke kan trygges uten demokrati og frihet. Det norske Arbeiderparti har med all sin styrke gått inn for at den demokratiske samfunnsformen skal være grunnlaget for utviklingen i Norge. Demokratiet er i samsvar med tradisjoner i norsk historie. Det gir den beste garanti for at enkeltmennesker eller grupper av folket ikke kan bli utsatt for underkuing og mishandling. Under en demokratisk styreform har arbeiderklassen i Norge nådd store resultater, - sosialt, kulturelt og økonomisk. Et godt utbygget demokrati kan hjelpe oss fram til en varig fred i verden.

Vi vet at norske kommunister har kjent til opplysningene om maktovergrepene i Sovjet også som et nederlag for seg. De kan ikke lenger ha noen illusjoner om at det russiske samfunns system vil passe i Norge, og de kan ikke overbevise noen om det. De må se hvordan polske kommunister søker å vinne nasjonal uavhengighet for sitt land, fordi nasjonal frihet - er en forutsetning for at landet kan bygges ut og skaffe folket økonomisk uavhengighet.

Arbeiderpartiets Landsstyre håper at medlemmene av Kommunistpartiet tar konsekvensene av disse erfaringer og denne erkjennelse, og henstiller til dem å gi opp sitt splittelsesarbeid og slutte opp om Det norske Arbeiderparti.

Den indre striden i norsk arbeiderbevegelse mellom autoritær kommunisme og demokratisk kommunisme har i 35 år forgiftet forholdet mellom arbeidsfolket i landet vårt. Historien har selv felt sin dom i denne striden. Den bør derfor ikke fortsette, og Arbeiderpartiet er på sin side beredt til å rekke hånden fram til alle dem som i frihet vil bygge et sosialistisk Norge.

Komiteer og utvalg

a. Valt av Landsmøtet.

Revisjonsnemnda.

Alfred Nilsen, formann, Nils Arvesen, Signe Braathen.

Varamenn: Alf Torp, Gustav Strøm.

Landskommunalutvalget: Henry Jacobsen, formann, Gunnar Nielsen, Torbjørn Henriksen, Th. Kinn, Rudolf Hedemann, Johs. Johnsen, Knut Tjønneland, Olav Vegheim, Gunnar Kyrkje-

bø, John Aae, P.C. Reinsnes, Hjalmar Romslo, Ulrik Olsen, Aagot Bakke-Hansen, Magnhild Hagelia.

b. Faste utvalg oppnevnt av Sentralstyret.

Agitasjonsutvalget: Frank Andersen, formann, Ivar Opsahl, Hans Sundrønning, Haakon Lie, Martin Tranmæl, Rakel Seweriin (Kvinnesekretariatet), Reidar Hirsti (AUF).

Arbeiderbevegelsens Arkiv: Olaf Wang Johnsen, Aksel Zachariassen.

Arbeiderbladets Administrasjonsutvalg: Einar Gerhardsen formann, med Haakon Lie som varamann. Ivar Opsahl, Johan Ona, Olav Larssen, varamann: Rolf Gerhardsen.

Arbeidernes Ungdomsfylking: Frank Andersen.

Fiskeriutvalg: Ingvald Haugen, formann, Alfred Skar, Nils Lysø, Albert Jensen, Johs. Olsen, Einar Andreassen.

Framfylkingens Landsråd: Werna Gerhardsen, Rolf Hansen, Odd Kjus. Varamann: Dagfinn Rimstad.

Internasjonalt utvalg: Haakon Lie, formann, Halvard Lange, med Arne Ording som varamann. Finn Moe med Martin Tranmæl som varamann.

Kvinnesekretariatet: Martin Tranmæl med Frank Andersen som varamann.

Landbruksutvalget: Alfred Ljøner, formann, Kristian Fjeld, Olav Larssen, Amund Skarholt, Sverre Østlie, Johan Ødegård, Rolf Lunder, Liv Tomter, Peder Jacobsen, Torstein Treholt.

Samarbeidskomitéen (AFL - DNA): Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl, Trygve Bratteli. Varamenn Olav Larssen, Haakon Lie.

Sosialistisk Forum: Aake Anker Ording.

Stortingsgruppas styre: Olav Larssen.

c. Komitéer og utvalg med spesielle oppdrag.

Komité til utredning av sosialiseringsspørsmål: Lars Evensen, formann, Olav Bruvik, Halvard Boyer, Torolf Elster, Konrad Nordahl, Per Kleppe, Reidar Danielsen, Ole Colbjørnsen, Sverre Sulutvedt, Amund Skarhold, Johs. Olsen, Reidar Hirsti, sekretær.

Komité for utredning av kulturelle spørsmål: Helge Sivertsen, formann, Bjarne Thorud, sekretær, Kolbjørn Varamann Trygve Bull, Helge Bratlie, Anton Andresen, Kåre Holt, Kjell Aabrek, Willi Midelfart, Reidar Aaamo, Tertit Aasland Rebekka Selte, Torolf Elster.

Komité for utredning av Selskaps-lovformer: Jens Chr. Hauge, formann, Storm Hansen, Ole Colbjørnsen, Anders Frihagen, Svein Dalen, Rolf Torgersen, Marius Trana, Hans Hegg, Gustav Sjaastad, Olav Skogen, Paul Norderud.

Utvalg for drøfting av sysselsettingsproblem: Arne Haar, formann, Kjell Holler, Kaare Pehrson, Thor Skrindo, Arne Strøm, Håkon Thesen.

Komité til å utrede spørsmålet om Arbeiderpartiets støt-tefond og nye medlemsbøker: Trygve Bratteli, formann, Frank Andersen, Rakel Seweriin, Hans Sundrønning, Hans Hansen, Østfold, Ragnar Christiansen, Buskerud, Alf Sk um, Vestfold.

Partiutvalg for Samferdselsproblemer: Jens Haugland, formann, H.E. Stokke, John Paxal, Gotfred Hoem, Haakon Lie, Kolbjørn Varmann, Mons Lid, Trygve Lie.

Komité for drøfting av forsvarspolitikken: Nils Mandal, Nils L ghelle, Kai Knudsen, Jens Chr. Hauge, Andreas Andersen, Oscar Torp, Olav Brunvand, Olaf Watnebryn, Gunnar Alf Larsen, Konrad Nordahl, Trygve Bratteli, Einar Gerhardsen, Halvard Lange, Mons Lid, Arne Strøm, Gunnar Sand, Olav Larssen, Martin Tramm l, Reidar Hirsti, Reidar Bråthen.

Partiutvalg for likning av jord og skog: Arvid Dyrendahl formann, Reidar Thorsen, Odd Hermannrud, Hans Smevold, Jens Haugland.

Finanskomite for valgkampen: Trygve Bratteli, Haakon Lie, Hans Hegg, Josef Larsson, Erling Frogner og Odin Rønbeck.

Komité til utredning av spørsmålet om overtakelse av eldre leiegårder: Arnfinn Vik, John Johansen, Arnfinn Guldvog, Fredrik Schreiner, Knut Juel Nilsen, Rolf Olsen og Arvid Dyrendahl.

Redaksjonskomité for arbeidsprogrammet: Trygve Bratteli, formann, Haakon Lie, Olav Larssen, Erik Brofoss, Kjell Holler, Rakel Seweriin, Reidar Hirsti, Torolf Elster, Mons Lid, Olav Bruvik, Per Monsen, sekretær.

Programforberedelsene

Programforberedelsene til landsmøtet 1957 er gjort av en rekke komitéer og utvalg. De har alle avgitt innstilling som siden har vært behandlet av Sentralstyret og Landsstyret.

De forskjellige områder er behandlet av følgende utvalg:

1. a) Jordbruket - Skogbruket: Partiets faste jordbruksutvalg.
 - b) Fiskeri- hvalfangst - selfangst: Partiets faste fiskeritutvalg.
 - c) Skole- og kulturpolitikken: Partiets kulturutvalg.
 - d) Sosialiseringsspørsmålet: Partiets sosialiseringsutvalg.
 - e) Samferdsel - turistnæring - reiseliv: Partiets samferdselskomite med Ingvald Haugen som nytt medlem.
2. Spesialutvalg.
- a) Arbeidsutvalg for programforberedelser: Trygve Bratteli, formann, Haakon Lie, Kjell Holler, Aase Bjerkholt, Reidar Hirsti, John Sanness, sekretær, Konrad Nordahl.
 - b) Utvalg for det økonomiske program: Trygve Bratteli, formann, Arne Skaug, Erik Brofoss, Trygve Haavélmø, Aase Lionæs, Kjell Holler, Olav Larssen, Bjørn Larsen, Reidar Hirsti, P.J. Bjerve, Eskild Jensen, sekretær.
 - c) Utvalg for utenrikspolitikk og forsvar: Haakon Lie formann, Halvard Lange, Finn Moe, Arne Ording, Martin Tranmæl, Nils Handal, Olaf Watnebryn, Andreas Andersen, Dag Bryn, sekretær.
 - d) Sosialkomité: Gudmund Harlem, formann, Rakel Sewerriin, Aase Bjerkholt, Harald Løbak, Hans Cappelen, Ragnar Christiansen, Odd Galtung Eskeland, sekretær, Thorleif Andresen.
 - e) Industri- og kraftutbygging: Gustav Sjaastad, formann, Odd Gøthe, Reidar Danielsen, Harald Selås, Kaare Pehrson, Halvard Roald.
 - f) Boligbygging: Ulrik Olsen, formann, J. Christie Kielland, Brynjulf Bull, Arne Amundsen, Magnhild Hagelia.

Samarbeidskomiteen

Samarbeidskomiteen har holdt 8 møter i 1956 og behandlet en rekke saker av felles interesse. Av saker som er behandlet nevnes:

Heving av alderstrygdens minstesatser.
 Veiarbeid satt bort i privat entrepriser.
 Skattefrihet for tjenestemenn på Jan Mayen, Bjørnøya,
 og Hopen.
 Tariffsituasjonen.
 Hjemfallsretten i konsesjonslovgivningen.
 Bedriftspensjonering - aksjeutbytte.
 "Vestfoldappellen".
 Stortingsvalget 1957.

Arbeiderbladet

Opplag.

Arbeiderbladet hadde i 1956 en større stigning i sitt opplag enn i noe enkelt år tidligere. Det trykte gjennomsnittsoplaget i 1956 var 80.430 pr. dag mot 73.625 i 1955. På lørdager var det tilsvarende opplag 99.098 mot 88.102 i 1955.

Opplaget i årets siste kvartal lå høyere enn gjennomsnittet for hele året, og det er derfor grunn til å tro at opplaget vil kunne øke også i 1957.

Stoff- og annonsemengde.

Det totale sidetall i 1956 var 5.114 mot 5.126 i 1955, og som fordeler seg med 3.416 sider stoff og 1.698 sider annonser.

Mens den samlede Oslo-pressen hadde en samlet tilbakegang i annonsemengden i 1956, kan Arbeiderbladet oppvise en liten framgang.

Det mest gledelige på dette området er imidlertid den sterke framgangen som Arbeiderbladet har hatt når det gjelder de viktige rubrikkannonsene, og som har så stor betydning også for opplaget.

Personalet.

Ved utgangen av 1956 var der i Arbeiderbladet ansatt i alt 174 som fordeler seg med 75 i redaksjonen, 81 i forretningsavdelingen og 18 i pakkeriet. En del som tidligere arbeidet som faste vikarer, er blitt fast ansatt.

Arbeiderbladets administrasjonsutvalg.

Dette består av Einar Gerhardsen, formann og som med-

lemmer: Olav Larssen, Ivar Opsahl, Kåre Hansen, Oscar Olsen, Hans Sundrønning og Johan Ona.

Konferanser og fellesmøter

I 1956 er det holdt en rekke fellesmøter.

- a) 7. mars fellesmøte av forbundenes tillitsmenn, AFLs sekretariat, DNAs sentralstyre. Møtet behandlet alderstrygdens satser og opphevelse av behovsprøvingen etter innledning av Gudmund Harlem.
- b) 12. mars konferanse mellom Regjeringen, Sentralstyret og Sekretariatet. Konferansen behandlet tariffsituasjonen etter innledning av Konrad Nordahl og Mons Lid.
- c) 30. mai, fellesmøte av stortingsgruppa, Regjeringen, DNAs Sentralstyre, AFLs sekretariat, AUFs sentralstyre, Kvinnesekretariatet og Oslo Arbeiderpartis styre. Møtet behandlet representasjon i forretningsbankenes styre etter innledning av Anders Frihagen. Representasjon i de store industriselskaper etter innledning av Konrad Nordahl. Formene for forsikringsselskapene etter innledning av Gudmund Harlem.
- d) 23. august, fellesmøte av Regjeringen, DNAs sentralstyre, AFLs sekretariat og en del innbudte forbundstillitsmenn. Møtet behandlet prissituasjonen og frilistene etter innledning av Arne Skaug.
- e) 21. november, fellesmøte av Stortingsgruppa, Regjeringen, DNAs sentralstyre, AFLs sekretariat, AUFs sentralstyre, Kvinnesekretariatet og Oslo Arbeiderpartis styre. Møtet behandlet den internasjonale situasjon etter innledning av John Sanness.
- f) 22 november, fellesmøte med representanter for fagforbundene, DNAs sentralstyre, Regjeringen og AFLs sekretariat. Møtet behandlet prissituasjonen etter innledning av Einar Gerhardsen.
- g) 5. desember, fellesmøte med tillitsmenn i fagforbundene, AFLs sekretariat, DNAs sentralstyre og Regjeringen. Møtet behandlet forberedelser til valgkampen 1957 etter innledninger av Trygve Bratteli og Hans Hegg.

Nordisk samarbeid

I løpet av året er det holdt et møte i Samarbeidskomitéen mellom de faglige landsorganisasjoner og arbeiderpartiene i Norden. Møtet ble holdt i Helsingfors den 23. og 24. november. I møtet deltok fra norsk side Haakon Lie, Trygve Bratteli og Alf Andersen. De viktigste sakene som ble behandlet var:

1. Stillingen etter den 20. kongress i det sovjetiske kommunistparti etter innledning av Haakon Lie.
2. Rapporter om den politiske situasjon fra de forskjellige land.

Den 28. og 29. juli ble det holdt en konferanse i Harpsund som behandlet kulturpolitiske spørsmål. Fra norsk side møtte Trygve Bratteli og Birger Bergersen.

Det sosialdemokratiske Arbetarpartiet holdt sin kongress i Stockholm i dagene 13. til 18. mai. Her møtte Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli og Haakon Lie.

Internasjonalt samarbeid

På det møtet som ble holdt i Rådet for Den sosialistiske Internasjonale i Zürich, 2. - 4. mars, var vårt parti representert ved Finn Moe og Haakon Lie. Haakon Lie innledet drøftelsene om sosialistpartienes holdning til de kommunistiske partiene etter 20. kongress i Russlands kommunistiske parti.

På konferansen ble Bjarne Braatøy valgt til sekretær i Internasjonalen.

Rådsmøtet i Zürich som også behandlet den spente situasjonen i Midt-Østen oppfordret medlemspartiene til å gjennomføre en kampanje under slagordet "Sikkerhet og fred for Israel". Som et ledd i denne internasjonale kampanje ble det i vårt parti holdt en rekke møter, en spesiell plakat ble også trykt. Gjennom samarbeid med den israelske Landsorganisasjonen ble det også mulig å sende en gruppe redaktører fra våre fagblad og partiaviser på en ukes besøk i Israel.

Etter innbydelse fra det tyske sosialdemokratiet ble

det 6. og 7. mars holdt en konferanse om "agitasjons- og organisasjonsarbeidet" i de større byer. Haakon Lie møtte som vår representant.

Internasjonalens årlige seminar på La Brevière i Frankrike behandlet i år "Sameksistensens problemer". Leder for kurset var John Sanness. Knut Kvigne, Skien og Oddvar Røst, Hamar, deltok også.

I Beograd ble det 17. - 20. september holdt en rundebordskonferanse med representanter fra den sosialistiske allianse. Fra jugoslavisk side deltok: Edvard Kardelj, Veljko Vlakovic, Milentije Popovic, Vlakjo Begorric, Milos Minic, Marija Vilfan, Jover Stanovnik, Vladimir Roloric og Milan Stopakovic.

Norske deltakere var: Finn Moe, Jens Chr. Hauge, Per Monsen, Aake Anker Ording og Haakon Lie.

Emnene som ble drøftet på konferansen var:

1. Strukturendringer i det kapitalistiske samfunn.
2. Hjelpen til de underutviklede land.
3. Problemer som har meldt seg innenfor den sosialistiske bevegelse i 1956.
4. Utviklingen i den internasjonale situasjon siden september 1955.

Internasjonalens komite for avrustning og kollektiv sikkerhet som har Jules Moch som formann, holdt møte i Paris 24. oktober.

Her møtte Jens Boyesen som utsending.

På Internasjonalens rådsmøte i København 30. november - 2. desember deltok Trygve Bratteli og Haakon Lie. På møtet ble det vedtatt å opprette et Anna Kethly Fond. Kvinnesekretariatet har satt i gang en innsamling blant sine medlemmer til fordel for fondet.

På den israelske Landsorganisasjonens kongress i Tel Aviv 5. og 6. desember møtte Haakon Lie som gjest.

Faglig-politisk samarbeid

Tillitsmannsapparatet på arbeidsplassene har fungert tilfredsstillende. Partikontoret har jevnlig sendt ut informasjon og materiell. Det er holdt en rekke møter og konferanser hvor samarbeidet mellom partiet og fagorganisasjonen er blitt behandlet. Kursvirksomheten har ikke vært så stor som foregående år. Dette skyldes i første

rekke den omfattende tariffrevisjonen. Likevel er det holdt 10 kurser med 279 deltakere. I tillegg kommer så det faglig-politiske ungdomskurset på Sørmarka med 42 deltakere. Partiet har også hatt to deltakere på kurs i Svevige, nemlig Leo Paltiel fra Sør-Trøndelag og Odd Ovnerud fra Vest-Agder.

Kommunalt arbeid

Landskommunalutvalget har bestått av: Formann Henry Jacobsen, Moss, Gunnar Nielsen, Oslo, Thv. Kinn, Fet, Arthur Karlsen, Oslo og Rudolf Hedemann, Vang. Disse er med i arbeidsutvalget. De øvrige medlemmer er: Johs. Johnsen, Stavanger, Knut Tjønneland, Bergen, Olav Vegheim, Gjerpen, Gunnar Kyrkjebø, Øvre Eiker, John Aae, Trondheim, P.C. Reinsnes, Sortland, Hjalmar Romslo, Haus, Ulrik Olsen, Kristiansund, Aagot Bakke Hansen, Horten, Magnhild Hagelia, Øyestad.

Arbeidsutvalget var innkalt til møte den 4. mars og Landskommunalutvalget til møter den 4. mars og 25. oktober.

Følgende saker er behandlet: Omorganisering og utvidelse av fylkeskommunenes arbeidsoppgaver. - Partiets arbeidsprogram 1958-61. - Lønns- og arbeidsvilkår i overenskomstene med NITO. - Fordelingen av de offentlige utgifter mellom stat og kommuner. - Organiserte avholdsgrupper i kommunestyrene. - Samarbeidet med andre partier ved valg av formannskap, ordfører og varaordfører. - Adgang til å kreve forholdstallsvalg ved valg av kommunale utvalg, nemnder, styrer og komiteer. - Kommunelovens pgf. 23. - Kommuneinndelingen. - Jord- og skogbrukslikninga. - Kommunene og driften av sykehusene. - De alderstrygdede og skatt av årets inntekt.

For å medvirke til at partiet i samsvar med valgprogrammet foran kommunevalget, kan samle seg om en klar og fast linje i spørsmålet om en omorganisering av fylkeskommunen og utviding av denne til også å omfatte byene, har Landskommunalutvalget lagt fram følgende forslag som er sendt alle fylkes- og kretspartier til behandling:

1. Fylkeskommunen skal omfatte samtlige by- og landkommuner innen fylket.
2. Fylkeskommunen organiseres på samme måten som primærkommunene.

3. Fylkeskommunens høyeste myndighet skal være fylkestinget valt ved direkte valg. Valgperioden faller sammen med den kommunale valgperiode.
4. For at de forskjellige deler av fylket skal bli representert i fylkestinget, inndeles fylket i valgkretser. Hvert sorenskriveri og hver by som har egen byrett eller har byfogd bør utgjøre en valgkrets.
5. Tallet på representanter fra hver valgkrets fastsettes på grunnlag av folketallet etter et av følgende alternativer som fylkestinget velger:

I	1	medl. pr. påbegynt	6000	innb.
II	1	"	5000	"
III	1	"	4000	"
IV	1	"	3000	"

Laveste og høyeste medlemstall etter

Alt.	I	14 (Finnmark)	og 40 (Rogaland og Nordland)
"	II	15 (Finnmark)	og 48 (Nordland)
"	III	20 (Finnmark)	og 60 (Nordland)
"	IV	24 (Finnmark)	og 77 (Nordland)

Fylkestingets medlemstall skal være et ulike tall. Hvis representanttallet for fylkets valgkretser sammenlagt blir et like tall, forhøyes representanttallet for den valgkrets som ligger nærmest opp til et høyere tall, med 1.

6. Stemmerett ved valg av fylkesting har alle som har kommunal stemmerett i kommunen.
7. Valg av fylkesting foregår samtidig med valg av kommunestyre, i samme lokale og på samme måte.
8. For valg av fylkesting gjelder de samme regler som ved stortingsvalg så langt de høver, herunder også reglene om forholdsvalg.
9. Fylkesutvalget (fylkesformannskapet) sammen med fylkesmannen som formann er felles valgstyre for fylket. (Fylkesvalgstyret). Valgstyrene i de enkelte kommuner sender inn til fylkeskontoret utskrift av valgprotokollen, de innkomne stemmesedler m.v. Fylkesvalgstyret foretar valgoppgjør for hver valgkrets etter samme regler som for oppgjør ved stortingsvalg og gir skriftlig underretning til de valte representanter og varamenn. (Særskilt valgstyre for hver valgkrets skulle ikke være nødvendig).

10. Fylkesutvalget skal hete fylkesformannskapet. Dette skal ha minst 5, høyest 11 medlemmer, som fylkestinget velger blant sine medlemmer for valgperioden.
11. Fylkestinget velger blant fylkesformannskapets medlemmer en ordfører og en varaordfører for fylkeskommunen. Valget gjelder for to år.
12. Fylkestinget trer sammen til møte i desember i valgåret - og velger fylkesformannskap for valgperioden og ordfører og varaordfører for de to første år av perioden. I samme møte velges medlemmer av de forskjellige fylkesorganer som skal tre i tjeneste fra 1. januar det første år i valgperioden. Ved utløpet av det andre år av fylkestingets tjenestetid foretas nytt valg av ordfører og varaordfører for de to siste år av tjenestetida.
13. Fylkeskommunens daglige administrasjon utføres fortsatt på fylkeskontoret under ledelse av fylkesmannen. Hans stilling i fylkeskommunens forvaltning blir tilsvarende en finansrådmanns i en primærkommune. Fylkesmannen blir såleis ikke lenger medlem av fylkesutvalget (fylkesformannskapet), men han plikter å delta i fylkestinget og fylkesformannskapets møter og har rett til å sette fram forslag og til å delta i forhandlingene. Som statens representant blir fylkesmannen fortsatt formann i fylkesskattestyret. Som den som har tilsyn med primærkommunens forvaltning og såleis har det beste kjennskap til de enkelte kommuners økonomi og den beste oversikt, skal fylkesmannen legge fram forslag for fylkesformannskapet om fordeling av skatteutjæmningsmidlene. Han må bistå departementet i arbeidet med analyse av kommunenes økonomiske stilling og med undersøkning og sammenlikning av deres standard m.v. Fylkesmannen bør være formann i fylkesrådet for områdeplanlegging, og om denne etterfølges av et fast kontor for fremme av næringslivet i fylket, bør dette kontor høre under fylkesmannen. Det forutsettes at fylkesmannen i det hele skal innta en ledende stilling i det offentliges arbeid for å fremme næringslivet i fylket og at denne oppgaven blir en av hans aller viktigste. Både i denne sammenheng og som leder av fylkeskommunens daglige administrasjon skal fylkesmannen delta i landbruksselskapets møter, med rett til å uttale seg, stille forslag og delta i

forhandlingene. Han deltar også på samme måte i møter i fylkesvegstyret (om dette blir opprettholdt) og eventuelt i fylkeskommunalt styre for kraftforsyning. Det vil være naturlig at overingeniøren for kraftforsyninga i fylket hører under fylkesmannen, ikke bare fordi staten har interesse i denne oppgaven, men fordi kraftforsyning er et viktig ledd i arbeidet for fremme av næringslivet.

For at fylkesmannen effektivt skal kunne skjøtte disse oppgavene ved siden av ledelsen av fylkeskommunens daglige administrasjon, må det skaffes mer arbeids-hjelp på fylkeskontorene. Herunder må det også tas sikte på at desentralisering skal fremmes videre ved overføring av saker fra sentraladministrasjonen til fylkesmannen og fylkeskommunen.

14. Det forutsettes en gjennomgående revisjon av de nå-gjeldende regler om fordeling av de offentlige oppgaver og utgifter mellom staten, fylket og kommunene. Ved denne revisjon må en ta sikte på at staten overtar mer av de offentlige utgifter. Såleis forutsettes at staten helt overtar utgiftene til politivesen, sinnssykes forpleining, tuberkuløses forpleining og det offentlige vegvesen.

Videre forutsettes at staten bærer en viss prosent - lik for by og land - av kommunenes samlede utgifter til lovbestemt lærerlønn i folkeskolen. Fylkeskommunens plikt til å yte tilskott til folke- og framhaldsskolebygg bortfaller. Kommunene må få nødvendig hjelp til bygging av skolehus gjennom staten, dels gjennom tilskott til skatteutjamning.

15. I sammenheng med en revisjon av de någjeldende regler om fordeling av de offentlige oppgaver og utgifter mellom staten, fylket og kommunene fastsettes retningslinjer for fylkeskommunens myndighetsområde. Inntil slike er fastsatt bør en gå ut fra det nåværende forhold i de enkelte fylker under omsyn til at by- og landkommuner så vidt mulig blir stilt likt. Såleis forutsettes at fylkeskommunen overtar drift av distriktssykehusene i fylket (dvs. sykehus som vanlig nyttes av befolkningen i et større distrikt enn selve sykehuskommunen) og likeså drift av fagskoler som vanlig blir søkt av elever fra hele fylket eller fra et større distrikt innen dette. Spørsmålet om fylkeskom-

munens stilling til drift av høyere skoler tas opp til overveielse.

16. Fylkesskatten omlegges til direkte skatt som utliknes og innkreves sammen med kommune- og statsskatt. Det må være en forutsetning at denne omlegging ikke skal føre til stigning i skattenivået, samtlige direkte skatter sett under ett. Det forutsettes at eiendomsskatten omlegges til en tidsmessig skatteform under særlig omsyn til den øking i eiendomsverdi som skyldes samfunnsforhold, og at eiendomsskatten utskrives som fylkesskatt. Inntil dette kan bli gjennomført, utliknes fylkesskatten som direkte skatt på formue og inntekt. Merknad: Eiendomsskatten på landet hviler ennå på den gamle matrikkelen som er helt ubrukbar som skattegrunnlag. Denne skatteform har etter hvert fått liten betydning i forhold til de direkte utlignede skatter på formue og inntekt. Mens eiendomsskatten til herreds- og fylkeskommuner for 1913-14 utgjorde 16,6 prosent av de samlede skatter og avgifter og i byene 19,8 prosent, utgjorde den for 1953-54 henholdsvis 0,6 og 3,8 prosent. Denne utvikling har ført til at de norske kommuner i langt sterkere grad er blitt avhengig av den direkte skattlegging av formue og inntekt enn kommunene i de fleste andre land. Særlig er forskjellen stor når en sammenlikner med Danmark og England. I Danmark utgjorde eiendomsskatten så seint som i 1944-45 16 prosent av de samlede skatter i hovedstadskommunene (København, Fredriksberg og Gentofte), 7 prosent i provinsbyene og 50 prosent i sogne og amtskommunene under ett. I Danmark er fylkesskatten (amtskatten) i sin helhet eiendomsskatt. I England utliknes all direkte skatt til kommunene på husleieverdi. Mens utviklingen hos oss på den ene side har ført til at eiendomsskatten er blitt av relativt liten betydning, har den på den andre siden ført til at formue i fast eiendom har økt uten at sjølve økingen i eiendomsverdien (verdauken) er særskilt skattelagt. Det er nødvendig at også vårt land får en tidsmessig eiendomsskattlegging for så vel by som land. I samband hermed bør fylkesskatten legges om slik at fylkeskommunens nettoutgifter mest mulig dekkes av eiendomsskatt.
17. Bestemmelsene om fylkeskommunens organisasjon og forvaltning gis i særskilt lov.

Forslaget er behandlet på kommunalkonferanser innenfor de fleste fylkes- og kretspartier. Ulrik Olsen, Henry Jacobsen og K.M. Nordanger har møtt som innledere på de fleste konferansene.

Det er forutsetningen at forslaget til en omorganisering av fylkeskommunen på nytt skal legges fram for Landskommunalutvalget - sammen med uttalelsene fra distriktskonferansene, før saken legges fram for Sentralstyret og Landsstyret.

Det var i 1957 en sterk økning i tallet på kommunalkonferanser og næringspolitiske konferanser. På initiativ fra fylkes- og kretspartiene ble det arrangert 63 slike konferanser, etter den oversikt som kommunalkontoret har fått.

Arbeidernes Opplysningsforbund arrangerte 5. - 18. august et kurs i "Kjenn din kommune" på Ringsaker Folkehøgskole. Det var over 80 søkere til kurset, mens det bare var plass til 50 deltakere. Kurset ble meget vellykket. Opplysningsforbundet har også utarbeidet en studierettleiing for lokale kurs i "Kjenn din kommune", og ved årsskiftet var det kommet i gang kurs i 36 kommuner.

"Kommunal-Nytt" trykkes i 9000 eksemplarer. I 1957 ble det gitt ut 6 nummer med tilsammen 100 sider.

Av stensilerte orienteringer fra Kommunalkontoret var det stor etterspørsel etter reglement for kommunestyret, formannskapet og formannskapets faste utvalg og retningslinjer for gjennomføring av "Hjemmehjelp for eldre". Nytt stensilert informasjonsmaterieil i 1957 er en orientering om "De kommunale arbeidere og funksjonærers representasjon i utvalg og styrer", et ideutkast til en oversikt over en kommunes økonomiske stilling, en foredragsdisposisjon om forslaget til en "Omorganisering av fylkeskommunene" og innstillingen fra utvalget som vurderte jord- og skogbrukslikninga.

Arbeidet blant yrker med høyere utdanning, funksjonærer, studerende ungdom og ved skolene

Sosialistisk Forum.

Yrker som krever høyere utdanning danner i Oslo egne partilag med fulle rettigheter, som igjen står tilsluttet Sosialistisk Forum. Sosialistisk Forum arbeider gjennom en samarbeidskomité med representanter fra hver av de tilsluttede foreninger.

I Oslo har i 1956 følgende Forum-foreninger vært virksomme: Sosialistiske Økonomers forening, Sosialistisk Juristforening, Sosialistisk Kulturlag, Sosialistisk Skolelag, Teknisk Forening av DNA, og Sosialistisk Studentlag.

Sosialistisk Forum har dessuten i Oslo holdt to felleskonferanser med representanter for fagorganisasjonen til drøftelse av organisasjonsforholdene innenfor de akademiske yrker og det ble der nedsatt et engere utvalg til å komme med en innstilling om disse spørsmål.

Utenfor Oslo står de forskjellige yrkesgrupper tilsluttet én forening, som da kalles Sosialistisk Forum. Innenfor denne fellesforening arbeider gjerne de forskjellige yrkesgruppene seksjonsvis. Foruten i Oslo, er det virksomme forum-foreninger i Bergen, Trondheim, Ås og Sem.

Forum-foreningene i Oslo har behandlet sentrale politiske spørsmål innenfor sine respektive fagområder. Oppslutningen om møtene har stort sett vært bra. Flere foreninger har dannet studiegrupper hvor viktige emner er blitt inngående drøftet.

Sosialistiske Økonomers forening

har på sine møter behandlet følgende emner og med følgende innledere:

Direktør Johan Hoffmann: Statsbankenes virksomhet og finansiering.

Byråsjef Atle Elsås: Penge- og kredittpolitikk som økonomisk virkemiddel.

Direktør A. Bergan: De private konkurransereguleringer.

Erik Ib Schmidt: Danske erfaringer med hensyn til virkemidler i den økonomiske politikk.

Direktør R. Danielsen: Strukturproblemer i norsk industri.

Direktør Erik Brofoss: Nordens stilling i verdensøkonomien.

Dosent Johan Vogt og direktør Petter Jakob Bjerve: Befolkningsutvikling og økonomisk politikk,

Direktør Halvard Roald: Våre energiproblemer.

Foreningen har deltatt med representanter på det nordiske fellesmøte mellom fagforeningsfolk og økonomer på Dombås i oktober 1956.

Sosialistisk Juristforening

har behandlet følgende emner:

Jens Chr. Hauge: Tiltak for å lette den administrative arbeidsbyrde for statsrådene.

Ivar Mathisen: Partiet og Forum-foreningene.

Erik Sture Larre: Friluftsløven, et tilbakeskritt?

Utkast til uttalelse om Sosialiseringskomiteens innstilling er oversendt Det norske Arbeiderparti til orientering.

Foreningen hadde våren 1956 kontakt med unionen av jugoslaviske juristers foreninger med henblikk på en utveksling av sosialistiske jurister fra de to land. Planen om en norsk delegasjons besøk i Jugoslavia sommeren 1956 ble av praktiske grunner utsatt.

Sosialistisk Kulturlag

har behandlet følgende emner:

Helge Sivertsen: Arbeiderbevegelsen og kulturspørsmålene.

Vilhelm Aubert: Aktuelle kulturspørsmål.

Sverre Lysgaard: Verdikonflikter i industrikulturen.

Anton Andresen: Trivsel på arbeidsplassen fra fagforeningssynspunkt.

Trygve Bratteli: Kultur - evnen til å leve.

Harriet Gullvåg: Kvinneens plass i mannens samfunn.

Margrets Bonnevie: Mennesket, samfunnet - og kvinnen.

Per Olav Tiller: Gutt og pike i familien.

Nic. Waal: Kjønnsdifferensiering hos barn og voksne.

Reidar Friis Bull: Løst og fast om ekteskapsaker.

Videre har en på medlemsmøtene behandlet Sosialiseringskomitéens innstilling og Folketeatersaken.

Foreningen har vært særlig aktiv når det gjelder studie-

ringvirksomhet. En rekke emner er behandlet og ringene har vært godt besøkt.

Sosialistisk Skolelag

har behandlet følgende emner:

Helge Sivertsen: UNESCO-konferansen i Hamburg.

Helge Sivertsen: DNAs kulturprogram.

Tønnes Sirevåg: Linjedelt ungdomsskole.

Aasny Alnær, Borger Haavardsholm og Reidar Schou: Guidance-arbeidet i skolen,

Olav Sundet: Kombinerte framhalds- og realskoler.

Gjennom en særskilt komite arbeider foreningen med strukturelle endringer i skoleverkets oppbygging. Komiteen har levert to innstillinger som er blitt behandlet på medlemsmøtene. Komiteen arbeider fortsatt, og kommer til å gjennomgå oppbyggingen av hele det almindennende skolesystem, fra øverst til nederst.

Teknisk Forening av DNA

har behandlet følgende emner:

Byråsjef Sønnik Andersen: Produksjonsproblem i norsk skogbruk.

Jens Chr. Hauge: Statsrådenes administrative arbeidsbyrde.

J. Chr. Nickelsen: Kringkastingen og partiet.

På et større diskusjonsmøte behandlet en: Samarbeid over kommunegrensene i regionale områder. Det var følgende innledere: Byplansjef Erik Rolfsen: Regionens sentrum Ing. Th. Johnsen: Fra arbeidet i Oslo-regionen, boligdirektør Kielland: Landsdelsplanlegging, direktør Kr. Gleditsch: Økonomisk kartlegging og kontorsjef Svein Hofstad: Lokaliseringsproblemet i næringsliv og bosetting.

Sosialistisk Studentlag

har i året økt sitt medlemstall med 52 medlemmer. Laget har hatt et godt arbeidsår, og virksomheten er sterkt intensivert. Blant de mange emner som er blitt behandlet på møtene kan nevnes:

Haakon Lie: Valg og velgere i Norge.

Aake Ording: De underutviklede land og den kalde krigen

Aase Lionæs: Hvor er kvinnesaken aktuell i Norge.

Einar Gerhardsen: Partidisciplin.

Erik Nord: Ny kurs i Svojet?

Karl Evang: Akademikerne og arbeiderbevegelsen.

Jakob Sverdrup: Suez-konflikten.

Rigmor Luhn: Abortus provocatus.

En rekke andre saker er behandlet, dels på medlemsmøter, dels gjennom studievirksomhet. Av emner som er tatt opp på denne måten kan nevnes: Akademikerne innenfor partiet og samfunnet, Hvori består den sosialistiske idé, Aktuelle skoleproblemer, Samarbeid på det sosiale område, Klassisk sosialistisk teori, Arbeiderpartiet som oposisjons- og regjeringsparti og en analyse av den nasjonale samtids-situasjon.

Laget har en egen sekretær som tar seg av internasjonale saker. Det har vært opprettholdt kontakt med sosialistiske studentorganisasjoner i en rekke land. Et eget utvalg arbeider med de underutviklede lands problemer.

Lagets avis "Underveis" kom i året ut med i alt 6 nummer. Avisen som kommer ut i et opplag på 1 800 blir distribuert ved en rekke høyere læreanstalter rundt om i landet og blant studenter i Oslo.

Landskonferanse om skolepolitikken.

I dagene 27. - 28. oktober hadde landspartiet innkalt til en sosialistisk skolekonferanse i Oslo. Konferansens formål var å gi de av partiets medlemmer som sitter med et særlig ansvar for skolepolitikken eller er særlig aktive på dette området en anledning til å drøfte innenfor partiets ramme de viktige skolepolitiske spørsmål som for tiden er oppe til debatt.

72 deltakere fra hele landet møtte. De viktigste hovedgrupper av skolefolk var representert.

Etter innledningsforedragene av statsråd Birger Bergersen om omleggingen av skoleverket, av rektor Stellan Arvidson om erfaringer fra enhetsskolen i Sverige, og hovedinnlegg fra rektor Tønnes Sirevåg om forsøksvirksomheten i Norge med sikte på 9-årig skole, stortingsmann Kjell Aabrekk om innvendinger mot 9-årig skole, statssekretær Helge Sivertsen om 9-årig skole på bygdene og kontorsjef Gunnar Mortensen om 9-årig skole og yrkesskolene, deltok storparten av de frammøtte i debatten.

Konferansen vedtok enstemmig følgende uttalelse:

"Idet møtet viser til avsnittet om skolen i utredningen fra partiets kulturutvalg, finner møtet å ville understreke:

1. En fortsatt styrking av folkeskolen må finne sted. Spesielt er det tvingende nødvendig at landsfolkeskolen blir utbygd.
2. Så snart som mulig må en få et prinsippvedtak om 9 års obligatorisk almindannende skole med høve til et 10. skoleår. De siste år i denne skolen må by på forskjellige veier for elever med ulike anlegg og interesser. Ordningen må sikre en undervisning som ikke senker kravene jamført med den opplæring de nåværende almenskolere på dette alderstrinn gir.
3. Forsøksvirksomheten bør utvides med sikte på å få bredest mulige erfaringer som grunnlag for overgangen til den 9-årige skole.
4. Utviding av den obligatoriske skolen vil stille større krav til lærerkrefter. Lærerskoler, universiteter og høyskoler må ytterligere moderniseres. De må gis slike arbeidsvilkår at de både kan fylle sin plass som deler av vårt skolesystem og løse sine forskningsoppgaver.
5. Yrkesutdanningen må bygge på avsluttet 9-årig skole og gis vilkår som sikrer høyt kvalifisert opplæring.
6. Stipendieordningen bør bygges videre ut snarest mulig.
7. Brevskoleundervisningen bør organiseres som en del av vårt offentlige skolestell.
8. Folkehøgskolene bør gi videre almindanning for voksen ungdom.
9. Det offentlige må gi bedre vilkår for voksne til å søke undervisning ved siden av arbeid.

Møtet vil tilslutt uttale at den foreslåtte utbygging av skolesektoren forutsetter at denne får en større del enn hittil av de samlede investeringer.

Arbeidet blant skoleungdommen.

I samarbeid mellom partiet, Ungdomsfylkingen og Opplysningskomiteen er det i Oslo og på enkelte andre steder satt opp et begynnende arbeid blant gymnasiaster og annen skoleungdom i form av gymnasiastlag og kontaktmøter. I Oslo har vært utgitt et par nummer av en gymnasiastavis.

Forslag til varige organisasjonsformer og program for

dette arbeid er nå fremmet i innstillingen fra partiets og Fylkingens felleskomité for dette formål. (Se nedenfor).

Innstilling om arbeidet ved skoler, universiteter og høyskoler.

Senhøstes 1953 nedsatte partiets og Fylkingens sentralstyrer en felleskomité til å utrede forslag til organisasjonsformer og program for arbeidet blant skoleungdom, gymnasiaster og studerende ved universiteter og andre høyere undervisningsanstalter.

Komiteen hadde følgende sammensetning: Aake Anker Ording, formann. Johnny Johansen, viseformann og Bjørnulf Sandberg, sekretær. Senere trådte J. Johansen ut på grunn av andre gjøremål og Jon Erlie ble av Fylkingen oppnevnt i hans sted. De øvrige medlemmer har vært: Jan Adelsten Olsen, Kaare Sandegren, Herman Pedersen, Kaare Mortvedt, Torgun Gerhardsen og Ivar Noren. Fra Sosialistisk Studentlag har skiftevis møtt H. Kristoffersen, Ulf Torgersen, Kåre Knutsen, Kåre Sollund, Per Maurseth og Berge Furre.

For drøftelsene av arbeidet blant skoleungdommen har også møtt Jan Schieldrup Mathiesen, Per Kiil og Johan Gasti. Kjell Eide har på komiteens anmodning utarbeidet en utredning om tilgang på og behov for akademisk arbeidskraft.

Komiteen har forøvrig under arbeidet delt seg i grupper idet Jan Adelsten Olsen har hatt hovedansvaret for arbeidet med det studentsosiale programmet, Kaare Sandegren for arbeidet med det internasjonale studentprogrammet og Johnny Johansen, senere Jon Erlie har hatt hovedansvaret for programmet for arbeidet blant skoleungdommen.

Det har vært en stor fordel at komiteens medlemmer har sittet sentralt både i det sosialistiske og i det alminnelige faglige ungdomsarbeide det her gjelder. Med økonomisk bistand fra Partiet har Kaare Sandegren hentet erfaringer fra det sosialistiske studentarbeid i Østerrike og Tyskland. Flere av medlemmene har hatt kontakt med det tilsvarende arbeide i Sverige.

Komiteen har avsluttet sitt arbeid og oversendt de to sentralstyrer følgende innstillinger:

Innstilling I: Arbeidet ved de høyere læreanstalter.

- A. De akademiske studier og yrker. Behov og tilgang. Frihet og regulering.

30.

- B. Studentenes Sosialprogram.
- C. Universitetenes og Høyskolenes organisasjon.
- D. Studentene og det internasjonale samarbeide.
- E. De sosialistiske studenters organisasjon og arbeide.

Innstilling II: Skoleungdommen. Organiseringen av det sosialistiske arbeid.

1. Hvorfor er sosialistisk arbeid blant skoleungdommen nødvendig?
2. Erfaringer å bygge på.
3. Valg av organisasjonsform.
4. Forslag til organisasjonsplan.
5. Arbeidsmetoder.
6. Noen råd ved starten av den lokale virksomhet.

Komiteen har tilslutt utarbeidet en kort programmartisk oppsummering av innstillingenes konklusjoner for å lette behandlingen av dem i forbindelse med partiets øvrige programdrøftelser.

Det er forutsetningen at innstillingene blir oversendt til nærmere drøftelse av de partilag, ungdomslag og utvalg som har særlig interesse for dette arbeide.

Tillitsmannen

Tillitsmannen har gått ut i 4 eksemplarer i 1956.

Organisasjonsarbeid

I løpet av 1956 har arbeidet med å bygge ut sekretærordningen fortsatt. I Møre og Romsdal er Georg Lieungh tilsatt som sekretær. Oscar Brattlie er tilsatt i Nordland med kretspartiene i Helgeland som arbeidsområde. Fra 1. januar 1957 tiltrer Adolf Holm i Nordland med Lofoten, Vesterålen, Søndre- og Nordre Salten som arbeidsområde. Johan Støa tilstrådte 1. januar 1957 som sekretær i Inn-Trøndelag.

Vi har nå følgende sekretærer tilsatt i distriktene:

Østfold: Hans Hansen
 Oslo: Ivar Mathiesen
 Kåre W. Larsen
 Nils Haave

Akershus: Johan Jensrud
 Asker og Bærum: Tryggve
 Aakervik
 Hedmark: Alfred Gulbrandsen
 Oppland: Willy Svarverud
 Buskerud: Thor Thorsen
 Vestfold: Alf Skåum
 Telemark: Emil Kjenbakken
 Aust-Agder: Kristen Walvik
 Vest-Agder: Øistein Rostad
 Woxeng.

Rogaland: Kåre Berg
 Hordaland: Osvald Eikemo
 Bergen: Harry Hansen
 Sogn og Fjordane: Olav Børnes.
 Møre og Romsdal: Georg Lieungh.
 Sør-Trøndelag: Andreas Wormdahl
 Inn-Trøndelag: Johan Støa.
 Helgeland: Oscar Brattlie
 Øvrige del av Nordland: Adolf
 Holm
 Troms: Edmund Eriksen
 Vest-Finnmark: Halfdan Kvermo
 Øst-Finnmark: Erling Arvola

Dessuten er det ordnet med delvis lønnet hjelp i

Namdal

Nord-Trøndelag:

Guttorm Hønsen.

Kassererkonferanse.

Også i 1956 har det vært avviklet kassererkonferanse i noen distrikter. Det er:

Sogn og Fjordane	mars	repr.	Olav Børnes.
Vestfold	aug.	"	Frank Andersen.
Buskerud	sept.	"	Frank Andersen.
Østfold	sept.	"	Frank Andersen.

Arbeiderpartiets Støttefond.

Etter fullmakt av Landsmøtet 1955, og forarbeidet av en komite nedsatt av sentralstyret, behandlet Landsstyret i møte den 9. januar spørsmålet om opprettelse av et "Arbeiderpartiets Støttefond".

Følgende vedtak ble gjort:

Arbeiderpartiets Støttefond.

1. Det opprettes et Arbeiderpartiets Støttefond. Innsamlingen av fondets administreres direkte av Det norske Arbeiderpartis kontor, som fører kartotek med navn og adresse for bidragsyttere. Kartoteket føres á jour ved hvert årsskifte. Bidragene oppkreves over postgiro.

Lister over bidragsyttere settes opp i samarbeid med fylkes- og kretspartiene og de lokale partiorganisasjoner.

2. De i dette punkt nevnte inntektsgrenser er ikke bindende, men skal tjene som rettleiding ved oppsetting av lister over bidragsyttere.

Alle medlemmer med en årsinntekt på kr. 16 000,- eller mere, blir anmodet om å betale bidrag til Støttefondet. Medlemmer som

- a) er uten forsørgelsesbyrde, eller
- b) ikke er medlem av fagforening tilsluttet LO, eller
- c) ikke deltar regelmessig i de lokale partiorganisasjoners møter og virksomhet

blir anmodet om å betale bidrag til Støttefondet når de har årsinntekt på kr. 12 000,- eller mere.

Bidraget til Støttefondet settes til kr. 100,- pr. år, og innkreves i februar måned. De bidragsyttere som ønsker det, kan betale halve bidraget i februar og det andre halve i annet halvår.

I 1956 innkreves bidraget i løpet av første halvår, med adgang til å betale halvparten i annet halvår.

3. Betaling av bidrag til Støttefondet er frivillig. Bidrag til Støttefondet gir ingen særlige rettigheter og ikke medlemskap i Det norske Arbeiderparti. Medlemskapet må betales og opprettholdes med ordinær kontingent-innbetaling, utenom bidraget.
4. Hvis det viser seg mulig å registrere 4 000 eller flere bidragsyttere á kr. 100,-, får Sentralstyret fullmakt til å redusere fylkes- og kretspartiens kontingent til Det norske Arbeiderparti med inntil det halve. Tidspunktet for en eventuell nedsettelse av kontingenten fastsettes av Sentralstyret.

Arbeidet med Støttefondet har pågått i hele 1956. Til tross for at de fastlønnede sekretærene i distriktene viste denne saken stor oppmerksomhet, lyktes det bare å registrere 2 243 personer, som fikk henvendelse om å gi bidrag til fondet i 1956.

Det er kommet registrerings skjemaer fra 115 herreds- og bypartier. 57 herreds- og bypartier svarer at de ikke har noen å registrere da listen er kommet så sent på året at henvendelse ikke er sendt til de listeførte. I alt har da 180 svar kommet til partikontoret.

493 herreds- og bypartier har ikke svart på henvendelsen om Støttefondet. Av de 2 243 personer som fikk henvendelsen har vi fått bidrag fra 672 stykker.

Resultatet av arbeidet med Støttefondet i 1956 svarte ikke til forventningene. Arbeidet fortsetter og vi har tro på at resultatet vil bli bedre etterhvert som saken blir bedre kjent og nødvendigheten av dette tiltaket festner seg hos medlemmene.

Innføring av medlemsbøker og overgang til ny kontingentordning.

Landsmøtet i 1955 gjorde følgende vedtak om medlemsbøker:

"Landsmøtet bemyndiger Landsstyret til å utrede og sette i verk en ordning med nye medlemsbøker. Etter at saken også var forelagt fylkes- og kretspartiene gjorde Landsstyret i møte den 9. januar 1956 dette vedtaket:

Medlemsbøker.

1. Det forarbeides medlemsbøker med dette innholdet:
 - a) Personalialia og partimedlemskap.
 - b) Rubrikker for overføring fra et partilag til et annet.
 - c) De viktigste hovedorganisasjoner med adresser og telefoner.
 - d) Partiets lover.
 - e) Kontingentkvittering.
2. Utgiftene med å innføre medlemsbok, betales pr. bok av det enkelte medlem.

Kontingentordningen.

Fra det tidspunkt Sentralstyret bestemmer, gis partilovens § 5 denne ordlyd:

- "1. Medlemmene betaler partikontingenten sin i de foreninger de er tilmeldt. Partilaga, herredspartiene og bypartiene fastsetter kontingenten sin sjøl.
2. Herreds- og bypartienes kontingent til fylkes- og kretspartiene er kr. 3,00 pr. halvår for gruppe 1. For gruppe 2, fagforeninger som er kollektivt tilmeldt partiet, kvinneavdelinger, pensjonister, lærlinger og skoleungdom kr. 1,60 pr. halvår. For ungdomslagsmed-

lemmer betales kr. 1,00 pr. halvår. Av denne kontingenten betaler fylkes- og kretspartiene til landspartiet kr. 1,50 pr. halvår for gruppe 1 og kr. 0,80 pr. halvår for gruppe 2 og for ungdomslagsmedlemmer kr. 0,50 pr. halvår. Direkte tilsluttede bypartier betaler også for de kollektivt tilsluttede fagforeninger kr. 1,50 pr. halvår til landspartiet. Fylkes- og kretspartiene kan med Sentralstyrets godkjenning vedta høyere kontingentsatser.

Ved innkreving av kontingenten brukes kvitteringskort. Sentralstyret treffer nærmere bestemmelser om det materielle som skal brukes til kontingentinnkrevningen. By og herredspartiene kan skrive ut medlemskort til kollektivt tilmeldte fagforeningsmedlemmer som uttaler ønske om å få det.

For første halvår skal medlemmene betale kontingenten innen 1. april. Foreningene skal betale kontingenten til herreds- og bypartiene innen 15. april. Herreds- og bypartiene skal betale kontingenten til fylkes- og kretspartiene innen 1. mai. Fylkes- og kretspartiene skal betale kontingenten til landspartiet innen 15. mai.

For annet halvår skal medlemmene betale kontingenten innen 1. oktober, og viderebetaling av kontingenten skal i tilsvarende organisasjonsledd som nevnt ovenfor skje innen 15. oktober, 1. november og 15. november."

Fra samme tidspunkt endres "Mønsterlover for distriktsorganisasjonene", § 5 slik:

"§ 5. Kontingenten.

Kontingenten til fylkes- (krets)partiet er kr. 3,00 pr. halvår for gruppe 1.

For gruppe 2 (fagforeninger som er kollektivt tilsluttet partiet, kvinneavdelinger, pensjonister, lærlinger og skoleungdom) kr. 1,60 pr. halvår.

For ungdomslagsmedlemmer betales kr. 1,00 pr. halvår.

Av denne kontingenten betaler fylkes- og kretspartiene til landspartiet kr. 1,50 pr. halvår for gruppe 1, kr. 0,80 for gruppe 2 og for ungdomslagsmedlemmer kr. 0,50 pr. halvår.

Direkte tilsluttede bypartier betaler også for de kollektivt tilmeldte fagforeninger kr. 150 pr. halvår til landspartiet."

Etter vedtak i Sentralstyret er medlemsbøkene innført og den nye kontingentordningen tatt i bruk fra og med annet halvår i 1956.

Sekretærkonferanse.

Det har i løpet av året blitt holdt en sekretærkonferanse på Dovrefjell hotell, Dombås, i tiden 11.-19. september. Konferansen drøftet den nye kontingentordningen og overgang til medlemsbøker, Støttefondet, arbeidet i kvinnebevegelsen, AUFs arbeid, arbeidet i kommunene, programarbeidet foran landsmøtet. Faglig/politisk arbeid og forberedelsene til stortingsvalget 1957.

Konferanse med arbeidsutvalgene i fylkes- og kretspartiene.

I løpet av mai/juni gjennomførte Arvid Dyrendahl og Frank Andersen en reise. Konferanser ble holdt med arbeidsutvalgene i samtlige fylkes- og kretspartier unntatt Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Nord-Troms.

Verveaksjon.

I samtlige konferanser med fylkes- og kretspartiene ble nødvendigheten av å øke partiets medlemstall påpekt. Ved hjelp av materiell som partikontoret stiller til disposisjon er det i en rekke herreds- og bypartier over hele landet nå startet omfattende verveaksjon. Det er ennå for tidlig å si hva resultat det vil bli av aksjonen.

Utbyggingen av valgapparatet.

I løpet av året er det sendt flere henvendelser til herreds- og bypartiene om å bygge ut valgapparatet slik at det er mulig å foreta en registrering av velgerne. Særlig i de større byer og tettbygde industristrøk pågår nå dette arbeidet for fullt.

Årsmøter i fylkes- og kretspartiene.

Sentralstyret har vært representert på de fleste årsmøter i fylkes- og kretspartiene.

Representasjonen fordeler seg slik:

Østfold: Einar Gerhardsen	Nord-Møre: Frank Andersen
Akershus: Haakon Lie	Sør-Trøndelag: Olav Larssen
Vest-Oppland: Harald Løbak	Inn-Trøndelag: Trygve Bratteli
Hedmark: Trygve Bratteli	
Gudbrandsdal: Einar Gerhardsen	Namdal: Haakon Lie
Buskerud: Trygve Bratteli	Sør-Helgeland: Jonas Enge
Vestfold: Oscar Torp	Sør-Salten: Arvid Dyrendahl
Telemark: Haakon Lie	Nord-Salten: Arvid Dyrendahl
Aust-Agder: Gunnar Bråthen	Lofoten: K.M. Nordanger
Vest-Agder: Trygve Bratteli	Vesterålen: Edmund Eriksen
Rogaland: Oscar Torp	Sør-Troms: Gudmund Harlem
Hordaland: Aake Anker Ording	Nord-Troms: Olav Nordskog
Sogn og Fjordane: Trygve Bratteli	Vest-Finnmark: Johs. Olsen
Sunnmøre: Inge Scheflo	Øst-Finnmark: Einar Gerhardsen
Romsdal: Arvid Dyrendahl	

Forskjellige saker

Teknikken og Framtiden.

Den 10. og 11. februar arrangerte Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti en konferanse i Oslo om teknikken og fremtiden. En rekke organisasjoner og institusjoner deltok i konferansen. Vi nevner:

Landsorganisasjonens sekretariat og forbundene.
 Norsk Arbeidsgiverforening, Norges Industriforbund.
 Den norske Ingeniørforening, Norsk Produktivitetsinstitutt.
 Sentralinstituttet for industriell forskning
 Studieselskapet for Norsk industri. Produksjonsteknisk Forskningsinstitutt. Chr. Michelsens institutt.
 Helsedirektoratet. Teknisk Forum. Teknisk naturvitenskapelig forskningsråd. Matematisk naturvitenskapelig fakultet. Arbeidsdirektoratet. Stortingsgruppa. Sentralstyret i Det norske Arbeiderparti. Arbeidernes Opplysningsforbund. Teknisk forening av DNA. Arbeidernes Ungdomsfylking og en rekke enkeltpersoner.

Følgende forelesninger ble holdt:

1. Forskningens plass i dagens samfunn, ved statsråd Birger Bergersen.
2. Atomenergien og dens betydning for norsk næringsliv i framtiden, ved direktør Gunnar Randers.
3. Grunnprinsippene for automatiseringen, ved dosent J. G. Balchen.
4. Automatiseringen i den mekaniske industri - dens forutsetninger og virkninger, ved professor S. Andersen.
5. Automatiseringen i den kjemiske industri, ved professor S.G. Terjesen.
6. Automatiseringens sosiale virkninger, ved cand.oecon. Kjell Holler.
7. Arbeidskraftsituasjonen fram til 1957, ved arbeidsdirektør Tor Skringo.

Konferansen ble ledet av formannen i Landsorganisasjonen, Konrad Nordahl, og statsminister Einar Gerhardsen.

Osvald Harjo.

Osvald Harjo som ble frigitt i 1955 etter 13 års opphold i Sovjets fangeleire har reist på en foredragsturne for partiet. Disse møtene har vært meget vellykkede og samlet fulle hus overalt. Han har besøkt Østfold, Buskerud, Vestfold, Telemark, Oppland, Hedmark, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal og Trøndelag.

Partiets historie.

Sentralstyret har gjort vedtak om å trykke opp igjen første del av partiets historie. Det arbeides med spørsmålet om å få noen til å ta oppgaven med å fullføre historien opp til vår tid.

Conrad Mohrs legat og Chr. Holtermann Knudsens stipend.

Conrad Mohrs årlige bevilgning ble tildelt Knut Nakken. Chr. Holtermann Knudsens stipend ble tildelt Ivar Viken.

Medlemsoversikt

Oversikt over fylkes-, krets-, herreds- og bypartier, partiavdelinger og medlemmer.

Fylkes-kretsparti	Antall herreds- og by- kommuner	Antall herreds- og bypartier	Antall avdel- inger	Antall medlem- mer 1955	Antall medlem- mer 1956
Østfold	31	34	55	11 845	11 485
Akershus	31	31	166	6 533	6 333
Hedmark	32	32	195	9 878	9 101
Gudbrandsdal	15	15	57	2 558	2 246
Vest-Oppland	22	22	106	4 310	3 778
Buskerud	27	29	186	9 782	9 127
Vestfold	26	25	109	9 979	9 933
Telemark	32	31	114	6 723	6 416
Aust-Agder	36	35	34	2 038	1 834
Vest-Agder	41	36	12	2 542	2 583
Rogaland	55	31	47	6 076	6 015
Hordaland	57	44	43	2 749	2 402
Sogn og Fjordane	39	36	55	2 788	2 737
Sunnmøre	26	24	6	1 123	1 155
Romsdal	16	12	16	585	649
Nordmøre	26	24	38	2 880	2 649
Sør-Trøndelag	56	55	174	12 290	11 959
Inn-Trøndelag	28	29	72	4 299	3 248
Namdal	20	20	38	1 206	1 461
Sør-Helgeland	7	7	18	598	598

Nord-Helgeland	21	21	36	1 377	1 364
Søndre Salten	14	15	74	1 724	1 817
Nordre Salten	7	7	7	1 377	1 489
Lofoten	12	11	12	363	398
Vesterålen	8	8	37	680	617
Sør-Troms	14	14	32	721	441
Nord-Troms	21	20	60	1 232	1 357
Vest-Finnmark	14	13	32	400	1 092
Øst-Finnmark	9	10	27	715	927
Oslo			207	60 892	61 892
Bergen			17	3 874	3 720
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	744	691	2 082	174 080	170 823
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

1. mai

1. mai ble feiret med stor oppslutning under fanene. Fernanda Nissens navn ble knyttet til 1. mai feiringen med et minnesmerke og ved utgivelsen av et minneskrift skrevet av Barbra Ring.

For frihet, solidaritet og menneskeverd, var slagordet og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderparti sendte dette oppropet ut:

I vårt land vil 1. mai-mønstringen i år finne sted i en alvorlig situasjon for arbeidslivet. Tariffavtaler for 270 000 lønnstakere er sagt opp. Forhandlinger har pågått i flere uker, men noen løsning er ennå ikke i sikte. Det er fare for at vårt folk for første gang på 25 år kan bli rammet av en omfattende arbeidsstans.

Fagorganisasjonen ønsker ingen storkonflikt. Men den ville ikke fylle sin oppgave om den ikke søkte å rette på opplagt skjevhet og urettferdighet. Hva fagorganisasjonen i år forlanger er at de gruppene av arbeidere og funksjonærer som er blitt liggende etter i lønnsutviklingen, skal få en rimelig kompensasjon for prisstigningen. Videre at de tarifferte satser i normal- og minstelønnsfagene økes i samsvar med stigningen i fortjenesten. Den reiser videre krav om visse sosiale goder som store grupper i vårt land allerede nyter godt av: Lønn under sykdom og en tilfredsstillende betaling for bevegelige helligdager.

Den norske fagbevegelsen kjenner sitt ansvar overfor det norske folket. Den har ved alle lønnsoppgjør etter krigen tatt økonomiske omsyn og vist sin samfunnsånd. Det samme kan ikke sies om andre grupper som alltid søker å presse priser og fortjeneste i været. Overfor disse gruppene er det at vi i samlet fylking 1. mai må vise at det er alvor bak kravet om en rettferdig fordeling av de godene det norske folket i fellesskap produserer. 1. mai kaller igjen på solidaritet og samhold.

Utenfor Norges grenser møter vi i år en lettere situasjon enn den vi møtte da vi sist feiret 1. mai. Den stormakten som i årene etter den annen verdenskrig, brakte verden til randen av en ny krig, har moderert sin politikk. Østerrike har fått sin fredstraktat. Striden med Jugosla-

vis er brakt til opphør. Porkkala er gitt tilbake til Finland. En demper er lagt på den giftigste propagandaen. Nå tales det om fredelig sameksistens og konkurranse.

Med glede hilser vi denne utviklingen som hvis den varer ved, vil gi de frie folk høve til i stigende grad å øke levestandard og sosial trygghet. Det er i fred at demokratiet viser diktaturet sin overlegenhet.

I gleden over avspenningen glemmer vi imidlertid ikke at ennå er ingen av de avgjørende stridsspørsmålene som skapte den interrasjonale spenningen, blitt løst. Tyskland er fortsatt delt. En rekke folk i Øst-Europa lever under et kommunistisk tvangsstyre som de hater og forakter. Rustningene fortsetter, og veien til nedvæpning synes ennå lang.

Det var samholdet mellom de frie folk som reddet freden og skapte forutsetningene for avspenningen. Dette samholdet må nå nyttes til mer enn å skape militær sikkerhet. Tiden er kommet til et økonomisk og kulturelt samarbeid som raskt kan skape en ny økonomisk rettferdighet og trygghet. En bedre verden må skapes - en verden som også omfatter de millioner av fargede mennesker som ennå ikke har fått nytte godt av moderne teknikk og vitenskap. En bedre verden i fred med frihet er det målet vi igjen stiller opp.

Også i år vil vi erklære vår solidaritet med de folk som har tapt sin frihet. Vi hilser Spanias arbeidere og intellektuelle som i disse dagene reiser seg mot Franco-diktaturet, og uten tanke på offerne viser sin vilje til å leve som frie menn. Vi hilser folkene i de kommunistiske diktaturstatene hvor de herskende nå åpent erklærer at menneskerettighetene er blitt tråkket under føttene.

I året som gikk falt diktatoren Peron, og masken ble revet av en annen diktator. Bak fasaden lå skjult vilkårlighet og grusomhet, fengslinger og henrettelser. Diktaturet har aldri synt respekt for menneskets fundamentale rettigheter. Alltid og overalt er det en trusel mot menneskeverdet. På norsk jord vil vi igjen på 1. mai bekjenne oss til frihetens idé og demonstrere for menneskeverd.

Vi vil på denne 1. mai bære et minnesmerke over en av vårt lands store kvinner, nemlig Fernanda Nissen. Hun var en av dem som søkte å hindre den fattigdommen og nøden som preget Norge bare for noen få årtier siden. Fernanda Nissen kjempet sammen med vansirede fyrstikkarbeidere i streik. Hun stred for boligsak, sykepleie, barne- og mødrevern og

mye mer. Hennes liv var også vidd kvinnes rett til full likestilling i samfunnet. De merkesakene Fernanda Nissen reiste er i dag langt på vei ført ut i livet. Men ennå er det i landet vårt altfor stor ulikhet i livsvilkår mellom de enkelte befolkningslag og landsdeler. Ennå har ikke kvinnen fått den plass i samfunnslivet som hun med rette kan kreve. Store sosiale og kulturelle oppgaver venter fortsatt på sin løsning. 1. mai mønstrer vi derfor på ny

for trygging av framskrittet.

FOR FRIHET, SOLIDARITET OG MENNESKEVERD

Vel møtt til mønstring!

Arbeidernes faglige Lands-
organisasjon

Konrad Nordahl.

Det norske Arbeiderparti

Trygve Bratteli.

Talere 1. mai.

I 1956 ble det utvekslet talere med de nordiske land.

Redaktør Osvald Fager, Finland, talte i Horten. Forbundsformann Sture Lantz, Sverige, i Halden og sekretær Thomas Nielsen, Danmark, i Bærum.

Fra norsk side var Hans Hovde og Anton Andresen i Sverige, Karl Trasti i Finland og Ole Øisang i Danmark.

Forøvrig ble det sendt talere til i alt 620 l. mai tilstelninger over hele landet.

Følgende talere var ute:

Abelvær: Einar Strand
Alfvåg: Torstein Selvik
Alta: Alfred Skar
Alteidet: Alf Olsen
Alvdal: Odvar Nordlie
Andenes: Nils Jacobsen
Andselv: Magne Sagelv
Ankenes: Olaf Watnebryn
Aremark: Hartvig Svendsen
Arendal: Mons Lid
Arneberg: Olav Brundvand
Asker: Arnfinn Vik
Askim: Erik Eriksen

Aure: Olav Mæle
Aurskog: Fritz Hannestad
Aurland: Edvart Solheim
Austmarka: Hans Hagen
Badderer: Einar Eriksen
Bagn: Gunnar Kalrasten
Balestrand: Olav Børnes
Ballangen: Adolf Holm
Balstad: H.C.J. Østvold
Bangsund: Karl H. Karlson
Bardu: Per Tønder
Begnadalen: Gunnar Kalras-
ten

- Beitstad: Nils Kvam
 Bergen: Per Øisang
 Berger: Frank Andersen
 Bergsøy: Jonas Brunvold
 Berkåk: Ellev Vintervoll
 Berlevåg: Aksel Olsen
 Bindalseidet: Einar Stavang
 Biri: Oskar Skogly
 Birtavarre: Anton Antonsen
 Bjung: Bjarne Jullum
 Bjøllånes: Oscar Brattellie
 Bjørkelangen: Omar Gjestebø
 Bjørnevåtn: Jacob Pettersen
 Bodø: Trond Hegna
 Bogen: Johan Walle
 Borgestad: Arnt Hareldsen
 Borgund: Knut Kramviken
 Borkenes: Anton P. Nedbye
 Borre: Marie Skau
 Bostrak: Jens Finne
 Brandbu: Liv Tomter
 Brandvald: Ole H. Løvlien
 Brattvær: Anders Sæterøy
 Brattvåg: Inge Scheflo
 Brensnes: Claus Neergaard
 Brennhaug: Hans Bruøygaard
 Brevik: Karsten Torkilsen
 Brummunddal: Frank Hansen
 Brunkeberg: Olav Haugane
 Bryne: Arne Kr. Meedby og
 Kåre Berg
 Brønnøysund: Kjell Aabrek
 Brøttum: Odd Owren
 Bjølset: Per B. Moen
 Bud: Th. Kristiansen
 Budal: O. Hofshagen
 Buvik: Arne Røiming
 Bysheim: Karl Johan Grønhaug
 Byåsen: Per Aasen
 Bærum: Thorleif Andresen og
 Thomas Nielsen
 Bø i Telemark: Oddvar Berre-
 fjord
- Bø i Vesterålen: Margith
 Munkebye
 Bøverbru: Andres Nordland
 Ešovågen: Alexander Skoglund
 Båtsfjord: Georg Liungh
 Dale i Hordaland: Kolbjørn
 Varmann
 Dale i Sunnfjord: Oddleif Fa-
 gerheim og
 Oddvin Sindre
 Dalen: Eivind Rinde
 Dalsbygda: Bernt Korslund
 Dalsøyra: Ivar Kleiva
 Darbu: Sverre Arvesen
 Degernes: Martin Aune
 Dikemark: Arnfinn Vik
 Dokka: Martin Smeby
 Dombås: Ivar Mathisen
 Dovre: Lars Moen
 Drammen: Einar Gerhardsen
 Drammen arb.samfunn: Reidar
 Somedalen
 Drangedal: Jens Finne
 Drevsjø: Kåre Haugen
 Drybak: Rolf Hansen
 Egersund: Nils Lysø
 Eggedal: Werna Gerhardsen
 Eidfjord: Per Austheim
 Eide: Erling Paulsen
 Eidsfoss: Finn Moe
 Eidsvoll: Arne Drogseth
 Eidsvollsbakken: Jørgen Fr.
 Ording
 Eidsvåg: Ragnar Hansen
 Eina: Bernt Skjøllås
 Eivindvik: Torkjell Larsen
 Ekornes: Einar Skaldehaug
 Elsfjord: Harry Klippenvåg
 Elverum: Kristian Fjeld
 Enebakk: Knut Werner
 Engerdal: Kåre Haugen
 Espeland: Alfred Wold
 Etne: Leiv Revheim

Etnedal: Sigurd Evang	Geilo: Åge Engerhardt Berg
Evje: Th. Haavardstad	Geithus: Sigurd Danielsen
Eydehamm: Mons Lid	Gjerdrum: Hallgeir Furnes
Fagernes: Alfred Ljøner	Gjerstad: Trygve Hanssen
Fannrem: Jon Berg	Gjøvdal: Johan Karlsen
Farsund: Halvard Roald	Gjøvik: Oscar Torp
Fauske: Torgeir Berge	Glemmen: Olav Strandås
Feiring: Bernt Lund	Glomfjord: Trygve Hanssen
Fenstad: Hjalmar Andersen	Glåmos: Bjarne Henriksen
Fetsund: Per Kleppe	Gol: Martin Tranmæl
Figgjo: O. Natvig Pedersen	Gran: Ragna Karlsen
Filtvedt: Thina Thorleifsen	Grane: Anders Granås
Finneidfjord: Petter Liland	Gransherad: Kjell Kristensen
Finnsnes: Ingvald Jaklin	Granvin: Trygve Lie
Fjell: Alfred Dale	Gratangen: Heiberg Karlsen
Fjærland: Sigurd Optun	Gravberget: M. Nordahl
Flatanger: Reidar Bråthen	Greåker: Arne Magnussen
Flesland: P. Myklebust	Grimstad: Ebba Lodden
Flisa: Olav Brunvand	Grong: Elias Volan
Florvåg: Bernh. Berntsen	Grue: Arnljot Johnstad
Flornes: Gunvald Engestad	Gryllefjord: Edmund Eriksen
Florø: Magnhild Hagelia	Grytten: Alfred Nilsen
Fluberg: Helge Sunde	Gudå: Herman Aune
Flå: Arne Hagen	Gulsvik: Arne Hagen
Flåm: Edvart Solheim	Gvarv: Oddvar Berrefjord
Foldfjorden: Olav Naustbak	Hafslo: Arvid Dyrendahl
Follafoss: Thor Skrindo	Haga: Johan Jensrud
Folldal: Odd Johnsen	Hakadal: Sverre Østlie
Follebu: Albert Kvammen	Halden: Birger Bergersen
Follese: Dan. Stien	Hallenskog: Carl Riisnes
Fredrikstad: Konrad Nordahl	Halmrast: Willy Svarverud
Frei: Jens Haugland	Halsa: Magnar Bergheim
Froland: Jens Kvale	Haltdalen: Lage Haugness
Frosta: Oskar Øksnes	Hamar: Arne Skaug
Frønningen: Magne Bøtum	Hammerfest: Sigurd Hamran
Furnes: Frank Hansen	Hammvik: Johan Jensen
Fyresdal Arnt Ødegård	Hanstad: Olga Misteregg
Førde: Rasmus Nordbø	Hareid: Peter Kjeldseth Moe
Fåberg: Nils Røstadstuen	Harpefoss: Anders Hove
Fåvang: Clav Bakka	Harran: Elias Volan
Gansdalen: Jon Rikvold	Harstad: Reidar Strømdahl
Gaupen: Henry Harm	Haslum: Knut Brandstorp
Galterud: Åsmund Grimstad	Hattfjelldal: Alf Øverli

Haugesund: Ulrik Olsen	Indreøy: Erling Christensen
Havøysund: Hans M. Hansen	Indre Hafslo: Arvid Dyrendahl
Heggdal: Kåre Halden	Innsjøla: Odd Ragnar Torvik
Hegra: Gunvald Engelstad	Isfjorden: Redaktør Eide
Heidal: A.G. Tothammer	Jevnaker: Knut Nakken
Heimdal: Gustav Sjaastad	Jostedal: Hans Offerdal
Heistad: Halvor Røysland	Jømna: Kåre Torp
Helgøya: Kr. Gundersen	Jørpeland: Kåre Pehrson
Hemmesberget: Petter Liland	Karasjøk: Kolbein Johnsen
Henningsvær: Otto Dahl	Kaupanger: Halvdan Halse
Herefoss: Knut Josefsen	Kirkenes: Jakob Pettersen
Herre: Lars Lia	Kjerringøy: Henry Skålsvik
Herøya: Halvor Røysland	Kjøllefjord: Jens Wangen
Hestvika: Andreas Wormdal	Kjøpsnes: Egil Halvorsen
Hillevåg: A.J. Båstøl	Klæbu: Johan M. Mjøserud
Hof i Vestfold: Nils Høns- vald	Knaben: Severin Kristensen
Hokksund: Knut Ribu	Kolbu: Bernt Skjølås
Hol: Trygve Hoem	Kolvereid: Erling Myrholdt
Hole: Olav Larssen	Kongsberg: Aase Lionæs
Holmedal: J. Flåtø	Kongsvinger: Rakel Seweriin
Holmestrand: Finn Moe	Kopervik: I.K. Hognestad
Hommelvik: Ragnar Kvamme	Koppang: Faste Forfang
Hommersåk: Oddlaug Kris- tiansen	Korgen: Alf Nordhus
Honningsvåg: Johs. Olsen	Kragerø: Tor Kvivle
Horten: Nils Hønsvald og Osvald Fager	Krakslett: John Richardsen
Hovin, Telemark: Reidar Gran	Kristiansand S: Nils Handal
Hovin, Trøndelag: Olav Gjø- revoll	Kristiansund N: Jens Haugland
Hundorp: Håkon Hoss	Kristiansand S Arb.avholds- slag: Jakob Nygaard
Hunndalen: Oscar Torp	Kroken: Karsten Berntsen
Hurdal: Bernt Lund	Kråkerøy: Hans Hansen
Hvaler: Oscar Lauritzen	Kråkstad: Nils Haave
Hvittingfoss: Aase Lionæs	Kvalsund: Erling Nilsen
Hægebostad: Anders Søreland	Kvam: Agvald Gjeldsvik
Hølanda: Arthur Granlund	Kvelde: Daniel Vefald
Hønefoss: Olav Larssen	Kvikne: Fritz Næverdal
Høyvik: P. Rømohr Aarvold	Kvinesdal: Salve Salvesen
Høyanger: Halvard Bojer	Kviteseid: Olav Haugane
Høydaalsmo: Johan Heisholt	Kvål: Aake Anker Ording
Høylandet: Sigurd Krekling	Kyrkseterøra: Leif Granli
	Laberg i Salangen: Johan A. Johansen
	Lakselv: Torbjørn Schulstad

Laksevåg: Jan Jacobsen
 Lalm: Thora Johansen
 Langesund: Anders Mørk
 Langfjordbotn: Jonas Enge
 Langset: Jørgen Fr. Ording
 Larvik: Kr. Kristensen
 Lauvøy i Åvfjord: Arnfinn
 Kvithyll
 Leikanger: Bjørn Longva
 Leirfjord: Aksel Søfting
 Leirvik i Sogn: Oddleif
 Fagerheim
 Leknes: H.C.I. Østvold
 Leksvik: Kåre Skarholt
 Ler: Sverre Svendsen
 Lesja: Ivar Mathisen
 Lesjaskog: Sigurd Viker
 Levanger: Arthur Arntzen
 Lierskogen: Reidar Teinung
 Lillehammer: Olav Meisdals-
 hagen
 Lillesand: Ebba Lodden
 Lillestrøm: Gunnar Nielsen
 og Gunnar Ousland
 Lindal: Kristian Vaa
 Lista: Halvard Roald
 Lom: Ola Dahl
 Lonevåg: Alfred Nøss
 Lundamo: Olav Gjærevoll
 Lunde: Stein Halvorsen
 Lunner: Martin Haugen
 Luster: Arvid Aasfeldt
 Lødingen: Johan Andersen
 Lysøysund: Thv. Ø. Michelsen
 Løken: Omar Gjestebø
 Løkken Verk: Odd Gøthe
 Lørenskog: Torolf Elster
 Løten: Ingvald Hansen
 Lördalen: Jostein Bjørnersen
 Lærdal: Knut Kramviken
 Alf Sagevik
 Lånke: Ragnar Kvamme
 Lærdal: Johan Husholt

Magnor: Karl Bergen
 Malm: Thor Skrindo
 Malvik: Aake Anker Ording
 Mandal: Sverre Gann
 Manger: Hjalmar Romslo
 Mæreraker: Håkon Bingen
 Mesnali: Anne Steine
 Misvær: L.O.M. Braseth
 Mo i Nord-Odal: Einar Tjerns-
 berg
 Mo i Rana: Alf Nordhus
 Moelv: Henry Harm
 Moi: Andreas Cappelen
 Molde: Aase Bjerkholt
 Moldjord: Johan Normann Ve-
 vatnet
 Mosjøen: Harry Klippenvåg
 Moss: Konrad Nordahl
 Mosvik: Thoralf Aalberg
 Mysen: Fredrik Haslund
 Måløy: Jens Steffensen
 Måndalen: Kåre Ellingsgård
 Namdalseid: Nils Kvam
 Namskogan: Olav H. Berg
 Nannestad: Hallgeir Furnes
 Namsos: Harald Løbak
 Narvik: Olaf Watnebryn, Lars
 Fagerstrøm
 Nedre Eiker: Einar Gerhardsen
 Nes i Ådal: Karl Bjerkeli
 Nesbyen: Martin Tranmæl
 Nesna: Johan Knutsen
 Nesodden: Rolf Flamme
 Nesseby: Truls Holm
 Nettet: Ragnar Hansen
 Nissedal: Eva Friis Christen-
 sen
 Nordberg: Lina Olsen
 Nordfjordeid: August Rathke
 Nord-Frøya: Per Aavatsmark
 Nordli, Inn-Trøndelag: Andre-
 as Anstad
 Nord-Statland: Rolf Hofmo

- Notodden: Karl Evang
 Nærby: Peder Næsheim
 Nøtterøy: Teodor Broch
 Odda: John Sanness
 Oddernes: Nils Handal
 Oksfjordhamn: Lars Storslett
 Oltedal: Herborg Halvorsen
 Brommeland
 Onsjø: Reidar Hirsti
 Opakermoen: Holm Morgenlien
 Oppgård: Rolf Langseth
 Oppdal: Bjarne Dahlberg
 Orkanger: Arne Rønning
 Orkdal: Trygve Jonsson
 Orkland: Jon Berg
 Os i Hedmark: Bernt Korslund
 Os i Hordaland: Ludv. Hodne
 Oteren: Emil Larssen
 Otta: Per Mellesmo
 Overhalla: Oscar Lindberget
 Porsgrunn: Karsten Torkildsen
 sen
 Rakkestad: Reidar Hirsti
 Ramsund: Johan Andersen
 Ranheim: Gustav Sjaastad
 Raufoss: Henry Jakobsen
 Reipå: Øistein Samuelsen
 Rena: Kjell Holler
 Ringebu: Håkon Hoff
 Rissa: Kåre Hellem
 Risør: Ole Jørgensen
 Risøyhamn: Nils Jakobsen
 Rjukan: Alf Andersen
 Rognan: Eigil Liane
 Rognes: Thorvald Karlsen
 Rollag: Ingv. Granum
 Romedal: Ingvald Hansen
 Rygge: Anker Nordtvedt
 Rysstad: Osm. Faremo
 Rælingen: M. Hasselberg Johansen
 Rødberg, Nore: Gunnar Kyrkjebø
- Røra: Erling Sommervold
 Røros: Bjarne Henriksen
 Rørvik: Bjarne Borgan
 Råde: Anker Nordtvedt
 Salangsverket: Jac. Normann
 Salsbruket: Guttorm Hansen
 Salhus: J. Meyer Johannessen
 Saltdal: Eigil Liane
 Sand i Nord-Odal: Einar
 Tjernsberg
 Sand i Rogaland: S. Hakkestad
 Møller
 Sandane: Kristen Søreide
 Sande: Arthur J. Olsen
 Sandefjord: Arne Strøm
 Sandnes: Trygve Bull
 Sandnessjøen: Parelius Berntsen
 sen
 Sandstrand: Sigvart Isaksen
 Sandvollan: Petter Hallem
 Sannidal: Knut Kvigne
 Sarpsborg: Aksel Zachariassen
 Sauda: Haakon Lie
 Sauland: Øistein Egelund
 Sausvatn: John Kristoffersen
 Sel: Håkon Hoff
 Selbu: Per Almaas og Asgeir
 Jørum
 Seljord: Berner Hansen
 Selsoakk: Egil Gullvåg
 Selvik: Arthur J. Olsen
 Sigdal: Werna Gerhardsen
 Siljan: Arnt Haraldsen
 Singsås: Johan L. Strand
 Sjoa: Agvald Gjeldsvik
 Sjåstad: Kornelius Ingebrigtsen
 sen
 Skage: Oscar Lindberget
 Skaland: Helga Andersen
 Skavøypollen: Jens Steffensen
 Skarnes: Tryggve Aakervik
 Skatval: Joar Emhjellet
 Skedsmo: Kristian Haugen

Ski: Nils Haave	Stokke: Trygve Bratteli
Skjåk: Lina Olsen	Stokmarknes: Bjarne Solli
Skien: Sverre Løberg	Stoksund: Paul Dahlø
Skipagurra: Anders Aune	Stongfjorden: Sigurd Åse
Skoptvedt: Hans Bjerkholt	Stord: Reidar Lyseth
Skjervøy: Lars Berg	Storsteinnes: Kåre Nordgård
Skjolden: Arvid Aasfeldt	Storslett: Arthur Elvestad
Skogbygda: Holm Morgenlien	Storås: Odd Gøthe
Skogn: Arne Veen	Stranda: Arne Grimstad
Skorovatn: Reidar C. Hansen	Straumsnes: Alf Salvesen
Skotfoss: Harry Eugen Berg	Stryn: Kristoffer Nore
Skotterud: Karl Bergen	Strømmen, Akershus: Kristian Haugen
Skudesneshavn: Hjalmar Stor- eide	Strømmen, Hedmark: O.G. Even- sen
Skåbu: Martinius Høgåsen	Støren: Thorvald Karlsen
Skånevik: Knut Tverberg	Sulitjelma: Jacob Remseth
Slemmestad: Reidar Danielsen	Sunnal: Lars Evensen
Snarum: Knut Egil Knudsen	Surnadal: Amund Skarholt
Snerthingdal: Aslak Slette	Susendal: Alf Øverli
Snåsa: Anders Brenden	Svarstad: Alf Skåum
Sogndal: Hjalmar Fiskvik	Svelgen: Olav Kolle
Sokna: Ragnar Christiansen	Svelvik: Frank Andersen
Sokndal: Nils Lysø	Svene: Reidar Ottersen
Solvoll: Erikka Berntzen	Svolvær: Otto Dahl
Soløy: Jac. Normann	Sykkylven: Arne Grimstad
Sortland: Torstein Selvik	Sylling: Hjalmar Helgesen
Sparbu: Håkon Thesen	Sætre: Reiulf Steen
Spildra: Erling Mentzoni	Sævareid: Olav Bratlie
Spjelkavik: Gudmund Harlem	Sømna: Kjell Aabrek
Spydeberg: Gunnar Nilsen	Sønedeled: Ole Jørgensen
Statsbygd: Kåre Hellem	Søndre Høland: Kåre B. Werner
Stammesdalen: Leif Granli	Søndre Land: Kåre Wilhelmsen
Stamsund: H.C.I. Østvold	Sørbovåg: Brynjulf Kvåle
Stange: M.A. Nordli	Søre Fåvang: Olav Bakka
Stangvik: Ivar Eikrem	Sør-Frøya: Per Aavatsmark og Oskar Steinvik
Stathelle: Anders Mørk	Sørreisa: Ingvald Jaklin
Stavanger: Arne Kr. Meedby	Sørum: Einar Sørensen
Stavern: Bjørn Jacobsen	Talvik: Jonas Enge
Stavsjø: Kr. Gundersen	Tangen: Guttorm Røgstad
Steinkjer: Håkon Thesen	Tennevold: Jac. Normann
Stjørdal: Joar Emhjellet	Terråk: Einar Stavang
Stjørna: Arne Stangeby	
Stod: Johan Støa	

- Tingvoll: Olav Bruvik
 Tinn: Alf Andersen
 Tjøme: Fridtjof Jahnsen
 Tjøtta: Parelius Berntsen
 Tofte: Rudolf Eriksen
 Tomra: Karl Aarønes
 Tolga: Knut Vardenær Brøten
 Tollnes: Johs Løkke
 Tomter: Erling B. Kvaale
 Torpe: Einar Hermanrud
 Tranby: Hj. Helgesen
 Trengereid: Olav Teigland
 Tresfjord: Odd Høydahl
 Tretten: Egil Hernæs
 Treungen: Eva Friis Christensen
 Tromsø: Reidar Carlsen
 Trondheim: Gustav Sjaastad
 Trysil: Reidar Aamo
 Trøgstad: Sverre Skaug
 Tvedestrand: Johs. Kinserdal
 Tveit: Olaf Axelsen
 Tverlandet: Trond Hegna
 Tydal: Per Dybvik
 Tynset: A.H. Buflod
 Tyllidal: A.H. Buflod
 Tyristrand: Thor Thorsen
 Tysse: Lars Hundvin
 Tysvær: P.L. Søndena
 Tønsberg: Trygve Bratteli
 Tørberget: Alfred Gulbrandsen
 Ulefoss: Johan Pedersen
 Ullensaker: Olaf Solemsmoen
 Ulvik: Olav Versto
 Vedheim: Gudleik Førde
 Vadsø: Ivar Viken
 Vaksdal: Kolbjørn Varmann
 Valestrandfossen: Osvald
 Eikemo
 Vallahund: Thv. Ø. Michelsen
 Valnesfjord: Torgeir Berge
 Valsjøen: Hans Nordahl Jensen
 Valsøyrfjord: Olav Oksvik
 Vang, Hedmark: Arne Skaug
- Vang, Oppland: Sverre Nord-
 aas
 Vallset: Guttorm Rogstad
 Vardal: Hans Hagen
 Vardø: Alfred Larsen
 Vega: Hartvig A. Waag
 Veggli: Ingv. Granum
 Vegårdshei: Osulv Kleivene
 Vemundvik: Harald Løbak
 Venabygd: Olaf Storløykken
 Vennesla: Leif Skau
 Verdal: Paul Engstad
 Verrastranda: Thoralf Aal-
 berg
 Vestby: Arthur Ruud
 Vestfossen: Reidar Somdalen
 Vestmarka: Kristine Korsmo
 Vestnes: Astrid Skare
 Vestre Gausdal: Kåre Flå-
 skjær
 Vestre Slidre: Odd Herman-
 rud
 Vik, Romsdal: Astrid Skare
 Vik, Sogn: Martin Åfeldt
 Vikar: Thor Thorsen
 Vikersund: Jon Vraa
 Vingrom: Sigurd Solheim
 Vinje: Håkon Arneshaugen
 Visnes: Per Aase
 Volda: Peder Jacobsen
 Vormsund: Holm Morgenlien
 Voss: Olav Versto
 Vrådal: Jørgen Moen
 Vågåmo: Thora Johansen
 Våler: Klaus Kjeldsrud
 Ullstein: Peter Kjeldseth
 Moe
 Undrumsdal: Leif Anfinnsen
 Uskedalen: Steffen I. Toppe
 Ytre Arna: Isak Flatabø
 Ytterøy: John Kverneng
 Ølen: Ragnv. Strømme
 Ørland: Bjarne Jullum

Ørsta: Peder Jacobsen	Ålen: Johan Ericsson og Lage Haugness
Østby: Alfred Gulbrandsen	Ålesund: Gudmund Harlem
Østre Gausdal: Albert Kvammen	Ålgård: Herborg H. Bromme- land
Østre Jevnaker: Knut Nakken	Ålvik: Olav Nordskog
Østre Slidre: Alfred Ljøner	Åmli: Johan Karlsen
Østre Toten: Hans Amundsen	Åmot: Tor Oftedal
Øvrebygda: Odd Isaksen	Åndalsnes: Alfred Nilsen
Øvre Rendal: Oluf Olstad	Årdalstangen: Helge Sivert- sen
Øvre Sandsvær: Rolf Kaldahl	Årnes: Hjalmar Andersen
Øvre Årdal: Helge Sivertsen	Ås: Walther Kristiansen
Øymark: Hartvig Svendsen	Åsa: Ole Nilsedalen
Øyslebø: Sverre Vennesla	Åsbygda: Olaf Standnes
Aa i Meldal: Odd Gøthe	Åsen: Joar Eimhjellen
Aa i Åfjord: Arnfinn Kvit- hyll	Åsskard: Ola Langset
Åkrene: Per Kleppe	
Ål: Trygve Hoem	

Storting og Regjering

Ved årets begynnelse hadde Regjeringen denne sammensetning: Statsminister Einar Gerhardsen, utenriksminister Halvard M. Lange, kommunal- og arbeidsminister Ulrik Olsen, landbruksminister Olav Meisdalshagen, forsvarsminister Nils Handal, kirke- og undervisningsminister Birger Bergersen, industriminister Gustav Sjaastad, handelsminister Arne Skaug, finansminister Mons Lid, samferdselsminister Kolbjørn Varmann, fiskeriminister Nils Lysø, konsultativ statsråd for familie- og forbrukersaker Aase Bjerkholt, sosialminister Gudmund Harlem, lønns- og prisminister Gunnar Bråthen, og justisminister Jens Haugland.

14. mai trådte statsråd Meisdalshagen tilbake som landbruksminister. Ny landbruksminister ble stortingsmann Harald Løbak. I desember ble kontoret for familie- og forbrukersaker omdannet til eget departement, og den konsultative statsråd, Aase Bjerkholt ble sjef for det nye departementet.

I statsråd 14. desember ble finansminister Mons Lid innvilget avskjed som statsråd med virkning fra 28. desember. Som ny finansminister ble utnevnt stortingsmann Trygve Bratteli.

Da Stortinget trådte sammen i januar valgte gruppen følgende gruppestyre: Nils Hønsvald, formann, Nils Langhelle, nestformann, Arne Strøm, sekretær. Styremedlemmer: Oscar Torp, Trond Hegna, Kristian Fjeld, Johs. Olsen, Olaf Watnebryn og Amund Skarholt. Varamenn: Trygve Bratteli, Harald Selås, Henry Jacobsen, Kjell Aabrek og Harald Løbak. Sentralstyrets representant i gruppestyret: Olav Larsen.

I mai ble Olav Meisdalshagen valgt inn som nytt medlem av gruppestyret etter Amund Skarholt, som var avgått ved døden. Som ny varamann til styret i stedet for Harald Løbak, som var blitt medlem av Regjeringen ble valgt Reidar Lyseth.

Trontalen og statsbudsjettet.

I Trontalen, som ble lest i Stortinget 12. januar, het det bl.a.:

I den økonomiske politikken ser Regjeringen det som sine viktigste oppgaver å opprettholde og trygge den fulle sysselsetting, å redusere underskuddet i vår betalingsbalanse overfor utlandet, og å opprettholde et mest mulig stabilt nivå for priser og lønninger.

Regjeringen har tatt opp forhandlinger med de store organisasjoner i arbeidslivet og næringslivet for om mulig å nå fram til felles retningslinjer for de økonomiske oppgjør til våren.

I samarbeid med banker og forsikringselskaper vil långivningen bli begrenset med det formål å holde den økonomiske aktiviteten innenfor den ramme landet kan make.

Statsbudsjettet for 1956-57 er gjort opp med totalbalanse. Overskuddet på driftsbudsjettet er stort nok til å dekke bevilgningene både til Statens anlegg og til avdrag på statsgjelden.

Det vil bli foreslått en viss lempning i statsskatten for personlige skattytere og i fondsskatten for selskaper. Det vil også bli fremmet forslag om nye reduksjonstabeller ved kommuneskattelikningen.

Bevilgningene til samferdselsformål vil bli foreslått forhøyet. Ved den fortsatte utbygging av kommunikasjonene mener Regjeringen at det under planleggingen er nødvendig å se alle samferdselsbehov og samferdselsmidler i sammenheng.

Kraftutbyggingen vil bli gitt høy prioritet, og bevilg-

ningene vil bli foreslått økt. Regjeringen vil legge fram forslag om finansiering og utbygging av Tokke kraftverk og en plan for bygging av overføringslinjer mellom landsdelene.

Det vil bli foretatt utvidede undersøkelser av malmforekomster, særlig i Finnmark.

Kings Bay gruver vil bli foreslått gjenoppbygget.

Jordbruket vil bli foreslått utbygget etter de retningslinjer som Regjeringen tidligere har lagt fram for Stortinget. Det vil bli foreslått økte bevilgninger til jorddyrking og støtte til utvidelser og nybygging av driftsbygninger. Arbeidet med et jordregister vil bli satt i verk.

Skogreisningen i kyststrøkene vil bli ført videre.

Innenfor rammen av investeringene i byggesektoren vil byer og distrikter som har stort udekket boligbehov, få prioritet. For å redusere byggeomkostningene vil det bli satt i gang tiltak for å fremme rasjonalisering av byggevirksomheten, særlig når det gjelder boligbyggingen.

Det vil bli lagt vekt på arbeidet med å bedre de økonomiske vilkår i de svakt utbyggede distrikter.

Regjeringen vil legge fram for Stortinget forslag om forsørgertrygd.

Regjeringen legger vekt på å finne fram til tiltak som kan rasjonalisere og lette husmødrenes arbeid. Det vil bli satt i gang undersøkelser med sikte på å klarlegge de barnerike familiers økonomiske stilling.

Regjeringen vil legge fram forslag om å styrke den vitenskapelige forskning og undervisning, bl.a. ved utbygging av Norges tekniske høgskole og Lærerhøgskolen i Trondheim og Haukeland sykehus i Bergen.

Utbyggingen av de tekniske skoler og andre institusjoner for anvendt teknisk forskning vil bli ført videre.

Stipendieordningen for skolegang og studium vil bli utbygget.

Det vil bli lagt fram forslag om tiltak for utdanning av de store ungdomskull, om utvidet husstellopplæring og proposisjon til lov om handelsundervisningen.

Forsøksvirksomheten i skoleverket vil bli utbygget, særlig med tanke på å utvide enhetsskolen til 9 år.

Regjeringen vil legge fram for Stortinget proposisjon til ny lov om aksjeselskaper. Den vil også ta opp spørsmålet om arbeidernes og funksjonærenes innflytelse i større industribedrifter.

Det vil bli satt fram proposisjoner om en revisjon av

arbeidervernloven og om å oppheve straffebestemmelsene i arbeidstvistlovens § 40.

Det vil bli lagt fram proposisjon for Stortinget om opphevelse av lov av 24. juni 1938 som setter kvinner i en særstilling når det gjelder tilsetting i presteembeter. Proposisjon til lov om friluftslivet vil bli lagt fram for Stortinget. Det vil bli fremmet forslag om nyordning av tollvesenets sentraladministrasjon.

Statsbudsjettet,

som ble lagt fram samtidig med trontalen var gjort opp med total balanse. Overskuddet på driftsbudsjettet var tilstrekkelig til å dekke bevilgningene til statens anlegg og avdrag på statsgjelden. Som nevnt i Trontalen, ble det foreslått en viss lemping i statsskatten for personlige skattytere, og i fondsskatten for selskaper. Bevilgningene til samferdselsformål ble foreslått betydelig forhøyet. Regjeringen gikk også inn for økte bevilgninger til kraftutbygging og til jorddyrking, utvidelser og nybygging av driftsbygninger i jordbruket. På den sosiale sektor foreslo Regjeringen en bevilgning til gjennomføring av forsørgertrygden.

Sluttsummen på statsbudsjettet utgjorde 4 975 mill. kr. eller 398 mill. kr. mer enn for 1955-56. Driftsbudsjettet viste et overskudd på 620 mill. kr. mot 523 mill. kr. i 1955-56. Skatteinntektene var beregnet å gå opp på grunn av skattyternes inntektsøking og overgangen til skatt av årets inntekt fra 1. januar 1957. De økte avgiftsinntektene ville i første rekke fremkomme på grunn av den stigende omsetning av avgiftspliktige varer.

Skattelettelsene berørte progresjonstrinnene. Første progresjonstrinn for statsskatt ble foreslått hevet fra 12 000 kr. til 15 000 kr., men de 2 neste trinn ble satt til 7 500 kr. mot tidligere respektive 8 000 og 10 000 kr. Det ble lagt fram forslag om øking av tilleggsavgiften på bensin. Elektrisitetsavgiften ble foreslått forhøyet.

De totale utgifter til forsvaret var oppført med ca. 900 mill. kr. Budsjettmessig viste utgiftene til forsvaret en reduksjon på 38 mill. kr. sammenliknet med budsjettet for 1955/56. I nasjonalbudsjettet var forsvarets forbruk anslått til 980 mill. kr. i kalenderåret 1956, mot 1 040 i kalenderåret 1955.

Retningslinjene for Regjeringens økonomiske politikk 1956 kan ellers oppsummeres slik:

Hensynet til utenriksøkonomien skulle fortsatt være av avgjørende betydning for utformingen av Regjeringens økonomiske politikk. Underskuddet på vare- og tjenestebalansen burde begrenses til 300 mill.kr. For å oppnå dette, måtte den innenlandske etterspørsel ikke stige for sterkt. Men restriktive tiltak burde i minst mulig grad gi seg utslag i produksjonen og sysselsettingen. Investeringsnivået - skip unntatt - skulle helst ligge lavere i 1956 enn i 1955. En skulle konsentrere seg om investeringer som ga eller sparte valuta.

I sin finanstale 16. januar uttalte finansministeren bl.a.:

De foreløpige nasjonalregnskapstall for 1955 viser at den samlede produksjon steg med nærmere 3 prosent. Industriproduksjonen økte med om lag 4 prosent og elektrisitetsproduksjonen med 5 prosent. Stigningen i det private forbruk er anslått til vel 3 prosent, eller om lag som stigningen i produksjonen.

Det ble i 1955 bygget ferdig om lag 33 000 boliger. Det er et par tusen færre enn i 1954.

Nettotilveksten til handelsflåten er foreløpig beregnet til 655 000 brt. Det er en øking på om lag 10 prosent på ett år. Maskinkapasiteten ved vannkraftverkene økte med om lag 570 000 kW. Det er den største tilvekst vi har hatt i et enkelt år. Tilveksten var mer enn det tidobbelte av gjennomsnittet i de fem siste førkrigsårene.

For hele året 1955 kan underskuddet på vare- og tjenestebalansen foreløpig anslås til nærmere 700 mill. kroner. Dette er en bedring på om lag 300 mill. kroner fra 1954. Underskuddet på den samlede driftsbalanse for 1956 er således anslått til 400 mill. kroner.

De gode konjunkturforhold, sammen med de tilstrammings-tiltak som ble gjennomført i 1955, har ført til at vi ikke i den nærmeste tid står overfor en akutt likviditetskrise i vår utenriksøkonomi. Men det er selvsagt ingen grunn til å slå seg til ro med det. Når vi i en tid med så gode konjunkturer som nå likevel har underskudd i vår utenriksøkonomi, så skyldes det den altfor store innenlandske etterspørsel. Det er på dette område arbeidet fortsatt må settes inn om vi skal få et trygt grunnlag for vår økonomi.

Det vil ikke være forsvarlig å regne med at de nåværende gode konjunkturforhold skal vare. Erfaringene viser at omslag kan komme hurtig og i løpet av kort tid forverre valutastillingen betydelig.

En analyse av produksjonsmulighetene i de enkelte næringer viser at det skulle være mulig å øke bruttonasjonalproduktet med om lag 3,5 prosent.

Med den forutsatte produksjonsøkning og de forutsetninger nasjonalbudsjettet ellers bygger på, skulle det være plass for en mengdemessig økning i det samlede private forbruk på 3 prosent.

Investeringene vil totalt sett bli store også i 1956, selv om det er forutsatt en nedgang på 2,5 prosent i forhold til nivået i 1955 når skip og lager ikke regnes med. Inklusive skip antar en at investeringene i år vil bli like store som i fjor. I bygg og anlegg er det regnet med en nedgang i investeringene på 4,4 prosent.

En kan regne med at de samlede lønninger ved inngangen til 1956 ligger minst 3 prosent høyere enn gjennomsnittet for 1955. Når det gjelder de forestående tariffoppgjør og prisforhandlingene for jordbruk og fiske, er det viktig å unngå en sterkere oppgang i den innenlandske etterspørsel enn det som det foreligger realøkonomisk dekning for. Fremfor alt må vi hindre en vekselvis oppgang i priser og lønninger som kan undergrave vår konkurranseevne overfor utlandet og svekke grunnlaget for en stabil økonomisk utvikling.

En alminnelig forhøyelse av lønnsnivået og det private forbruk vil umiddelbart føre med seg økt import, og føre til en forverring av betalingsbalansen overfor utlandet.

I en situasjon med full sysselsetting er det en illusjon å tro at en kan øke den samlede levestandard alene gjennom nominelle inntektsbedringer.

Den samlede statsgjeld svarte i 1930 til 32 prosent av bruttonasjonalprodukt, i 1938 til 24 prosent, og i 1955 til ikke fullt 22 prosent. Ser en på renter og avdrag i forhold til budsjettbalansen, var de 2 prosent i 1930, 14,1 prosent i 1938 og 11,4 prosent i 1955.

Det er naturlig at mange synes at statsbudsjettene etterhvert blir for høye og derfor spør om staten i lengden kan make så store utgifter. Til det kan jeg bare si at like så lett som det er å si rent i sin alminnelighet at statsbudsjettene er for høye, like vanskelig kan det være å skjære ned på bevilgningene til de enkelte formål.

Endringer i rusdrikkloven.

1. januar behandlet Odelstinget og Lagtinget regjeringens forslag om endringer i rusdrikkloven. Det ble vedtatt at turist- og høyfjellshoteller skulle kunne gis bevilgning til skjenking av brennevin. Videre fikk rusdrikkloven en ny bestemmelse om at det skal være adgang til å skjenke brennevin til sluttede selskaper på restauranter på lørdager. Et forslag om adgang til servering av pilsnerøl i ekspressstog ble vedtatt i Odelstinget, men Lagtinget forkastet forslaget. Odelstinget bøyet seg for Lagtingets vedtak.

Sykestrygd for alle.

I 1955 la Sosialdepartementet fram en proposisjon der det ble foreslått at sykestrygden skulle gjøres obligatorisk for hele det norske folk. Inntil da hadde omtrent 10 % stått utenfor trygden. Det gjaldt særlig gamle og folk som av helbredshensyn ikke hadde kunnet komme med i trygdekassen.

Loven ble behandlet i slutten av januar. Sosialkomiteens formann, Bondevik, karakteriserte den som en milepel i norsk sosialpolitikk. Både Odelstinget og Lagtinget vedtok den nye loven enstemmig, bortsett fra en liten dissens om premiefordelingen. Etter den nye ordningen kan det betales sykepenges i inntil 52 uker. For alvorlige sykdommer som kreft, poliomyelitt, tuberkulose og kronisk leddgikt kan en få sykepenges opptil 104 uker. Det er også adgang til å innvilge sykepenges utover denne tiden for de nevnte sykdommer.

Særbestemmelsen om kvinnelige prester opphevet.

I 1938 ble det gitt en lov som ga adgang til å utnevne kvinner i geistlige embeter. Det ble imidlertid tatt med en spesiell bestemmelse om at kvinner ikke burde tilsettes i embeter hvor menighetsrådet av prinsipielle grunner uttalte seg mot utnevnelsen.

Spørsmålet om å få fjernet denne særbestemmelsen ble tatt opp av representanten Aase Lionæs i Stortinget i november 1955. Utenriksminister Lange meddelte da at Regjeringen ville foreslå at loven av 1938 ble forandret. Senere ble saken forelagt biskopene. 7 av de 9 biskopene fra-

rådet å oppheve særbestemmelsen om kvinners adgang til pres-teembeter, mens 2 gikk inn for Regjeringens standpunkt.

Da Odelstinget behandlet saken i slutten av mai foreslo Askildsen (Kr.F.) at saken skulle sendes tilbake til Regjeringen for å forelegges menighetsrådene til uttalelse. Forslaget ble forkastet med 85 mot 20 stemmer. Et forslag fra høirerepresentanten Bruu om å utsette saken ble forkastet mot 26 stemmer. Deretter ble lovforandringen vedtatt mot 24 stemmer.

Etter dette kan Norge ratifisere den internasjonale konvensjonen om kvinners politiske rettigheter. Etter denne konvensjonen skal kvinner på like linje med menn ha rett til å inneha offentlige verv og utføre alle offentlige gjøremål.

Oppløsningsrett og folkeavstemning.

Spørsmålet om å innføre adgang til å oppløse Stortinget mellom de ordinære valg og utskrive nyvalg, og spørsmålet om å grunnlovfeste adgangen til folkeavstemninger om viktige spørsmål har vært sterkt fremme i den offentlige diskusjon i årene etter krigen. Stortinget behandlet disse 2 spørsmålene på slutten av vårsesjonen i fjor. Arbeiderpartiets medlemmer i Stortingets utenriks- og konstitusjonskomité gikk imot forslaget om å innføre oppløsningsrett. Det ble henvist til at vi nå har valg annethvert år, stortingsvalg eller kommunevalg. De mente det var fare for at adgangen til oppløsning av Stortinget ville kunne skape uro og usikkerhet i vårt parlamentariske styresett. I bestemte situasjoner kunne Stortinget bli utsatt for press utenfra. Flere valg tett innpå hverandre ville dessuten kunne skape valgtretthet. Erfaringene fra andre land tydet heller ikke på at oppløsningsretten var noen heldig forfatningsmessig ordning.

Mindretallet i utenrikskomitéen, de borgerlige representantene, mente at det i mange situasjoner ville være heldig å utskrive nyvalg, særlig hvis det viste seg at det i en bestemt situasjon ikke var noe regjeringsdyktig flertall i nasjonalforsamlingen.

Med hensyn til spørsmålet om rådgivende folkeavstemning pekte flertallet i utenrikskomitéen, Arbeiderpartiets representanter, på at man allerede hadde adgangen til å organisere slike avstemninger. Stortinget kan, når det måt-

te ønske det, legge et spørsmål fram for velgerne. Det skjedde bl.a. i 1905 og i samband med spørsmålet om opphør av forbudet i tyveårene. Mindretallet i utenrikskomitéen mente at adgangen til folkeavstemming burde grunnlovfestes. Men de presiserte at visse saker ikke burde kunne overlates til slike avstemninger, f.eks. budsjettsaker, toll- og avgiftsspørsmål og lønsspørsmål.

Stortinget forkastet både forslaget om oppløsningsrett og forslaget om rådgivende folkeavstemming.

Pris- og lønnsoppgjøret 1956.

I midten av desember 1955 hadde statsministeren og en del av Regjeringens øvrige medlemmer et møte med representanter for næringslivets og arbeidslivets organisasjoner for å drøfte den politikk en burde føre under det store pris- og lønnsoppgjøret 1956. Det ble nedsatt et utvalg med finansminister Mons Lid som formann og med representanter for L.O., Arbeidsgiverforeningen, Bondelaget og Norges Handelsstand. Utvalget skulle prøve å finne fram til et forslag til retningslinjer for pris- og lønnsoppgjøret. Det lyktes imidlertid ikke å oppnå enighet i utvalget. Finansministeren gikk inn for prolongasjon for å bevare et stabilt prisnivå. Hvis prolongasjonslinjen ble valgt, ville Regjeringen unnlate å skjære ned subsidiene. Men hverken jordbrukets eller lønnstakernes organisasjoner var villige til å binde seg til en slik linje.

Den 3. mars la så finansministeren fram følgende erklæring på vegne av Regjeringen.

Forutsatt at oppgjørene kan avsluttes innenfor en ramme som ikke fører til større indeksvirkning enn 2 poeng for jordbruksprisene og 1,5 poeng for lønnsoppgjøret er Regjeringen villig til å begrense nedsettelsen av prissubsidiene til en indeksvirkning på 2 poeng. Under forutsetning av et oppgjør etter disse retningslinjer og at de næringsdrivende ikke går til andre prisforhøyelser enn de som er absolutt nødvendige som resultat av oppgjøret, kan en regne med at levekostnadsindeksen etter hvert vil komme til å ligge omkring 1,0 poeng.

I samsvar med dette forslag ble subsidiene med virkning fra 20. mars opphevet for kaffe, sukker og margarinstoffer og subsidiene til brødmel ble redusert. Indeksvirkningen var beregnet til 1,7 poeng.

Den 19. april ble det etter forutgående forhandlinger underskrevet en ny jordbruksavtale. Avtalen ble på Regjeringens vegne undertegnet av statsråd Bråthen. De to andre partene var Bondelaget og Småbrukarlaget.

Etter avtalen ble maksimalprisene for melk og melkeprodukter hevet, således konsummilk med 9,5 øre pr. liter og 35 prosent fløte med 95 øre pr. liter. Smørprisen ble hevet med kr. 1,00 pr. kg og ost gjennomsnittlig med kr. 1,16 pr. kg. Prispåleggene ble gjennomført fra og med 23. april. Da som nevnt Regjeringen hadde gitt forhåndsløfte om at de nye priser for melkeproduktene skulle få virkning fra 1. mars, måtte differansen fram til 23. april bevilges ved statsmidler.

I henhold til avtalen ble det opprettet et fond til sikring og avsetning av jordbruksvarer. Fondet er forutsatt tilført 25 mill. kroner pr. år i avtaletiden. Videre bestemmer avtalen at det skal avsettes et fond som skal gi tilskott til nybygg og ombygging av driftsbygninger i jordbruket. Endelig har avtalen bestemmelser om at kraftforordningen oppheves og at det i stedet blir gjennomført en ny kraftforordning med et rabattsystem som bygger på refusjoner for begrensede kvantum kraftfor pr. dyr og bruk.

Alt i alt er det antatt at jordbruksavtalen ville tilføre bøndene økte inntekter på vel 150 mill. kroner årlig.

I en redegjørelse som finansministeren ga Stortinget 19. april fremholdt han meget sterkt at jordbrukernes arbeidernes og funksjonærenes organisasjoner selv måtte føle ansvar for den pris- og lønnspolitikk de førte. Disse organisasjoner har i vår tid så stor innflytelse at de ikke kan skyve ansvaret over på Stortinget og Regjeringen. Men Regjeringen hadde selvsagt plikt til å søke å rette på tingene så godt som råd var. Men det kunne skje ting som ikke lot seg rette opp uten gjennom bitter og dyrekjøpt erfaring.

I løpet av vårsesjonen ble Regjeringens økonomiske politikk to ganger gjenstand for et bredt ordskifte i Stortinget - første gang i begynnelsen av februar, annen gang i slutten av mai. Opposisjonens kritikk konsentrerte seg først og fremst om "Regjeringens manglende evne" til å hindre en inflasjonsartet utvikling.

Under ordskiftet i slutten av mai var tonen i innlegge-

ne fra de borgerlige partiers representanter relativt forsiktig. En av grunnene til dette var at en da regnet med at det store pris- og lønnsoppgjøret ville forløpe uten omfattende arbeidskonflikter. Dessuten var det i første kvartal 1956 et overskudd på Norges driftsbalanse med utlandet.

I løpet av april og mai vedtok partene i innenriksfarten, i tekstilindustrien og i verkstedsindustrien nye tariffavtaler. Det ble også underskrevet nye avtaler for 18 000 arbeidere og funksjonærer i 400 av landets kommuner. Dermed var de store linjene for vårens og sommerens lønnsoppgjør trukket opp. De etterfølgende oppgjør fulgte i grove trekk det opplegget som var gjort gjennom avtalen for verkstedsindustrien. Helt uten konflikter ble tariffoppgjøret likevel ikke. Det ble konflikt både i papirindustrien og i byggefaget. En betydelig del av produksjonstapet ble imidlertid utlignet ved at ferien ble tatt mens konflikten varte.

Etter beregninger som ble foretatt så det ut til at lønnstilleggene i gjennomsnitt lå på mellom 20 og 21 øre pr. time i bedrifter tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening.

Regjeringens reduksjon av subsidiene, den nye prisavtalen for jordbruket og de nye tariffavtalene gjorde at indeksen i juli kom opp i 151 poeng. Regjeringen fant det da nødvendig å treffe en del midlertidige tiltak for å bremse på prisstigningen. Blant annet ble melkesubsidiene økt med 33 mill. kroner. Det resulterte i at prisen på melk ble redusert med 8 øre pr. liter. Utslaget på leviekostnadsindeksen var 0,8 poeng. Noen måneder tidligere var det gjennomført prisstopp for alle konkurranseregulerte priser og elektrisk kraft. Prisstoppbestemmelsen for elektrisk kraft ble opphevet igjen fra 1. oktober.

Langtidsprogrammet.

Regjeringens langtidsprogram for årene 1954-57 ble berørt under finansordskiftet i slutten av mai. Flere talere fra opposisjonen ga uttrykk for at Regjeringen hadde gitt opp å gjennomføre programmet. Statsministeren svarte med å gi en omfattende redegjørelse, som viste at Norge, både med hensyn til produksjonsutviklingen og oppgangen i levestandarden, lå forut for programmets målsetting. For

industriens vedkommende var det i løpet av 2 år gjennomført en produksjonsøkning som programmet stilte opp som mål for hele 4-årsperioden. Elektrisitetsutbyggingen hadde forløpet hurtigere enn forutsatt. Boligreisningen lå likeledes klart forut for programmet. For skipsfartens vedkommende hadde en allerede nådd det mål som var satt for hele 4-årsperioden. Produksjonsutviklingen i jordbruk og skogbruk lå også godt an. Veibyggingen lå praktisk talt på høyde med de mål som var satt opp. På et par områder måtte en regne med at målene ikke ville bli nådd, bl.a. på den kulturelle og sosiale sektor.

Den nye kommuneinndelingen.

Henimot halvparten av Norges landkommuner har i dag mindre enn 2 000 innbyggere, og nesten 2/3 har mindre enn 3 000 innbyggere. Både den såkalte Schei-komité, som avga sin innstilling i 1951, og Kommunaldepartementet, er av den oppfatning at dersom en kommune i vår moderne tid skal klare å finansiere sine viktigste gjøremål, bør den ha i hvert fall 2 500-3 000 innbyggere. I februar 1955 fremmet derfor Kommunaldepartementet en proposisjon om de prinsipielle retningslinjer for en ny kommunal inndeling med sikte på å skape større og økonomisk mer bærekraftige enheter.

Den alminnelige regel ved revisjon av kommunegrenser var tidligere at alle spørsmål av denne art skulle avgjøres av Stortinget når det oppsto uenighet mellom Regjeringen og en av de kommuner som ble berørt av nyreguleringen. Denne lovregel tok bare sikte på enkeltvise reguleringer av kommunegrenser. Den var, etter departementets oppfatning, ikke egnet til å møte de problemer som vil reise seg i samband med en omfattende generell revisjon av den kommunale inndeling. En slik generell omorganisering av kommunene krevet en ny lov som ga Regjeringen litt friere hender. Ellers ville reformen ta alt for lang tid. Mange kommuner ville bli hemmet i sine disposisjoner. De ville ikke kunne vite om de skulle planlegge sin virksomhet som om de bare hadde sin egen kommune å ta hensyn til, eller om de skulle regne med at oppgavene snart ville bli l st i fellesskap med en annen kommune.

Under debatten om denne saken i Stortinget erklærte representanter for alle partier seg prinsipielt enig i at det var behov for en ny kommuneinndeling. Men det ble fra

borgerlige partiers representanter understreket at Regjeringen gjorde dette problemet større enn det var og at den ikke tok tilstrekkelig hensyn til de lokale, tradisjonelle og følelsesmessige momenter i saken. De pekte på at det var flere små kommuner som greidde seg meget bra. Større kommunale enheter kunne svekke innbyggernes direkte interesse i den kommunale styre og stell.

Høyres og Bondepartiets representanter i Stortinget mente at det ikke var noen grunn til å vedta særlige lovregler for å gjennomføre den nye kommuneinndelingen. De hevdet det måtte være tilstrekkelig med den gamle loven som gir Stortinget adgang til å fatte den endelige beslutning hver gang det er uenighet mellom Regjeringen og en kommune som er berørt av omregulering.

Arbeiderpartiets representanter gikk i likhet med departementet inn for at Stortinget på forhånd skulle trekke opp de prinsipielle retningslinjer for revisjon av den kommunale inndeling. Schei-komiteen skulle så utarbeide forslag for de enkelte omreguleringer. Komiteen ville i sitt arbeid være bundet av de retningslinjer som Stortinget hadde vedtatt. Hvis da komiteen enstemmig eller mot høyst 2 stemmer gikk inn for en omregulering, skulle Regjeringen ha adgang til å avgjøre saken, selv om en av de berørte kommuner hadde uttalt seg mot reformen. Arbeiderpartiets talere i debatten understreket at i slike tilfelle kunne en gå ut fra at avgjørelsen likevel kom til å falle sammen med den oppfatning Stortinget hadde. På denne måten ville en kunne spare atskillig tid.

Det ble også pekt på at en liknende reform var gjennomført på denne måten i Sverige. Normalstørrelsen for en kommune ble i Sverige satt til 3 000 innbyggere. Før reformen ble gjennomført var det stor uenighet. I dag er det bare ro om saken og mange mener at en burde gått enda lenger og skapt enda større kommuner. Tallet på kommuner var i Sverige for noen år siden 2281. Etter reformen trådte i kraft pr. 1. januar 1952 er antallet redusert til 821.

Venstre og Kr. Folkeparti inntok et mellomstandpunkt mellom Arbeiderpartiet, og Høyre og Bondepartiet. Dette mellomforslaget, gikk ut på at Regjeringen bare skulle ha adgang til å beslutte sammenslutning av kommuner og regulering av kommunegrensen hvis det ikke var mer enn én av Schei-komiteens medlemmer som var enig med den kommune som motsatte seg en regulering.

Suez-krisen og folkereisningen i Ungarn.

Like etter at Stortinget var trådt sammen i høstsesjonen, ga utenriksminister Lange en redegjørelse for Suez-konflikten, slik den lå an etter at den egyptiske regjering 26. juli hadde besluttet å nasjonalisere Suez-selskapet. Han understreket at den norske Regjering hele tiden hadde hatt for øye at denne saken burde løses innenfor De forente Nasjoner. Men den hadde også funnet det naturlig å samrå seg spesielt med de nasjoner som hadde særlig store interesser for en fri gjennomfart i Suez. En tid senere avga utenriks- og konstitusjonskomitéen innstilling om Regjeringens forslag om at Norge skulle gå med i Suez-trafikantenes organisasjon. Innstillingen ble vedtatt mot kommunistenes stemme.

Etter at Israel var rykket inn i Egypt, og mens hendingene i Polen og Ungarn var under utvikling, ga utenriksministeren Stortinget en ny redegjørelse for begivenhetenes gang og Norges stilling. Han understreket at Israels regjering hadde tatt på seg et tungt ansvar og at situasjonen var blitt ytterligere forverret ved at Storbritannia og Frankrike var i ferd med å gjennomføre en reokkupasjon av Suez-kanalen. Han pekte på at de to sistnevnte maktene var gått til denne aksjon på egen hånd uten å avvente den videre behandling i FN og uten noen fullmakt av noen internasjonal instans. Med hensyn til hendingene i Ungarn, uttalte han ønsket om at det måtte lykkes å skape en regjering som var representativ for det ungarske folk.

En uke senere måtte utenriksministeren igjen holde en redegjørelse for Stortinget. Han pekte da på at kravet fra en overveldende verdensopinion hadde hatt sin virkning på de krigførende i Midt-Østen. Han håpet at det samme måtte bli tilfelle for Ungarns vedkommende. Vi gjengir et par avsnitt av utenriksministerens tale:

Mens hele verden gledet seg over at det ungarske folk nå syntes å gå mot en fremtid med større frihet og uavhengighet, kom det fredag 2. november plutselig og overraskende meldinger om at Sovjet-Samveldet sendte nye troppestyrker inn i Ungarn. Statsminister Nagy protesterte overfor Sovjet-Samveldet. Samtidig oppsa Ungarn Warszawa-pakten og proklamerte landets nøytralitet. Regjeringen rettet en telegrafisk appell til generalsekretær Hammarskjöld om å føre på dagsordenen for FN's hovedforsamling spørsmål-

let om Ungarns nøytralitet, og en anmodning til de fire stormakter om å garantere denne nøytralitet.

Den sovjetiske intervensjonen i Ungarn er ikke bare en dyp menneskelig og nasjonal tragedie for det ungarske folk. Den er et åpent og alvorlig brudd på prinsippene i pakten for De forente Nasjoner, og den har med ett slag skjerpet de internasjonale motsetningene i vår verdensdel i farlig grad.

I den nye situasjonen som den væpnede sovjetiske intervensjonen har skapt, kan vi bare rette en inntrengende appell til Sovjet-Samveldet om ikke å tvinge det ulykkelige ungarske folk inn under et nytt terrorvelde.

Fra norsk side erkjenner vi Sovjet-Samveldets ønske om og behov for sikkerhet. Men vi kan aldri anerkjenne at dette ønske berettiger til intervensjon i et lite land i strid med dette lands vilje. Hele det norske folk fulgte Ungarns frihetskamp med varm sympati og beundring. Vi legger ikke skjul på vår forferdelse over at Sovjet-Samveldet med væpnet makt tvinger i kne et folk som har gitt så heltmodig bevis for sin vilje til frihet og uavhengighet.

Vi tror både Sovjet-Samveldet og verden ville være tjent med at de øst-europeiske stater ordnet sitt forhold til Sovjet-Samveldet i full frihet. En sovjetisk politikk etter disse linjer burde kunne åpne muligheter for en løsning av Europas sikkerhetsproblemer generelt, innbefattet en løsning av det tyske problem.

Om situasjonen i Midt-Østen uttalte utenriksministeren bl.a.:

President Nassers utfordring til den øvrige verden med nasjonaliseringen av Suez-kanalselskapet, skjerpet krisen i Midt-Østen. Men etter de forhandlinger som kom i stand mellom de viktigste skipsfartsnasjonene i verden og etter behandlingen i Sikkerhetsrådet, hadde vi berettiget håp om at konflikten om bruken av kanalen skulle kunne bleges på en måte som alle parter kunne godta.

Etter norsk oppfatning gjorde våre britiske og franske venner ved å ta seg selv til rette, bare galt verre. Vårt land, med sterke interesser knyttet til skipsfarten og dermed til den frie gjennomfart i Suez-kanalen, har under hele Suezkrisens utvikling siden president Nassers nasjonaliseringskup 26. juli konsekvent motsatt seg tanken om

å sikre fri trafikk gjennom kanalen med våpen i hånd. Israels angrep mot Egypt medførte ikke noen endring i denne holdning.

Etter vårt syn er det innenfor og gjennom De forente Nasjoner kreftene må settes inn for å stanse krigshandlinger og bilegge de konflikter som har fremkalt dem. Like meget som en innsats gjennom organisasjonen kan styrke FN, like meget kan en aksjon utenfor FN svekke tilliten til verdensorganisasjonen og skape splittelse mellom landene i en tid da samhold er det som trenges.

Når alt kommer til alt, er de moralske prinsipper for samlivet mellom statene en levende makt i det mellomfolkelige samkvem. Det et land kan vinne i øyeblikkelige fordeler ved å sette seg ut over disse prinsipper, det vil det likevel tape i det lange løp - i goodwill, i anseelse, i innflytelse i nasjonenes rådslagninger. La oss håpe at alle medlemsland i FN vil handle ut fra denne erkjennelsen under de videre forsøk på å løse den krise vi står oppe i.

Utenriksministerens redegjørelse ble debattert i Stortinget noen dager senere. Fra alle de større partier fremkom det meget sterk anerkjennelse av norsk utenrikspolitikk under den spente situasjon. Til og med Løvlien brukte en mer moderat tone enn vanlig og forsøkte seg med en forsiktig avstandtagen fra den russiske intervensjon i Ungarn.

I løpet av de følgende uker behandlet Stortinget to ganger spørsmålet om å sende norske styrker som FN-tropper til Suez-området. Sakene ble behandlet usedvanlig raskt. Proposisjonene ble lagt fram om morgenen, i løpet av dagen ble de behandlet av en forsterket utenrikskomite og før Stortinget tok middagspause, var innstillingene enstemmig bifalt.

Nesten like fort behandlet Stortinget to proposisjoner om bevilgninger til hjelp for ungarske flyktninger på henholdsvis 500 000 og 1 million kroner.

Leveringsstreiken i jordbruket.

Kort etter at jordbruksavtalen var undertegnet ba Bondelaget og Småbrukarlaget om forhandlinger med Regjeringen om forhøyelse av prisen på storfekjøtt. Regjeringen tok standpunkt til saken i slutten av september og meddelte da at den ikke kunne gå med på noen forhøyelse. De to

jordbruksorganisasjonene svarte med å erklære leveringsstreik.

I midten av oktober ble saken tatt opp i Stortinget gjennom en interpellasjon fra bonderepresentanten Leirfall. Interpellanten hevdet at Regjeringens avgjørelse var i strid med forutsetningene for jordbruksavtalen og at prisen på storfekjøtt lå på et urimelig lavt nivå i forhold til produksjonsomkostningene. Han foreslo at Stortinget skulle be Regjeringen straks å gjøre om sin beslutning.

Lønns- og prisministeren sa i sitt svar at den nye jordbruksavtalen bare inneholdt en bestemmelse om at avtalen ikke skulle være til hinder for "vanlige og rimelige sesongsvingninger på jordbruksvarer". Han henviste til at det i de senere år ikke hadde vært sesongsvingninger for storfekjøtt. Andre talere understreket at det ikke ville være naturlig å forhøye prisene tidlig på høsten, da tilførselene var særlig store.

Statsråd Bråthen gjorde oppmerksom på at han oppfattet Leirfalls forslag som et mistillitsforslag.

Småbrukarlagets formann, stortingsmann Peder Jacobsen, fremmet forslag om at Regjeringen snarest mulig skulle ta opp spørsmålet om forhøyelse av prisen på storfekjøtt til fornyet overveielse. Formannen i Venstres gruppe, Røiseland, foreslo at både Leirfalls og Peder Jacobsens forslag skulle utlegges til behandling på et senere møte.

Ved voteringen ble Røislands forslag forkastet med 70 mot 69 stemmer. To medlemmer av Arbeiderpartiets stortingsgruppe, som samtidig var medlemmer av Småbrukarlagets styre - Peder Jacobsen og Oscar Lindberget - stemte for Røislands forslag.

Leirfalls forslag ble forkastet med 75 mot 65 stemmer. Deretter ble Peder Jacobsens forslag enstemmig oversendt Regjeringen, dvs. at Stortinget ikke tok noe standpunkt til realiteten i forslaget.

Ny lov om arbeidervern.

I midten av november behandlet Odelstinget og Lagtinget Regjeringens forslag om en ny lov om arbeidervern. Den viktigste nyskapning i denne loven er at den bestemmer at arbeidstiden i helkontinuerlig skiftarbeid skal reduseres fra 45½ til 42 timer uken. Denne bestemmelse trer i kraft 3. februar 1957.

Loven bestemmer ellers at heretter skal den offentlige forvaltning også omfattes av arbeidervernloven. Dessuten blir det gjennomført nye bestemmelser for bedriftsleigeordning og vernearbeid ved bedriftene, særlige bestemmelser for barn og ungdom, blant annet når det gjelder nattarbeid, og nye regler for vern mot usaklig oppsigelse. Dette var et av de få punkter det var dissens om under behandlingen av lovforslaget. Resultatet ble at en arbeidsgiver kan dømmes til å ta inn igjen en arbeider som er usaklig oppsagt, dersom han etter sitt fylte 20 år har minst to års sammenhengende tjenestetid i bedriften.

I loven er det også en bestemmelse om plikt for kvinner til fravær i seks uker etter fødsel. Denne bestemmelse hadde en rekke kvinneorganisasjoner gått imot og det ble under behandlingen hevdet fra forskjellige hold at plikt burde erstattes med rett. Det var imidlertid nødvendig å bruke uttrykket plikt for at Norge skulle kunne ratifisere en internasjonal konvensjon om mødrevern.

Høires representanter stemte i mot denne bestemmelsen.

Jesuiterparagrafen opphevet.

I november behandlet Stortinget også forslaget om å oppheve den såkalte "Jesuiterparagraf". I Grunnlovens paragraf 2 har det hittil stått at "jesuiter må ikke tåles". Det ble en meget langvarig og interessant debatt om saken. Det var atskillig spenning foran voteringen, idet det kreves 2/3 flertall for å få opphevet en grunnlovsbestemmelse. Det var utenrikskomitéen som la fram innstillingen, og der hadde 3 gruppeførere - Hambro, Vatnaland og Wikborg - gått inn for at grunnlovens paragraf 2 skulle være uforandret. Ved voteringen ble likevel flertallets forslag vedtatt med 111 mot 31 stemmer. Av Arbeiderpartiet var det bare Jørgensen, Vest-Agder, som stemte med mindretallet.

Lønnsregulering for offentlige tjenestemenn.

Forslaget om ny lønnsregulering for offentlige tjenestemenn ble enstemmig vedtatt av Stortinget 8. desember. Det var på forhånd vedtatt av tjenestemennene. Det innebar en lønnsøkning på 4,5 prosent, og innfører dessuten et spesielt avansementstillegg. Utgiftene til lønnsreguleringen er beregnet til 97 mill. kroner.

Stortingsrepresentantenes og statsrådenes pensjoner for- høyet.

Etter innstilling fra Stortingets Presidentskap er det vedtatt nye lovbestemmelser om stortingsrepresentanters og statsråders pensjoner. Innstillingen ble utarbeidet i samråd med statsministeren og sosialministeren.

Etter de bestemmelser som hittil har gjeldt, har laveste og høyeste pensjon for stortingsrepresentanter vært henholdsvis 2 400 kroner og 6 000 kroner. Til dette kommer dyrtidstillegg. Pensjonsberettiget har i alminnelighet bare vært stortingsmenn med minst 8 års "tjeneste". Enkene etter avdøde stortingsmenn har fått 60 prosent av det beløp deres ektefeller var berettiget til.

Etter den nye ordningen fastsettes pensjonene på grunnlag av den faste årlige godtgjørelse, for tiden 12 000 kroner og ytes med 60 prosent av dette beløp til den som har deltatt i åtte ordentlige storting. Procentsatsen øker med fem for hvert ordentlige storting utover åtte som vedkommende representant har deltatt i, men den økes ikke ut over 20 stortingssamlinger. Laveste alderspensjon blir etter dette 7 200 kroner og høyeste 14 400 kroner.

Loven innfører plikt for stortingsrepresentanter til å betale pensjonsinnskudd med ti prosent av den til enhver tid gjeldende faste godtgjørelse. Det blir for tiden 1 200 kroner pr. år.

For statsråder fastsettes pensjonen på grunnlag av den til enhver tid faste årlige godtgjørelse med fradrag av pensjonsinnskudd og ytes med 45 prosent av dette beløp til statsråder som har tre års tjenestetid. For hvert år ut over tre økes prosentsatsen med fem.

Endringer i de "Castbergske barnelover".

Våren 1956 fremmet Regjeringen i et og samme statsråd hele 6 odelstingsproposisjoner som samlet representerer en betydningsfull utbygging av de såkalte "barnelovene" fra 1905. De tar sikte på en ytterligere sikring av barnas økonomiske og rettslige stilling. De to viktigste av de nye reformene er forslaget til lov om forsørgertrygd og lovforslaget om forskottering av oppfostringsbidrag. Av tekniske grunner ble disse to proposisjonene ikke behandlet av Stortinget i høst. Derimot behandlet Odelstinget og Lagtinget nye lover om barn i ekteskap, om barn utenfor ekteskap og om adopsjon.

Ny arbeidsordning i Stortinget.

I løpet av høsten vedtok Stortinget en omlegning av sin arbeidsordning. Etter det nye reglementet skal finansministeren holde sin budsjett-tale 1. mars og samtidig vil da statsbudsjettet bli lagt fram. Tidligere skjedde dette et par dager etter at Stortinget var trådt sammen i midten av januar. Meningen med den nye ordningen er at en skal konsentrere budsjett-behandlingen til omlag $\frac{3}{2}$ måned. Nasjonalbudsjettet blir likevel som vanlig lagt fram ved årets begynnelse.

Andre saker.

Stortinget har behandlet en rekke viktige spørsmål og vi nevner her endel av dem.

Utbygging og finansiering av Tokke kraftanlegg.

Lov om endring i lov om regulering av leie for husrom.

Endring i arbeidstvistloven og lov om organisasjonsrett for arbeidsledere i private bedrifter.

Melding om investeringer i jernbanesektoren i årene framover.

Lov om aldersgrense for offentlige tjenestemenn.

Midlertidig lov om sivil tjenesteplikt for tannleger.

Lov om avgift på offentlig framføring av utøvende kunstneres prestasjoner.

Beretninger fra andre organisasjonsledd

Kvinnebevegelsen

Kvinnesekretariatet

har hatt følgende sammensetning:

Rakel Seweriin, formann, Aase Bjerkholt, nestformann, Eva Friis Christensen, Vally Brønich, Konstane Johansen, Borghild Berglund, Ruth Myhre og Magnhild Hagelia.

Varamenn: Klara Eriksen, Minda Pettersen, Synnøve Olsen.

Sentralstyrets representant: Martin Tranmæl med Frank Andersen som varamann.

Kvinnesekretariatets representant i partiets sentralstyre: Rakel Seweriin med Aase Bjerkholt som varamann.

Rakel Seweriin har vært medlem av partiets agitasjonsutvalg.

Fra Landsorganisasjonens Kvinnenemnd har møtt Ester Samuelson og siden 31. januar Ragna Karlsen med Hilda Anderson som varamann. Fra Kvinnesekretariatet har Rakel Seweriin møtt i LO's Kvinnenemnd.

Kvinnesekretariatet har holdt 10 møter, 1 møte med DNAs kvinner i Stortinget, representanter for LO's kvinnenemnd og AUF og drøftet organisasjons- og agitasjonsarbeid, 1 møte med de samme deltakere og dertil representanter for Norsk Folkehjelp og Norsk Folkeferie, hvor bl.a. Husmorferie- og feriespørsmål ble drøftet og bestemmelsen om barselsfri i den nye Arbeidervernlov.

Kvinnesekretariatets kontor.

Rakel Seweriin har hett ledelsen av Kvinnesekretariatets kontor. Hun har arbeidet halv dag i den tiden Stortinget er samlet og ellers hel dag ved kontoret.

Elsa Rastad har vært redaktør for "Arbeiderkvinnen".

Til Kvinnesekretariatet og "Arbeiderkvinnen" har også vært knyttet 1 kontordame på hel dag og 1 på halv dag. Randi Fossum har hatt deltidsarbeid ved kontoret.

Fra 1. januar 1957 har sentralstyret tilsatt Gerd Hagen som sekretær for kvinnebevegelsen.

Tillitskvinnekonferanse

ble holdt 19. og 20. februar. Til stede var 24 representanter fra alle distrikter unntatt Østfold, Hedmark og Nord-Helgeland. Som gjester møtte representanter for LO's kvinnenemnd, AUF og DNAs kvinner på Stortinget.

Konsultativ statsråd Aase Bjerkholt innledet om "Forbruker og familiespørsmål".

Rakel Seweriin innledet om "Hjemmesykepleie, hjemmehjelp o.l." En var enig om at våre kvinneavdelinger skulle gå inn for å få hjemmehjelp for eldre og andre former for hjemmehjelp (eller nabohjelp).

Rolf Hofmo ga en "Orientering om utbygging av samfunnshus".

Av 1 120 organisasjoner som er med i samfunnshusbevegelsen, er 219 kvinneorganisasjoner, herav 55 Sanitetsfo-

reninger, 46 husmorlag, 31 arbeiderkvinnelag, 27 helselag, 21 bondekvinnelag, 20 Røde Kors. Stønad gis av tippemidler og statsbevilgninger.

Etter innledning av Rakel Seweriin om "Organisasjonsarbeide" ble en enig om å gå inn for å styrke organisasjonsarbeidet, få nye lag og medlemmer til partiet i tida fram til Stortingsvalget.

"Arbeiderkvinnen" arrangerte fest om kvelden for deltakerne og kommisjonærer fra Oslo og nærmeste distrikter. Husflidskonsulent fru Faleide Rutlin kåserte om "Vi titter på våre broderier" og viste utstilling av broderier. John Berg, Opplysningsforbundet viste filmstrips. Jubileumsprogram til 1. mai om Fernanda Nissen ble oppført. Til utlodning var mottatt gevinster fra medlemmer av LO's Kvinne- nemnd.

Agitasjon.

Partiets sentralstyre har stilt kr. 5 000 til disposisjon for agitasjon i kvinnebevegelsen. Følgende agitasjons- turneer er gjennomført:

Lofoten	Ragna Karlsen	holdt	4	møter
Sogn og Fjordane	Haldis Tjernsberg	"	9	"
Sunnmøre	Haldis Tjernsberg	"	9	"
Nordmøte	Borghild Lie	"	13	"
Hordaland	Jenny Lund	"	9	"
Vest-Finnmark	Rakel Seweriin	"	8	"
Buskerud	Aase Lionæs	"	1	"
	Astrid Skare	"	1	"
	Signe Bråthen	"	1	"
	Magnhild Hagelia	"	1	"
Gudbrandsdal	Margit Frydenlund			
Vest-Oppland	Haugstulen har	besøkt	15	steder
	Erika Berntsen og Borghild Lie har	"	5	"
Aust-Agder	Lilly Walvik	"	14	"
Inn-Trøndelag	Karen Salthammer	"	14	"
Romsdal	Borghild Lie	"	8	"
Telemark	Vally Børnich	"	5	"
Østfold	Magnhild Hagelia	"	1	"

Nord-Troms er bevilget kr. 200 som tilskott.

Til Nord-Norges Arbeiderkvinnekonferanse i Narvik bevil-

get partiets sentralstyre kr. 750 som reisetilskott til deltakerne.

Nye kvinneavdelinger.

Vestfold	Bekkestranda
" gjenopptatt	Våle
Oslo	Sinsen Husmorgruppe av DNA
Lofoten	Borge
	Gravdal
Sogn og Fjordane	Måløy
	Balestrand
Sunnmøre	Fiskåbygd
	Stranda
	Sjømannsforbundets kvinnelag, Kristiansund N.
Nordmøre	Hasla
	Sunnalsøra Yngre Arb.kv.lag
Gudbrandsdal	Skåbu
Buskerud	Slemmestad
Vest-Finnmark	Havøysund
	Øksfjord
	Toftn
	Karasjok
	Brevikbotn
Sør-Troms	Lyngen

I alt 20 nye kvinneavdelinger. Det er utpekt flere arbeidsutvalg og "kontakter" i partiavdelinger, som vil arbeide med å stifte kvinneavdelinger.

Det er kommet melding om at følgende avdelinger ikke er i arbeid: Brevik (Telemark), Evje (Aust-Agder), Bergsøy, Bratvåg, Fiskåbygd, Hareide, Hovdebygda, Sykkylven (Sunnmøre), Driva, Stavne, Malvik, Øvre Ålen (Sør-Trøndelag).

Kvinnesekretariatet sender materiell til ialt 725 kvinneavdelinger og 73 kvinneutvalg.

Årsmøter og konferanser.

Følgende har møtt for Kvinnesekretariatet:

Østfold:	Eva Friis Christensen på årsmøte
	Werna Gerhardsen
	Sigrid Rastad
	Rakel Seweriin (helseberedskapskonf.)

Østfold:	Rakel Seweriin (Moss kv.utv.) Konstanse Johansen (Hobøl - 10 års jub.)
Akershus:	Elsa Rastad - årsmøte Elsa Rastad - fellesmøte Åse Bjerkholt - Bærum
Hedmark:	Eva Friis Christensen - årsmøte Margith Munkeby (Nord-Østerdal) Borhild Lie - kvinnekongf.
Gudbrandsdalen:	Åse Bjerkholt - årsmøte
Vest-Oppland:	Eva Friis Christensen - årsmøte Borghild Lie - Lunner kv.utv. Sigrid Syvertsen - Hadeland kv.utv.
Buskerud:	Åse Bjerkholt - årsmøte Arvid Dyrendal - Øvre Eiker Gunnar Mortensen - Drammen kv.utv. Sigrid Rastad - Nedre Eiker Sigrid Syvertsen - Øvre Eiker Ruth Myhre
Vestfold:	Elsa Rastad - årsmøte Gudmund Harløm
Telemark:	Rakel Seweriin - fellesmøte Rakel Seweriin - årsmøte Vally Børnich - form.kongf. Henry Harm - fellesmøte
Aust-Agder:	Rakel Seweriin - årsmøte
Vest-Agder:	Magnhild Hagelia - årsmøte
Rogaland:	Åse Bjerkholt - årsmøte Rakel Seweriin - fellesmøte Magnhild Hagelia - Haugarland
Hordaland:	Ruth Myhre - årsmøte
Bergen:	Åse Bjerkholt - årsmøte
Møre og Romsdal:	Rakel Seweriin - fylkeskv.kongf. Rakel Seweriin - Romsdal - årsmøte Rakel Seweriin - Nordmøre - "
Sør-Trøndelag:	Åse Bjerkholt - årsmøte Elsa Rastad
Inn-Trøndelag:	Margith Munkeby Elsa Rastad
Namdalen:	Haldis Tjernsberg Rakel Seweriin
Nord-Norges arbeider- kvinnekongf. Narvik:	Rakel Seweriin Åse Bjerkholt

Internasjonalt samarbeid.

På kongress i Finlands socialdemokratiska Kvinnoförbund møtte Ruth Myhre, i Sveriges soc. dem. Kvinneförbund Rakel Seweriin og Elsa Rastad. På kongress og 50-års jubileum i Labour-Women, London, møtte Åse Bjerkholt.

På møte i Nordiske soc. dem. kvinners samarbeidskomite i Stockholm møtte Åse Bjerkholt og Rakel Seweriin.

Nordisk Kvinneuke ble avholdt i Ørenes i Sverige 11. - 18. august. Fra Norge møtte 31 deltakere. Marie Skau, Horten var reiseleder.

Til den Internasjonale sommerskole i Holland, 11.-18. august ble bevilget stipendium til Nina Smid, Bergen og Ruth Støckert, Drammen. Da Ruth Støckert meldte forfall ble stipendiet overdratt til journalist Eldbjørg Grotnes, "Dagningen" Gjøvik.

Etter innbydelse fra Danmark ble Aagot Bakke Hansen, Horten, tildelt stipendium og deltok i studiekurs på Esbjerg Folkehøjskole 22. - 27. juli.

Komiteer.

Opplysningskomiteen for kvinner i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund: Rakel Seweriin og Åse Bjerkholt.

Kvinnenes samarbeidskomite for alkoholfritt festliv: Ragna Karlsen og Kirsten Brunvoll med Olga Johansson som varamann.

Landsnemnda for husmorgymnastikk: Klara Eriksen.

Kvinnesekretariatets forbrukerutvalg: Sigrid Thoresen, Randi Fossum og Selma Holmquist.

Forbrukerrådets utvalg for standardisering av barneklær: Bjørg Tenmann.

Norsk Standardiseringskomite for standardisering av kjøkkenredskaper: Liv Tomter.

Medlem av Statens Ernæringsråd: Kirsten Brunvoll.

Medlem av Statens Husmorvikarnemnd: Thina Thorleifsen.

Forsikringsaktieselskapet Samvirkes Husmorforsikringsnemnd: Eva Friis Christensen (fru Bereng fra NKLS kvinneforbund og Liv Østlie fra Bonde- og Småbrukarlagets kv.gr.)

Veilederen

er kommet med 5 nummer. Bl.a. er behandlet forslag til lov om Husmorvikarer, den nye lov om syketrygd for alle fra 2. juli 1956, kommunale husstellnemnder, studiarbeidet, hjelpesystuer, husflidskonsulenter og Norges Husflids-

"Arbeiderkvinnen"

Arbeidet med å samle nye abonnenter har gitt bra resultat, men det viser seg at det er altfor stor "gjennomtrekk" i massen av abonnenter. Mens vi i året 1956 fikk 1679 nye abonnenter, måtte vi ved slutten av året stryke 1635 abonnenter som ikke hadde betalt for 1956. Til dette kommer 109 abonnenter som har gått ut på grunn av dødsfall m.m. Dermed er vi nede på + 65 på abonnement.

Løssalget har på enkelte steder gått opp med til sammen 222 eksemplarer og ned andre steder med til sammen 831. Netto nedgang i løssalg 609 eksemplarer, til sammen blir det en nedgang i opplaget på 674 eksemplarer.

Vi har inntrykk av at de nye abonnentene vesentlig kommer fra steder som tidligere ikke har vist noen særlig oppgang, mens de som tidligere år viste store framskritt, ikke har maktet å holde på de abonnentene de skaffet. Konkurransene våre har vært en fin stimulans når det gjelder nyttegning av abonnement, men vårt innkrevingsapparat er ikke effektivt nok. Skriftlige krav gjør liten nytte, mens det erfaringsmessig viser seg å gå bra der kommisjonæren påtar seg oppgaven.

Pr. 31. desember 1956 var antall faste abonnenter 4909, og løssalget var 5874 eksemplarer - i alt et solgt opplag på 10.783.

"Arbeiderkvinnen" har i 1956 kommet ut med 11 nummer med juni-juli som dobbeltnummer.

Den komiteen som i 1955 ble oppnevnt av Kvinnesekretariatet for å undersøke de tekniske og økonomiske muligheter for en omlegging av "Arbeiderkvinnen" (Elsa Rastad, Ivar Opsahl og Rakel Seweriin) har ennå ikke avsluttet sitt arbeid.

Studiearbeid.

Melding fra Arbeidernes Opplysningsforbund om studiearbeid i kvinneavdelingene viser følgende:

vinteren	studieringer	deltakere	kurs,forelesn.	delt.
1953-54	75	889	-	-
1954-55	124	1161	11	273
1955-56	89	957	12	237

Av andre meldinger går det fram at det har vært holdt flere studiekurser, men ikke alle gir melding til Arbeid-

dernes Opplysningsforbund. Særlig er behandlet forbruker-
spørsmål og organisasjonspraksis.

Søkningen til de kvinnekurs som ble organisert av Opp-
lysningsforbundet, var ikke så god som den burde ha vært.
Kurset om Kvinnen i samfunnsliv og organisasjonsliv på Sør-
marka hadde 18 deltakere, Torshus, Trøndelag 20 deltakere
og Harstad, Sør-Troms, 9 deltakere.

Til kommunalkurs og forbrukerkurs har det imidlertid
vært ca. halvparten kvinnelige deltakere.

Av Arbeiderkvinnenes Studiefond er bevilget følgende
stipendier:

Kommunalkurs, Ringsaker:	Ruth Martinsen, Sarpsborg,	Kr. 250,-
	Gerd Samuelsen, Drøbak	" 250,-
	Agnes Thorsteinsbø, Haugesund	" 250,-
	Solveig Wiik, Namsos,	" 250,-
Kvinnekurs, Sørmarka:	Marie Haukenes, Skotfoss,	" 125,-
	Gunhild Mortensen, Vennesla	" 125,-
	Julie Paulsen, Grimstad,	" 125,-
	Solveig Westby, Sarpsborg,	" 125,-
Kvinnekurs, Torshus:	Kristine Risan, Frosta	" 125,-
	Dagmar Hamsås, Trondheim	" 125,-
	Solveig Steen, Levanger	" 125,-
	Aagot Møland, Frosta	" 125,-
Kvinnekurs, Harstad:	Asbjørg Larsen, Stokmarknes	" 125,-
	Herløy Endresen, Sortland	" 125,-
	Solveig Olsson, Sortland	" 125,-
	Karen Jørgensen, Soløy	" 125,-
Teaterkurs, Sørmarka:	Ellen Lunde, Stord	" 125,-
	Julie Gustavsen, Fredrikstad	" 125,-
	Olaug Korsmo, Årnes	" 125,-
	Olaug Solnes, Hønefoss	" 125,-
Internasjonal sommerskole, Holland:	Nina Smid, Bergen	" 664,-
	Eldbjørg Grotnes, Lillehammer	" 500,-

Som tilskott til kurs i forbrukerspørsmål er bevilget:
Aust-Agder kr. 50,-, Rogaland kr. 50,-, Vest-Agder kr. 50,-
til 2 kurs, Haugarland kr. 50,-.

Aagot Bakke Hansen, Horten, er bevilget kr. 150,- i reisetilskott til kurs på Esbjerg Folkehøjskole, Danmark.

Kontingenten

til Arbeiderkvinnenes Studiefond begynner nå å komme bedre inn. Det er nødvendig at kvinneavdelingene betaler sin kontingent regelmessig for hvert år, hvis det skal bli mulig å bevilge stipendier og gi stønad til studiearbeid.

Pr. 31. desember 1956 var 5 000 plasert i statsobligasjon. og kr. 3 998,79 sto til disposisjon på bankkonto.

Hjemmehjelp for eldre.

Innføring av hjemmehjelp for eldre ble ført opp på mange av Arbeiderpartiets kommuneprogrammet. Dette året har det vært arbeidet videre med saken. Den har vært drøftet på mange studiekurs, og mange kvinneavdelinger har fremmet forslag og på annen måte arbeidet for å få gjennomført hjemmehjelp for eldre.

Kvinnesekretariatet sendte i desember 1956 ut spørreskjema til kvinneavdelingene for å bringe på det rene hvordan det var gått med innføring av hjemmehjelp for eldre i de forskjellige kommuner. Det er kommet inn svar fra 183 avdelinger fordelt på 15 fylker. Av disse har 54 svart at de har hjemmehjelp for eldre i kommunen, 115 svarer nei på spørsmålet og 14 svarer at det arbeides med saken i deres kommune.

Svarene gir dette bilde:

Fylker	Ant. komm.	Ant. avd.	svar	ja	nei	Und. arb.
Oslo	1	37	1	1		
Østfold	34	44	22	11	9	2
Akershus	29	31	31	2	25	4
Vestfold	26	34	19	12	7	
S.Trøndelag	56	67	14	2	12	
Hordaland	56	10	6	3	3	
N.Trøndelag	48	46	24	1	23	
Buskerud	27	61	20	6	10	4
Oppland	37	56	3	3		
Rogaland	55	21	8	3	5	
Vest-Agder	41	14	6	3	2	1
Telemark	32	35	14	4	7	3

Fylker	Ant. komm.	Ant. Avd.	svar	ja	nei	Und. arb.
Møre og Romsdal	68	36	8	2	6	
Troms	35	11	2	1	1	
Nordland	69	33	5		5	
	614	536	183	54	115	14

Forbrukerspørsmål.

Det har vært stor interesse for forbrukerspørsmål. Mange studieringer og forelesningskurs har behandlet emnet "Tenk før du handler".

Uttalelse fra Nord-Troms Arbeiderpartis Kvinneutvalg om bedre priskontroll på tekstilvarer er oversendt Pris- og Lønnsdepartementet, fra Buskerud Arbeiderpartis Kvinneutvalg om bedre pris- og kvalitetsmerking av kjøtt er oversendt Pris- og Lønnsdepartementet og Forbrukerrådet, fra Rogaland Arbeiderpartis Kvinneutvalg om bedre priskontroll på plastvarer er oversendt Forbrukerrådet og Prisdirektoratet, fra Østfold Arbeiderpartis Kvinneutvalg om flere vidder i samme nummer damekonfeksjon er sendt Industridepartementet og Konfeksjonsfabrikenes Landsforbund.

På Forbrukerrådets kurs i Kirkenes møtte Sonja Nilsen og Hanna Moen, Vardø, og Sigrid Olsen, Kirkenes, på kurs i Honningsvåg, Henny Berge og Svanhild Berg, i Hammerfest Ruth Lindquist, Tromsø, og Hanna Berg Angell, Finsnes, i Gratangen, Hulda Rotstigen, Narvik og Helga Andersen, Tromsø. I kurset på Dambås deltok Sogni Færestrand, Sogn og Fjordane, Karen Thørring, Nord-Trøndelag, Margot Botten Møre, Rigmor Hegla, Sør-Trøndelag, Imbjørg Ødegård, Oppland.

Forbrukerrådet har utpekt en del "kontakter" ut over landet, og av disse er 12 medlemmer av Arbeiderpartiet.

Henvendelser til myndighetene.

Til Justisdepartementet er sendt henvendelse fra Østfold Arbeiderpartis kvinneutvalg om "å sette større kraft inn i arbeidet når det gjelder behandlingen av unge lov-
overtredere".

Til Landbruksdepartementet og stortingsgruppa er sendt henstilling fra Bodø Arbeiderkvinnelag om å få en mere ef-

fektiv hjelp til dem som blir rammet av skredulykker og liknende naturkatastrofer.

Til Finansdepartementet er sendt uttalelse fra Høyanger Arbeiderpartis Kvinneforening om innføring av et ekstra skattefritt fradrag for invalider, enker og ugifte mødre som har under en viss minimumsinntekt.

Som svar på Landskvinnekonferansens vedtak om at "trygdekassene burde refundere utlegg til veiledning i prevensjon hos praktiserende lege" meddeler Rikstrygdeverket at dette vil bli tatt med i trygdekassenes takster.

Etter henstilling fra Østfold Arbeiderpartis Kvinneutvalg og Sande Arbeiderpartis Kvinneforening er Rakel Sewerriin og Magnhild Hagelia valgt i en komite som sammen med LO's Kvinnenemnd skal utrede spørsmålet om husarbeid bør komme med i arbeidsløshetsstrygden for bl.a. å oppnå tilskott til yrkesopplæring fra arbeidsløsetrygden.

Sunnmøre Arbeiderpartis Kvinneutvalg har henstillet at kommunelovens § 23 må bli endret slik at også politiske foreninger kan få bevilgninger av kommunen til sosiale, kulturelle og humanitære formål. En avventer foreløpig utredning av spørsmålet som blir gjort av Arbeidernes Ungdomsfylking.

Husmorferie.

Våre kvinneavdelinger søker samarbeid med Norsk Folkehjelp om husmorferier. I 1956 skaffet Norsk Folkehjelp 3134 husmødre og barn 14 dagers gratis opphold på hoteller og pensjonater.

60 år.

I anledning av at den første Arbeiderpartiets Kvinneforening meldte seg inn i partiet i 1896 (den var stiftet året før) ble Fernanda Nissen's portrett nyttet som 1. mai-merke, Barbra Rings bok om Fernanda Nissen ble trykt opp igjen, og AOF-teatret utga et jubileumsprogram.

Anna Kethly, Ungarn.

1. november ble sendt følgende telegram til Anna Kethly (adr. Wien):

Det norske Arbeiderpartis kvinner sender Dem - som representant for frihetskjemperne - sin hjertelige deltakel-

se. Vi er fulle av beundring for Ungarns kamp for selvstendighet og frihet. Vi håper inderlig at kampen vil føre fram til full politisk frihet og sosial rettferd.

Sammen med Norske Kvinners Nasjonalråd underskrev Kvinnesekretariatet et opprop til landets kvinner om å slutte opp om innsamlingen til hjelp for Ungarn.

Etter vedtak på Den sosialdemokratiske Internasjonales møte blir fra 1. januar 1957, opprettet et "Anna Kethly Fond", som stilles til disposisjon for Anna Kethly og hennes politiske arbeid for Ungarns frihetskamp. Kvinneavdelingene blir bedt om å gi bidrag til fondet.

Storting og regjering.

Som partiets representanter på Stortinget har møtt: Magnhild Hagelia, Aust-Agder, Liv Tomter, Akershus, Klara Skoglund, Østfold, Astrid Skare, Buskerud, Rakel Seweriin og Aase Lionæs, Oslo, Margith Munkeby, Nordland, Haldis Tjernsberg, Hedmark, Jenny Lund, Sør-Trøndelag. Videre har Randveig Frantzen, Bergen, Gurid Almønningen, Hordaland og Dagmar Andreassen, Tromsø, vært innkalt som varamenn.

Fra 1. august 1955 var Åse Bjerkholt konsultativ statsråd for familie- og forbrukersaker. Fra 21. desember 1956 ble opprettet eget departement for familie- og forbrukersaker med Åse Bjerkholt som statsråd.

I juni ble den særlige lovbestemmelse om kvinnelige prester opphevet, slik at nå kan kvinner bli prester på samme vilkår som menn.

I november ble vedtatt lov om samme aldersgrense - 70 år - for kvinner og menn i statens tjeneste.

Det er vedtatt ny lov om barn i ekteskap, barn født utenfor ekteskap, innkreving av oppfostringsbidrag, ny adopsjonslov.

Forslag til lov om forskottering av oppfostringsbidrag og forsørgertrygd er under behandling i Stortinget.

Arbeidernes Ungdomsfylking

Innledning.

Året 1956 har vært et typisk arbeidsår for AUF. Året har vært preget av arbeidet på den indre organisasjonsfronten, men både gjennom den faglige offensiven og ved de mange ungdomspolitiske sakene som er reist har AUF vist sitt ansikt utad.

Den faglige offensiven startet tidlig på nyåret. Den skapte en fin faglig aktivitet rundt omkring i landet, og det ble knyttet sterkere kontakt mellom ungdomslaga og D/laga og de faglige organer. Som et ledd i kampanjen ble det satt ned en samarbeidskomite med representanter fra AUF og LO som skal diskutere retningslinjene for det faglige ungdomsarbeidet framover.

Den omfattende virksomheten på den indre organisasjonsfronten tok også til tidlig på nyåret. I løpet av vårmånedene ble samtlige D/lag besøkt av landssekretæren, tillitsmennene eller sentralstyremedlemmer. Grunnlaget for en oppstramming og bedring av organisasjonsapparatet ble da lagt. I høstmånedene fortsatte arbeidet med ny runde med intens reisevirksomhet i distriktene, med kurs, konferanser og møter.

Det kom ny glød og begeistring inn i arbeidet ute i distriktene, og både effektiviteten i grunnorganisasjonene og planmessigheten i lagsvirksomheten er bedret.

Organisasjonsvirksomheten resulterte også i en rekke nye ungdomslag, men det ble blåst liv i uttallige lag som har ligget nede i kortere eller lengre tid. Tilsiget av nye medlemmer i laga var merkbar.

Den omfattende og intense organisasjonsvirksomheten har lagt et mer solid grunnlag enn på lenge for en varig, planmessig virksomhet i ungdomslaga - et grunnlag som gjør AUF ennå bedre i stand til å løse de mange oppgavene som den store økningen i ungdomskullene stiller oss overfor.

Høstens virksomhet var også startskuddet for vår valg-innsats 1957. Ungdommens valgkamp er alt i full gang, og fortsetter vi alle der vi stoppet opp ved årsskiftet burde resultatene både bli gode og store.

A. Styrer - Representasjon - Administrasjon.Landsstyret.

Landsstyret har vært samlet til ett møte i 1956 - det første møtet i det nye, landsmøtevalgte landsstyret. Møtet ble holdt på Framfylkingens eiendom "Frambu" utenfor Oslo 25.-26. februar.

Foruten de vanlige organisasjonsmessige sakene som beretning, regnskap og budsjett, behandlet Landsstyret den organisasjonsmessige stilling, arbeidsplaner og landssekretærens virksomhet, Landsstyrets oppgaver og arbeidsmåte, AUF's politiske oppgaver, og den politiske situasjon. Partiformannen Einar Gerhardsen innledet om det siste emnet.

Landsstyret vedtok også et par uttalelser - en politisk uttalelse, en til AUF-laga og en til DNA om medbestemmelseretten og en om rasediskrimineringen i Sør-Statene i USA.

En del av landsstyrets medlemmer har i året vært pålagt representasjonsoppgaver i sine fylker. Landsstyremedlemmene har i stor utstrekning deltatt i tillitsmannskurs/konferanser, årsmøter i D/laga, møter i D/styrene m.v. Flere av landsstyrets medlemmer har også på en utmerket måte hjulpet D/laga ved opplegg av arbeidsplaner, gjennomføring av reiseplaner o.l.

Ved ansettelse av Landssekretær på nyåret ble saka behandlet i "brevmøte". For øvrig har Landsstyret ikke fått seg forelagt saker til avgjørelse pr. brev, men Landsstyret er enkelte ganger tilsendt orienteringer om aktuelle saker som Sentralstyret har arbeidet med.

Sentralstyret.

Sentralstyret har hatt den samme sammensetning som i 1955. Rolf Langset hadde permisjon fra en del møter mens han gikk på Postskolen. Likeså hadde Bjørg (Martinsson) Nilsen permisjon de 2-3 siste månedene i året.

Midt i desember reiste Herman Pedersen til Wien og videre derfra som medlem av IUSY-delegasjonen til Syd-Amerika.

Frank Andersen og Finn Norman har fortsatt møtt som henholdsvis Partiets og Framfylkingens representanter i Sentralstyret.

B. Organisasjonsvirksomheten:

Organisasjonsapparatet.

Sentralstyret har sett det som viktig å sette alle krefter inn på å stimulere og bedre virksomheten i grunnorganisasjonene i laga og D/laga. I vårmånedene ble det derfor lagt opp planer for en intens reisevirksomhet. Praktisk talt alle D/lag og en rekke lag ble besøkt av folk fra sentralledelsen. På denne måten skaffet Sentralstyret seg god oversikt over stillingen, problemene og oppgavene rundt om i landet, samtidig som grunnlaget ble lagt for organisasjonskampen i høstmånedene.

Etter grundige drøftinger i Landsstyret, Agitasjonsutvalget, Sentralstyret og på konferansen for D/lagsformennene i august, ble det lagt opp solide planer for organisasjonsvirksomheten i alle D/laga. Planene tok i første rekke sikte på skolering av nye tillitsmenn, oppstrømming og utbygging av organisasjonsapparatet, og en mer planmessig virksomhet i laga.

Virksomheten har resultert i nytt, stort tilsig av unge medlemmer, i bedre effektivitet i mange lag og D/lag, og reorganisering og nystarting av mange lag.

I løpet av året er det reorganisert eller startet i alt 41 ungdomslag med tilsammen over 1200 medlemmer. Dessuten er det blåst nytt liv i mange lag hvor virksomheten midlertidig har ligget nede, og mange steder er det satt ned arbeidsgrupper og lagt grunnlag for starting av nye lag.

Følgende lag er tatt opp i Fylkingen i 1956:

Oslo D/lag:	Sosialistisk Gymnasiastlag, Simensbråten aul, Høyenhall og Manglerud aul.
Østfold D/lag:	Ullerøy aul.
Akershus D/lag:	Kløfta aul.
Hedmark fylke:	
Hedemarken D/lag:	Ring aul, Gaupen aul.
Glåmdal D/lag:	Hokåsen aul.
Østerdal:	Koppang aul, Strømmen aul.
Buskerud D/lag:	Øvre Sandsvær aul, Rukkedalen aul.
Telemark D/lag:	Langesund aul.
Aust-Agder D/lag:	Arendal aul.
Rogaland D/lag:	Ålgård aul, Sandnes og Høyland aul.
Bergen og Hordaland:	Fana aul, Ytre Sandviken aul.

Sunnmøre og Romsdal	
D/lag:	Volda aul, Måndalen aul, Stranda aul, Isfjorden aul.
Nord-Møre D/lag:	Bruhagen aul, Tingvoll aul, Rindal aul.
Sør-Trøndelag D/lag:	Byåsen aul.
Inn-Trøndelag D/lag:	Snåsa aul, Sparbu aul.
Nord-Salten D/lag:	Bogen aul.
Lofoten og Vesterålen:	Melbu aul, "Glimt", Andenes aul, Stamsund aul, Svolvær aul.
Nord-Troms D/lag	
(Sør-Troms):	Øverbygda aul, Lyngseidet aul, Bentsnes aul, Bardu aul, Bjørkebakk aul.
Vest-Finnmark D/lag:	Brenna aul, Kolvik aul.
Øst-Finnmark D/lag:	Nesseby aul.

Sentralstyret har allers fortsatt arbeidet med gjennomføringen av landsmøtevedtaket om grensene for D/laga. I Hedemark fylke er det gjennomført en prøveordning for ett år. Denne ordningen innebærer at Hedemarken D/lag og Glåmdal D/lag beholder sin status som D/lag, at Østerdalen - av geografiske og kommunikasjonsmessige grunner - blir delt i tre D/lag, og endelig at en får et fylkesomfattende D/lag på toppen. Spørsmålet om å la denne ordningen bli permanent blir tatt opp på neste årsmøte. Kontingent og rapportering skal imidlertid gå gjennom det fylkesomfattende D/laget.

Det nyetablerte fylkeslaget har arbeidet intenst i Østerdalen dette året. Flere lag er brakt på fote igjen, men det vil sikkert ennå ta tid før dette distriktet er så sterkt at inndelingen i tre D/lag kan settes ut i livet. Flere av laga sorterer derfor foreløpig direkte inn under Fylkeslaget.

Lofoten og Vesterålen har fortsatt ingen D/lagsordning. Etter at Bjarne Reines virket som en spesiell reisesekretær i dette distriktet og i Sør-Troms et par høstmånader, ble det imidlertid etablert en kretsordning for Vesterålen. Spørsmålet om en D/lagsordning vil bli diskutert nærmere med tillitsmennene i dette distriktet våren eller sommeren 1957.

Sør-Troms blir fortsatt administrert av Nord-Troms D/lag.

Samtidig som de 41 laga ble tatt opp som nye i AUF i 1956, er en rekke lag som ikke har vært i virksomhet på

flere år tatt ut av langskartoteket. Antall lag ligger derfor også ved utgangen av 1956 på 440-450.

Landssekretærens arbeid.

Ved fristens utløp i desember 1955 hadde det meldt seg 12 søkere til stillingen som Landssekretær: Odd Andreasen, Drammen, Fridtjof Diesen, Fredrikstad, Rolf Flamme, Oslo, Erling J. Fossberg, Bodø, Magne Ingvaldsen, Hamar, Trygve Lie, Tønsberg, Einar Fritzman Nilsen, Mosby pr. Kristiansand, Marthin Nordby, Spydeberg, Kjell Røstad, Risør, Olav Egill Tangen, Rakkestad, Christian Thorvaldsen, Mosjøen og Gunnar O. Veel, Selbak.

Et flertall i Sentralstyret innstilte på Trygve Lie, Tønsberg, mens et mindretall foreslo Kjell Røstad, Risør. Etter skriftlig behandling i Landsstyret ble Trygve Lie ansatt med 2 stemmers overvekt. Kjell Røstad trakk imidlertid sin søknad tilbake like før avstemmingsresultatet forelå.

Trygve Lie tiltrådte stillingen 20. januar. Han ble straks plasert på Sørmarka som deltaker - og gruppeleder - i det faglig/politiske vinterkurset.

Omkring månedskiftet februar/mars begynte så Landssekretæren for alvor med reisevirksomheten ute i distriktet. I løpet av vår- og høstmånedene har han avlagt praktisk talt alle D/lag kortere eller lengre besøk. I sommermånedene ledet Landssekretæren bl.a. den faglige sommerskolen, og var AUF's reiseleder til Tammerforsleiren.

Landssekretæren hadde i 1956 181 reisedager.

Reisedagene er disponert slik:

- 118 lagsbesøk og konferanser med lagsstyrer.
- 25 D/lags-konferanser.
- 3 D/lags-årsmøter.
- 13 konferanser med kretspartier, samorganisasjoner .
- 12 kurs. Faglige og tillitmannskurs.
- 5 nystarteringer av lag.
- 6 reorganiseringer.

Agitasjon.

De to sentrale agitasjonsoppgavene i 1956 var den faglige offensiven i årets første måneder og organisasjonskampen i høstmånedene.

Den faglige offensiven ble gjennomført etter planene,

og med hell. Landsorganisasjonen bevilget kr. 20 000 til offensiven, og takket være denne bevilgningen ble det trykt en egen agitasjonsplakat, en agitasjonsfolder, et innbydelseskort og et eget møteprogram. Materiellet ble fordelt på laga og D/laga.

Rundt om i lag og D/lag ble det arrangert en rekke faglige møter, faglige kurs og konferanser. Enkelte steder ble også lokale, faglige aksjoner satt i gang.

Resultatet av offensiven kan ikke måles i tall. Offensiven skapte imidlertid en fin faglig aktivitet rundt om i landet, den skapte større forståelse for fagbevegelsen og de faglige ungdomsoppgavene, den skapte bedre kontakt mellom AUF's organisasjonsenheter og fagbevegelsens organer, og endelig skapte offensiven et bedre grunnlag for en varig aktivitet i det faglige ungdomsarbeidet.

Offensiven ble lagt opp og ledet av AUF's faglige utvalg supplert med Anders Mørk fra LO's ungdomsutvalg og Thorleif Andresen fra LO: Oddmar Stanwick var knyttet til AUF's kontor fra 1. januar til 15. mars som daglig leder av offensiven.

Organisasjonskampanjen i høstmånedene ble lagt opp etter grundige drøftinger i Landsstyret, Agitasjonsutvalget, Sentralstyret og konferansen for D/lagsformennene. Det ble utarbeidet spesielle arbeidsplaner i hvert D/lag. De fleste D/lag ble besøkt av folk fra sentralledelsen, og i alt ble det avviklet 60-70 kurs eller konferanser som varte fra 1 til 7 dager.

D/laga startet, reorganiserte eller blåste nytt liv i mange ungdomslag, og samlet er det utført et godt arbeid som har lagt grunnlaget for en bedre og mer planmessig, varig virksomhet i laga både organisasjonsmessig og politisk.

Den utadvendte agitasjonen i denne kampanjen var også stor, og resulterte bl.a. i stort tilsig av nye medlemmer.

Den planmessige utadvendte agitasjonen fra AUF sentralt har i 1956 ellers bl.a. skjedd ved at A-pressen regelmessig er forsynt med stoff om AUF's arbeid. Redaktør Bjartmar Gjerde har hatt ansvaret for dette arbeidet.

Av andre konkrete agitasjonsoppgaver kan nevnes at alle AUF-lag er oppfordret til aktivt å støtte Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund i den vervekampanjen som ble satt i gang høsten 1956. Det ble satt i gang en egen konkurranse for AUF-lag og AUF-medlemmer, men til utgangen av året har det nesten ikke vært reaksjon fra våre ungdomslag.

Aktivitetsskampanjen "Fritid Fri for Fyll" som edruelig-hetskomiteen i Statens Ungdomsråd har gående høsten og vinteren 1956-57 har heller ikke resultert i så stor påmelding fra AUF-lag som ønskelig. Ved utgangen av året hadde bare 20-30 AUF-lag meldt seg som deltakere i konkurransen.

Mot sluttet av året ble for øvrig arbeidet med planleggingen av Ungdommens Valgkamp satt i gang av Sentralledelsen.

Studiearbeidet.

AUF's studieutvalg har i 1956 sett det som sin hovedoppgave å stimulere og øke interessen for studiearbeidet - både det rent organisasjonsmessige og det politiske.

Som et ledd i dette arbeidet gikk en spesialkomite gjennom AUF's skoleprogram og trakk ut tre saker som ble sendt alle lag og D/lag. Lynkurset i organisasjonskunnskap er også revidert og stensilert i 2 000 eksemplarer. De rapportene AUF har fått tyder på at "Lynkurset" er en suksess og at det er avviklet uttallige kveldskurs, studiesirkler, samtalegrupper og helgekurs.

I forbindelse med organisasjonskampanjen laget Studieutvalget et eget møteprogram for et studiemøte. Videre er det store studieopplegget som tar sikte på en revisjon av AUF's ungdomspolitiske håndbok "Ungdommen og samfunnet" praktisk talt ferdig, og vil bli sendt laga på nyåret 1957.

En egen folder beregnet på studielederne i laga "Tips til studielederen" er ferdigtrykt.

Rapporten fra AOF for perioden 1. juli 1955-30. juni 1956 viser at Fylkingens lag og D/lag har rapportert i alt 80 studieringer med 847 deltakere, 7 kurs med 206 deltakere, 20 korte kurs med 443 deltakere, 5 kveldsskoleklasser med 67 deltakere og 18 forelesninger med 288 deltakere. Rapporteringen av studiesirkler o.l. er fortsatt altfor dårlig.

John Erlien deltok på et klubblederkurs på Bommersvik i dagene 1. - 7. januar.

I det årlige nordiske lederkurset som ble arrangert i Sverige 8.-14. januar hadde AUF 10 deltakere.

Til det faglig/politiske ungdomskurset på Sørmarka i januar/februar ga AUF 10 stipend. Kurset som ble arrangert av AUF, DNA og AOF i fellesskap, hadde vel 40 deltakere. Omkring 30 av disse var aktive AUF-ere. Trygve Lie var leder for ungdomsgruppen

Reiulf Steen, Buskerud, deltok på IUSY's vinterskole som ble arrangert i Belgia.

Bjarne Reines, Oslo, deltok i det årlige Dombåskurset som Samnemnda for Studiearbeid arrangerer.

Til et kommunalkurs som DNA arrangerte på Ringsaker Folkehøgskole i august ga AUF to stipend til AUF-medlemmer.

Arne Ekland deltok på et Programlederkurs arrangert av SSU på Bommersvik i september.

Rolf Langset, Bjørn Haga, Troms og Olav Tangen, Rakkestad, deltok på IUSY's sommerskole som ble arrangert i Sverige i juli.

AUF's faglige sommerskole ble arrangert på Utøya i begynnelsen av juli måned med 15 deltakere. Trygve Lie var kursleder. Flere fagforbund ga stipend, men ikke alle ble nyttet. Kurset varte denne gang 14 dager.

Fylkingen sentralt har ellers organisert deltakelse i kurs o.l. som er arrangert av Statens Ungdoms og Idrettskontor, Folk og Forsvar og Den Europeiske Ungdomskampanjen.

Fritt Slag.

Fritt Slag er fortsatt et av problembarne i Fylkingen. Underskuddet viste stigende tendens de tre første kvartalene, samtidig som det betalende opplaget sank ytterligere. De siste månedene av året rettet imidlertid opp igjen mye av tilbakegangen og både opplag og annonsemengde viste en pen stigning.

Etter at Arne Kristiansen sluttet som økonomisjef i AUF og forretningsfører i Fritt Slag i begynnelsen av august, ble det igjen opprettet en egen stilling som forretningsfører i Fritt Slag. Charles Johannesen ble ansatt i stillingen, og han har siden hatt den daglige økonomiske og forretningsmessige ledelsen av visa.

Alt ved utgangen av året kan det slås fast at denne nye ordningen har bydd på store fordeler. Først nå er det virkelig blitt en daglig, planmessig forretningsmessig ledelse av avisa, og resultatene av ca. 5 måneders arbeid viser at det er det lille daglige arbeidet som teller - ikke periodevis, store aksjoner.

I høstmånedene er det tegnet over 1 000 nye abonnenter - derav mange i partilag, kvinnelag og fagforeninger. Flere nye ungdomslag har tegnet kollektive abonnement, og flere arbeider med spørsmålet. I det hele må en si at mange

lag og lagskommisjonærer har fått en ny, gledelig forståelse for avisa.

Det har også vært drevet et intenst arbeid på annonsemarkedet. Dette arbeidet er ikke det letteste i en avis som Fritt Slag, men noen resultater har jo arbeidet vist, og annonsemengden har steget en del. Alt i alt må en si at utviklingen den siste delen av året har vært gledelig, og en forsiktig optimisme er mer forsvarlig enn på lenge.

Redaksjonelt har avisa fulgt de samme linjer som tidligere. Det er lagt stor vekt på å lage en så allsidig og frisk avis som mulig. I størst mulig utstrekning er også folk i sentralledelsen, i Landsstyret og AUF-ere ellers aktivisert i det redaksjonelle arbeidet for avisa - men ennå har avisa for få redaksjonelle kontakter rundt om i landet.

Utøya.

Trass i enkelte driftsvanskeligheter - særlig en langvarig busskonflikt og elendig vær den siste delen av sesongen - viste Utøya-sesongen 1956 en ny, pen driftsmessig framgang. Den totale omsetningen økte og antall besøkende viste også stigende tendens.

Besøket i helgene var, bortsett fra siste del av sesongen, atskillig større enn tidligere, men det er fortsatt altfor lite belegg ellers i uka. Arbeidet med å få kurs, foreningsbesøk o.l. til øya må derfor forsterkes.

Av spesielle arrangement denne sesongen kan nevnes åpningsstevnet i pinsen, St.Hans-stevnet, AUF's faglige sommerskole, Utøya-uka, som ble en ny suksess, konferansen for D/lagsformenn og avslutningsstevnet.

Øvre Buskerud Idrettskrets v/Barne- og ungdomsutvalget arrangerte et vellykket 5 dagers idretts- og ungdomslederkurs. Ellers avvirket både Buskerud D/lag og Buskerud Arbeiderparti konferanser på øya. Oslo D/lag hadde en rekke helgekurs.

Endel kvinnelag, alderstrygdeforeninger o.l. hadde dagsturer til øya. En mindre tropp Die Falken - medlemmer fra Hamburg - har besøkt øya en rekke ganger.

Utbyggingen av øya har fortsatt etter tidligere vedtatte planer. Vegen fra hovedbygningen til kolonibygningen ble brutt gjennom og ferdig grovplanert, arbeidet med reisingen av stolper til det permanente elektriske lednings-

nettet ble satt i gang, og det ble utført en del mindre arbeider ellers.

Den største oppgaven var imidlertid fullføringen av ombyggingen og moderniseringen av kjøkkenet. Arbeidet ble på det nærmeste ferdig til sesongåpningen i pinsen. Kjøkkenet er nå både blitt moderne og hensiktsmessig, men ennå trengs det en del forskjellig utstyr før alt blir som det bør være.

Ombyggingen ble et stort økonomisk løft. Utgiftene kom opp i over 20 000 kroner.

Mot slutten av året ble arbeidet med en større nødvendig ombygging og reparasjon av vaktmesterboligen på landsiden satt i gang.

Arbeidet med planleggingen av en større utbygging av idrettsbanen ble også satt i gang etter sesongslutt: Planene for anlegget er utarbeidet i samarbeid med Sundvollen Idrettslag. Planene tar sikte på å skaffe et skikkelig treningsanlegg både for friidrett, fotball og håndball. Sundvollen Idrettslag, som etter en spesiell leieavtale med Utøya vil få disponere anlegget, har søkt om tildeling av tippemidler. Det er også søkt om kommunal støtte. Det er godt håp om at finansieringen skal bli ordnet. Arbeidet skal utføres på dugnad av idrettslagets medlemmer og av AUF i fellesskap.

Den planlagte badstua vil bli bygget like ved idrettsanlegget, og vil bli kombinert med garderober. Badstuovnen er alt innkjøpt. Samarbeidet med Sundvollen Idrettslag har vært både godt og positivt, og vil uten tvil være av stor, varig verdi for Utøya.

I 1956 fikk Utøya en bevilgning på kr. 5 000,- av "Ungdomsmidlene" til dugnadsarbeid, og kr. 5 000,- av Feriefondet til fortsatt utbygging. Kr. 2 500,- av det siste beløpet ble tillatt brukt til kjøkkenet, mens resten skal brukes til innkjøp av ny vannpumpe.

Foruten å skjøtte stillingen som vaktmester var Oddmar Stanwick bestyrer i sesongen. Hallvard Bakås var assistent. Gudrun Norman var kjøkkensjef, mens Ragnhild og Tormod Jensen hadde ansvaret for kafeen.

Utøyastyret har i 1956 bestått av: Reidar Bråthen, formann, Kjell Werner Hansen, Terje Lysen, John Sønstevold, Reidar Bergli og Oddbjørg Olsen. Styret har vært supplert med Ruth Ebbestad fra Buskerud D/lag.

Sommervirksomheten.

Sommervirksomheten tok fra sentralt hold sikte på tre spesielle arrangementer: den tradisjonelle faglige sommer-skolen, Utøya-uka og den Internasjonale leiren i Tammerfors i Finland.

Den faglige sommerleiren strakte seg denne gangen over to uker - derav den ene som en del av Utøya-uka. Kurset ble vellykket, men 15 deltakere var selvsagt alt for lite.

Utøya-uka fra 7.-16. juli samlet fra 100-200 deltakere fra forskjellige kanter av landet. "Uka" ble en ny suksess.

Den norske kontingenten til leiren i Tammerfors besto av ca. 200 fra alle kanter av landet. Reisen ble ordnet med 3 fellesreiser - fra Oslo, Trondheim og Narvik. Fra Finnmark reiste deltakerne i egne busser.

Statens Ungdomsråd.

Samarbeidet med AUF's virksomhet i Statens Ungdomsråd har fortsatt som tidligere.

Reidar Hirsti er fortsatt medlem av Rådet og Reidar Bråthen av Kurskomiteen. Finn Norman var formann i utvalget "Ungdomsorganisasjonene og forsvaret" til han gikk over i ny stilling og måtte si fra seg vervet. Lasse Aasland er foreslått som ny representant fra AUF i utvalget. I det spesielle utvalget som har lagt opp aktivitetsskampanjen "Fritid Fri for Fyll" har Arne Ekeland representert AUF.

I 1956 er det holdt to ungdoms-konferanser. På konferansen på Frambu 23. april var AUF representert ved Bernt H. Lund og Bjartmar Gjerde og på konferansen 26. november med Reidar Bråthen og Bjartmar Gjerde.

På konferansen i november ble to forslag fra AUF enstemmig vedtatt - et om utdannelsen av ungdomsledere, og et om den offentlige støtten til ungdomsorganisasjonene.

I den norske ungdomslederdelegasjonen i Sovjet-Samveldet høsten 1956 var AUF representert ved Alf Vee Haugen, Sogn og Fjordane. Reidar Hirsti deltok som medlem av Statens Ungdomsråd.

Ungdomsrådet har i år avviklet to ungdomslederkurs som AUF har deltatt på - på Frambu for Østlandsområdet 27. mai - 3. juni, og i Mosjøen 14.-16. september.

Etter hendingene i Ungarn høsten 1956 vedtok Ungdomsrådet å innstille kontakten med Komiteen for ungdomsorgani-

sasjoner i Sovjet-Samveldet. Vedtaket, som senere ble godkjent av Ungdomskonferansen, ble gjort etter initiativ av AUF.

Folk og Forsvar.

Kontakten med Folk og Forsvar har vært god i 1956. AUF har fått innbydelser til og har vært representert på en rekke kontaktkonferanser rundt om i landet: På Romsås ved Grorud 9. - 11. mars, i Mandal 20.-22. april, i NATO, Kolsås og Gjøvik 6.-9. september, i Tromsø 22.-23. september, på Kvamskogen ved Bergen 12.-14. oktober, på Espeland ved Bergen 20.-21. oktober, på Jæren Fjernhjelpelir 26.-28. oktober, i Steinkjer 23.-25. november. Innbydelsene til disse konferansene ble overlatt D/laga.

I en kontaktkonferanse i Paris 9.-13. september deltok Erling Paulsen, Nord-Møre, Arvid Sletmoen, Gudbrandsdal og Reidar Bråthen, Sentralstyret. Reidar Bråthen møtte på Folk og Forsvars årsmøte 14. februar.

Den Europeiske Ungdomskampanjen og Det Europeiske Ungdomsråd.

AUF er i Ungdomskampanjen representert med Bernt H. Lund i Arbeidsutvalget og Reidar Hirsti i Nasjonalkomiteen. Samarbeidet og kontakten med Ungdomskampanjen har vært godt, og AUF har etter beste evne forsøkt å spille en aktiv rolle i de nasjonale organene.

Fra Kampanjen er det kommet innbydelse til en rekke kurs og konferanser i inn- og utland. I størst mulig utstrekning har AUF forsøkt å være representert ved disse.

Nordisk og Internasjonalt samarbeid.

Samarbeidet med de sosialdemokratiske ungdomsforbundene i Danmark, Finland og Sverige er intimt og godt. Samarbeidet omfatter både praktiske og politiske saker, og skjer i første rekke gjennom Den nordiske samarbeidskomiteen. AUF har for tiden sekretariatet for Samarbeidskomiteen med Reidar Hirsti som formann og Reidar Bråthen som sekretær.

I 1956 har det vært 3 møter i Samarbeidskomiteen og AUF har deltatt i alle: I Stockholm den 11. januar v/Reidar Hirsti og Reidar Bråthen (her deltok også Arne Kristiansen og Herman Pedersen), i København 15. juni v/Reidar Hirsti

og Reidar Bråthen og i Stockholm 20. november v/Reidar Hirsti og Reidar Bråthen.

Det årlige nordiske lederkurset ble holdt på SSU's skole Bommersvik 8.-14. januar. Fra AUF deltok: Reidar Bråthen, Herman Pedersen, Oddbjørg Olsen, Lasse Aasland, Charles Johannesen, Erling Paulsen, Nord-Møre, Karl Johan Grønhaug, Bergen, Bjørn Engebretsen, Østfold, Reiulf Steen, Buskerud og Einar Andersen, Akershus.

Det store arrangementet i året var ellers den nordiske og internasjonale leiren i Tammerfors i Finland der omkring 200 AUF-ere deltok.

Reidar Hirsti representerte AUF på det finske forbundets jubileumslandsmøte i mai måned.

Etter forslag fra AUF er det i år opprettet en egen Nord-Skandinavisk samarbeidskomite som skal ta seg av samarbeidet mellom forbundenes organer i de nordligste traktene.

AUF er også med i Foreningen Norden. I 1956 er det holdt et par møter i "Ungdomsutvalget" i Foreningen Norden. Reidar Bråthen har representert AUF på disse. På det årlige ungdomslederkurset i Storlien i januar var AUF representert ved Herman Ørndahl, Trondheim.

Det internasjonale samarbeidet er i AUF i første rekke konsentrert om IUSY. Her er nå Bernt H. Lund med i Byrådet, mens Reidar Hirsti har representert AUF i Eksekutivkomiteen. Eksekutivkomiteen hadde møte i Finland i forbindelse med den internasjonale leiren.

Trygve Lie ble i Tammerfors valgt inn i en spesiell Trade Union Committee i IUSY.

På IUSY's vinterskole i Belgia tidlig på året deltok Reiulf Steen. Rolf Langset, Sentralstyret, Olav E. Tangen, Rakkestad og Bjørn Haga, Tromsø, deltok på IUSY's sommerskole som ble holdt på Bommersvik i Sverige i juli.

AUF ble tildelt en plass i en IUSY-delegasjon som skal besøke Syd-Amerika. Herman Pedersen ble tatt ut som norsk deltaker. Av forskjellige grunner er reisen utsatt til på nyåret 1957.

AUF har i år hatt besøk av to stipendierteisende fra andre IUSY-forbund, Ram Singh fra India og Susan Guarmathi fra USA.

Det har i året ikke vært noen ytterligere utbygging av kontakten med Folkets Ungdom, Jugoslavia. Et forsøk på å arrangere en busstur til Jugoslavia sommeren 1956 strandet

på grunn av manglende deltakelse. Undersøkelser med sikte på å få til en utveksling av unge arbeidere mellom Oslo og Beograd har heller ikke ført til resultater.

Den planlagte utvekslingen med Israel har foreløpig ikke latt seg realisere.

Spørsmålet om et utvidet internasjonalt samarbeid på tvers av politiske skillelinjer, finansiert av NATO, ble i året tatt opp som et alternativ til et forslag om en større NATO-festival. Etter grundige drøftinger i Sentralstyret ble det vedtatt at AUF skulle ta del i de konferansene som skulle holdes. Herman Pedersen var til stede på en konferanse i København med den danske stats- og utenriksminister som lanserte tanken om en NATO-festival. Senere deltok han og Lasse Aasland på en større ungdomskonferanse som NATO arrangerte i Paris. - Noe endelig resultat av de mange drøftingene er det ennå ikke blitt.

Politiske saker.

Både våre lag og D/lag og Sentralstyret har i løpet av året behandlet en rekke politiske saker. Sentralstyret har blant annet arbeidet med disse spørsmål:

Samfunnet og brevskoleundervisningen.

Saken er tidligere reist overfor Kirke- og Undervisningsdepartementet, og i løpet av året har vi gjort et par henvendelser til departementet om spørsmålet. Sentralstyret har også gjort mye for å få kravet om en samordning av brevskoleundervisningen i det offentlige skolestellet inn i Arbeiderpartiets arbeidsprogram for kommende stortingsperiode. Det er trolig at saken nå nærmer seg en tilfredsstillende løsning.

Spørsmål i samband med militærtjenesten.

Sentralstyret har sendt en henstilling til Ombudsmannen i forsvaret om å gjennomføre tiltak som kan gjøre tillitsmannsutvalgenes arbeid bedre kjent blant rekruttene før de kommer i tjeneste. Ombudsmannen arbeider med spørsmålet. Krav om utbetaling av familietillegg under rettsstridig fravær i militærtjenesten er oversendt Forsvarsdepartementet som har gjennomført tiltak i samsvar med Fylkingens krav. Dessuten har Sentralstyret sendt en anmodning til

Regjeringen og bedt den om å sørge for klare lovregler som kan hindre at folk som gjør militærtjeneste, får fradrag i ferietiden på grunn av tjenesten. Dette kravet har siden fått dekning i et forslag om en revisjon av ferieloven, som en komite har lagt fram for Sosialdepartementet.

Tjenestetidens lengde.

I samsvar med formuleringene i vårt arbeidsprogram har Sentralstyret bedt regjeringen om å arbeide med spørsmålet om en nedskjæring av tjenestetidens lengde.

Medbestemmelsesretten.

Sentralstyret har etter landsstyremøtet sendt et par henvendelser til Partiets sentralstyre med krav om en hurtigst mulig gjennomføring av programposten om medbestemmelsesretten. En fyldig framstilling av saken er dessuten sendt til samtlige lag med oppfordring om å reise spørsmålet i fagforeningene, særlig med henblikk på å modne spørsmålet i fagbevegelsen og kanalisere kravene til LO's ledelse.

Utdanning av ungdomsledere.

Krav om økt offentlig innsats for utdanning av ungdomsledere er reist overfor Statens Ungdomsråd, som tok saken opp på Ungdomskonferansen i november. Konferansen støttet AUF's syn, og Ungdomsrådet arbeider fortsatt med spørsmålet.

Offentlig støtte til de politiske ungdomsorganisasjonene.

AUF har tidligere forsøkt å kjøre saken fram på flere hold, ikke minst med henblikk på en revisjon av Kommunelovens paragraf 23. Det har imidlertid vist seg å være vanskelig å tvinge fram en løsning på denne måten. Sentralstyret har derfor funnet det mer hensiktsmessig å forsøke å få til en ordning, som faktisk kan sette ungdomsorganisasjonene i en særstilling på dette området. Saken ble derfor tatt opp på den siste ungdomskonferansen, hvor Fylkingen greide å få til en enstemmig henstilling fra konferansen til Regjeringen om å få en offentlig utredning om omfanget og retningslinjene for den offentlige støtten på ungdomssektoren. Det er stor sannsynlighet for at vi her

kan nå fram til det samme resultatet som i Sverige, hvor også Unge Høyre har gått med på å likestille de politiske ungdomsorganisasjonene med de andre når det gjelder den offentlige støtten, bortsett fra ting som har en direkte tilknytning til partipolitisk propaganda. Både Ungdomsrådet og Sentralstyret arbeider fortsatt med spørsmålet.

Elev- og lærlingeheim for utenbys ungdom i Oslo.

Et fornyet krav er oversendt Kirke- og undervisningsdepartementet hvor en komite nå arbeider med spørsmålet.

Rekrutteringen til norsk arbeiderpresse.

Spørsmålet er tatt opp overfor Partiets sentralstyre, som har nedsatt en komite til å se på hele problemkomplekset. Det Fylkingen i første rekke har pekt på, er den betenkelige avpolitiseringen blant våre partijournalister, og deres manglende følelse av tilknytning til bevegelsen. Fylkingen er representert i utvalget som er nedsatt av Partiets sentralstyre.

Utredningsarbeidet i arbeiderbevegelsen.

I en henvendelse til Partiets sentralstyre har Fylkingen pekt på at det i dag ikke fins en utredende instans i arbeiderbevegelsen, som kan behandle spørsmål i tilknytning til de mer prinsipielle og langsiktige oppgavene i bevegelsen. Henvendelsen førte til at hele spørsmålet nå blir tatt opp i Samarbeidskomiteen mellom LO og Arbeiderpartiet med sikte på å finne fram til en mulig løsning.

Ungdommens pengesparing.

Sentralstyret har på ny tatt opp spørsmålet om å finne en brukbar form for å kunne stimulere ungdommen til større sparing. Ungdomspolitisk utvalg arbeider med saken, og det er mulig at hele spørsmålet kan reises på Ungdomskonferansen i april.

Offentlig overtakelse av de private handelsskolene.

Kravet om en offentlig overtakelse av de private handelsskolene er reist overfor Kirke- og undervisningsdepartementet. Saken har fått en litt annen vending under departemen-

tets arbeid med spørsmålet. Sentralstyret kommer fortsatt til å arbeide med saken.

Økningen i ungdomskullene.

Etter initiativ fra Fylkingen har LO og AUF utarbeid en felles henvendelse til Regjeringen om alle de problemer som reiser seg i samband med den sterke økningen i de unge aldersgruppene i årene framover. Henvendelsen vil i nær framtid bli oversendt.

Det faglige ungdomsarbeid.

På bakgrunn av de erfaringene Fylkingen har på den faglige ungdomsfronten, har Sentralstyret tatt opp spørsmålet om klarere og mer planmessige retningslinjer og et nærmere samarbeid med fagbevegelsen på dette område. Det er nedsett et utvalg med representanter fra LO, AOF og AUF, og utvalget vil litt seinere på vinteren legge fram en innstilling.

Internasjonale spørsmål.

Sentralstyret sendte en skarp protest til regjeringen i USA under den skjendige diskrimineringen av negerstudentene i Sør-statene i fjor.

Etter hendingen i Midt-Østen formulerte Sentralstyret en skarp protest, rettet mot Englands og Frankrikes politikk i samband med Suez-konflikten. Partiets sentralstyre ble bedt om å ta opp saken innenfor rammen av Den sosialistiske internasjonale, og Fylkingen tok også saken opp med IUSY.

I samband med hendingene i Ungarn ble det oversendt en skarp resolusjon til regjeringen i Sovjet-Samveldet, en hilsen til sosialdemokratisk ungdom i Ungarn, og Sentralstyret forsøkte dessuten å stimulere våre lagsfolk til innsats i innsamlingsaksjonen. Flere av våre lag gjorde en glimrende innsats, og sentralstyret mottok mange uttalelser fra lag og D/lag.

Etter hendingene i Ungarn tok AUF initiativet til å bryte all kontakt mellom Statens Ungdomsråd og det sovjet-russiske ungdomsrådet, iallfall for en tid. Forslaget fikk enstemmig tilslutning både i Ungdomsrådet og på Ungdomskonferansen.

Ellers har Fylkingen vært aktivt med på å reise flere internasjonale spørsmål både innenfor IUSY og Den nordiske samarbeidskomiteen.

Andre saker.

I tillegg til de sakene som er nevnt ovenfor, har Sentralstyret arbeidet med en rekke andre politiske spørsmål som stipendier til skoleungdom og studenter, bevilgninger til samfunnshus og forsamlingslokaler, tiltak på familie- og forbrukersektoren og ungdommens forhold i arbeidslivet. I den grad det har vært mulig, har Sentralstyret forsøkt å følge opp i de spørsmål som til enhver tid har vært til behandling i Stortinget, og som har hatt særlig interesse for oss. Ungdomspolitisk utvalg har dessuten vært sterkt opptatt av de sakene som skal behandles på Partiets landsmøte i begynnelsen av juni i år. Ellers har en rekke av våre lag og D/lag tatt opp viktige kommunale og fylkeskommunale spørsmål, ikke minst på skole- og utdanningssektoren.

Framfylkingen

Landsrådet.

Framfylkingens Landsråd har disse medlemmer: Werna Gerhardsen, Rolf Hansen, Reidar Hirsti, Sverre Frogner, Odd Kjus, Bjørg Nilsen, Bjørn Fougli, Hans Sundrønning, Paul Engstad, Inger Halvorsen, Asbjørn Pettersen (til 31. mars 1956), Finn Norman, Dagfin Rimestad, samt Øivind Hansen, Lis Fridholm og Kåre Olsen, valgt av Landskonferansen.

Arbeidsutvalg: Werna Gerhardsen, landsleder, Rolf Hansen, nestlandsleder, Finn Norman, sekretær.

Organisasjonen.

Det er i perioden reist endel nye lag. Virksomheten i laga veksler sterkt fra det bedre til mindre tilfredsstillende virksomhet. Dette knytter seg til lokale- og ledervansker. I løpet av perioden er det holdt en rekke foredrag, møter og konferanser med partiavdelinger og lag.

Organisasjonsoffensiv i Vestfold 18. februar til 18. mars.

Samtlige lag i Vestfold ble i nevnte tidsrom besøkt opp til 2 ganger av representanter fra sentralledelsen. Hensikten var å drøfte virksomheten med lagas ledere, og sammen med dem legge opp planer. Konferansen ble avsluttet med et kurs og en større konferanse i Tønsberg.

Konferansen med hovedorganisasjonene 16. mars.

Etter innbydelse fra Landsrådet trådte hovedorganisasjonene sammen for å drøfte spørsmålet om ny formålsparagraf og nye lover for organisasjonen. Hovedorganisasjonenes representanter ga under drøftingene Landsrådet veiledende holdepunkter i det videre arbeide med nevnte spørsmål.

Formålsparagraf og lover.

Landsrådet har i 1956 i flere Landsråds- og særmøter arbeidet med å gjøre nye framlegg til formålsparagraf og lover.

Kursvirksomheten.

Følgende kurser er holdt: 26. mai til 2. juni: Sang- og leikkurs på FRAMBU med 25 deltakere. 22. til 29. september: 3. Frambukurs - 30 deltakere. Dessuten er avholdt et foreldrekurs i Oslo, hvor det også for tida foregår et gitarkurs og 2 ringer i folkevisedans.

FRAMBU.

Frambu ble innviet i juni 1955. Framlaga har som ellers brukt hyttene til overnattingsturer, Oslo Framkrets og Framfylkingen har hatt kurser og andre tilstelninger der. Noe nytt for året er instruksjonsvirksomheten i friluftsarbeid. Det er opprettet en instruksjonsgjeng av ledere i Oslo som etter opplegg av Rolf Hansen skal drive kontinuerlig instruksjonsvirksomhet i friluftsarbeid med Oslo- og noen utenbys lag hver helg i tida september/mai.

Reisesekretærens virksomhet.

15. mars d.å. ble Tormod Kristiansen ansatt som reisesekretær i Framfylkingen. Han reiste i de første måneder på studietur til våre broderorganisasjoner i Danmark og

Sverige, slik at han i løpet av forholdsvis kort tid fikk innblikk og høste erfaringer av det mangeartede arbeid som drives der.

På grunn av arbeidet i forbindelse med sang- og leikkurset, besøk av den russiske barnedelegasjonen og Stockholmsleiren, ble det liten reisevirksomhet før i september.

Den første reiseplan som ble lagt omfattet tidspunktet fra 9. september d.å. til januar 1957. Hittil er følgende steder besøkt: Bergen-Trondheim-Stavanger-Sanda-Sandnes og Haugesund. Når det gjelder besøkene Bergene og Trondheim vil vi nevne at mange steder i distriktene rundt omkring disse byene ble besøkt. Det ble flere gode møter og konferanser med representanter for ungdomslag, parti- og kvinnelag. Det ble også arrangert en rekke barnearrangementer hvor reisesekretæren fortalte om Framfylkingens virksomhet ved siden av at han viste lysbilder, film og framførte annen underholdning for barna.

I besøk av lengre varighet vil man søke å legge opp til kurser med deltakelse fra distriktene omkring, og disse kurser vil for det meste omfatte praktisk arbeid.

Nordisk samarbeid.

Det er avholdt 2 nordiske konferanser i år. På Nordisk konferanse 12. og 13. mai ble det besluttet å arrangere en nordisk uke i tiden 28. okt. til 4. nov. d.å.

Tidspunktet for avviklingen av en slik uke ble sett i relasjon til Nordens dag, den 30. oktober, særlig fordi man hadde ønske om samarbeid med Foreningen Norden.

Nordisk Uke ble en suksess. La oss fortsette i samme lei. De kontakter som her er sluttet bør vi arbeide videre med. Et sterkere samarbeid mellom våre organisasjoner er til beste for oss alle.

Nordisk leir i Stockholm.

Framfylkingen hadde med 350 deltakere fra hele landet til denne leiren.

Internasjonalt samarbeid.

Det har vært stor aktivitet på det internasjonale området i denne perioden. International Falcon Movement har nå funnet en arbeidsform som vil kunne gi tilfredsstillende resultater i årene framover.

Russisk barnedelegasjon.

I tiden 23. juni til 7. juli var 20 russiske barn Framfylkingens gjester. Sammen med 20 norske barn bodde de russiske barna på Frambu i den tiden besøket varte. Besøket fikk stor publisitet og ble sett på som et positivt tegn.

Representasjon.

Nordisk konferanse i Stockholm: Werna Gerhardsen, Finn Norman, Tormod Kristiansen. Nordisk konferanse i Oslo: Werna Gerhardsen, Rolf Hansen, Øivind Hansen, Finn Norman og Tormod Kristiansen. Dansk Unglederkurs i påsken, Idrettskurs på Sejs, og Sang- og leikkurs i Slagelse: Tormod Kristiansen. Dansk Landslederkurs 1956: Turid Normann. IFM-lederkurs i Hamburg: Susi Ochsenbein og Ivar Hansen. DNAs Landsmøte: Werna Gerhardsen og Finn Norman. AUFs Landsmøte: Werna Gerhardsen. A-lotteriet: Werna Gerhardsen. AUFs Sentralstyre: Finn Norman.

Administrasjon.

1. april d.å. ble kontoradministrasjonen lagt om etter drøftinger med Oslo Framkrets. Således fikk Framfylkingens sekretær også det daglige ansvar for Oslo Framkrets etter Asbjørn Pettersen, som sluttet. Ved siden av dette ble kontoret styrket med en ny kontordame, Susi Ochsenbein. I samsvar med ønske på Landskonferansen i 1954 ble Tormod Kristiansen ansatt som reisesekretær i Framfylkingen den 15. mars d.å. Framfylkingens sekretær Finn Norman sa opp sin stilling fra 1. nov. d.å. og Øivind Hansen begynte som ny sekretær den 1. desember 1956.

Den 3. Landskonferanse

ble avviklet i helgen 10. og 11. november med i alt 39 deltakere. Konferansen behandlet bl.a. spørsmålet om ny formålsparagraf og nye lover for Framfylkingen. Landskonferansen valgte 5 representanter til det nye Sentralstyre. Disse ble valgt: Rolf Hansen, Egil Wennemo, Turid Normann, Finn Norman og Stener Syversen. Varamenn ble: Asbjørn Pettersen og Knut Hylbakk.

Arbeidernes Opplysningsforbund

Forretningsutvalget i AOF 1957 består av følgende: Konrad Nordahl, LO, formann, Haakon Lie, DNA, nestformann, Aksel Zachariassen, AOF, sekretær, P. Mentzen, LO, Aase Lionæs, Von der Lippegst. 15, Oslo, Hans Hegg, LO, Egil Halvorsen, Norsk Jernbaneforbund, Gunnar Myhre, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Alf Ottesen, Norsk Kommuneforbund.

Varamenn: Frank Andersen, DNA, Fritz W. Hannestad, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer. Ragna Karlsen, LO, Trygve Hoem, Vei 1187, Blokk 37, Tonsenhagen, Rødberget byggefelt, Olav Bruvik, Norsk Tekstilarbeiderforbund, Thorleif Andresen, LO, Sigurd Halvorsen, Norsk Kommuneforbund.

Den konjunktur-pregede nedgangen i studiearbeidet som har fulgt alle valgår, uteble heller ikke for arbeidsåret 1955-56. Noen endring i dette blir det neppe før et fullstendig organisasjonsapparat med AOF-foreninger er bygd opp. 821 studieringer med 8 204 deltakere ble rapportert siste arbeidsår.

Nedgangen i antallet studieringer, er mest markant innen arbeiderungdomslag og arbeiderkvinnelag, noe som sjølsagt henger sammen med at deres medlemmer også er aktive i valg-arbeidet om høsten. AOF er av den oppfatning at en omlegging av valgarbeidet innen disse lagene, burde kunne føre til at en istedenfor nedgang, ville få betydelig oppgang i antallet studieringer under valgår. Det opplysningsarbeidet om viktige samfunnsspørsmål som da foregår, burde en i svært mange tilfelle kunne legge til studieringer som legger materialet til rette for videre behandling i laga.

Kvaliteten i ring-arbeidet blir bedre år for år, etter hvert som materiellet blir forbedret og ringene får mer erfarne ledere. Dette fører bl.a. til mer intenst studium over lengere periode enn før.

AOF har som vanlig analysert en del studieringer som det foreligger mer utførlige opplysninger om. Analysen omfatter 335 studieringer med 3403 medlemmer - 1217 kvinner og 2186 menn. Av disse har 277 kvinner og 276 menn ikke oppgitt alder. For de andres vedkommende ser fordelingen på ulike alderstrinn slik ut:

Under 20 år	100	kvinner	-	107	menn	-	i alt	207
20 - 25	"	83	"	-	153	"	-	"	236
26 - 30	"	101	"	-	292	"	-	"	393
31 - 35	"	93	"	-	317	"	-	"	410
36 - 40	"	119	"	-	334	"	-	"	453
41 - 50	"	242	"	-	423	"	-	"	665
51 - 60	"	170	"	-	153	"	-	"	323
Over 60	"	32	"	-	31	"	-	"	63

Uten at en skal legge alt for stor vekt på disse tallene som bare omfattet en del studieringer, er det likevel verd å merke seg at nedgangen i antallet studieringer i alt vesentlig skyldes aldersgruppene inntil 35 år, og mer markant for menn enn for kvinner. En må ha lov til å trekke den slutningen at det er virkningene av valgkampen vi ser her. Forsøkene på å engasjere disse aldersgruppene - og andre - i gruppearbeid ved hjelp av tilrådinger til kulturprogram, sosialiseringsprogram osv., gir grunnlag for den oppfatningen at gruppearbeid og ring-arbeid er et utmerket middel til aktivisering av medlemmene når det gjelder aktuelle saker.

Også det siste året topper studiarbeid i organisasjonskunnskap statistikken, men den prosentvise andelen er noe lavere enn året før. Prosentvis er det flere ringer i sammenfunnskunnskap og fagforeningskunnskap. Almene fag som språk, regning, psykologi og litteratur samlet omtrent like mange ringmedlemmer som tidligere år, nemlig 14,5 % av ringene.

Interessen for å gjøre teoretiske spørsmål og historie til gjenstand for behandling i studieringer er nokså minimal. Det later til at de fleste vil foretrekke å behandle slike emner på kurs og i forelesningsrekker.

For om mulig å få i gang flere ringer i historie, er det lagt opp studiemateriale til studium av Oddvar Bjørklunds bok om Marcus Thrane og Kåre Holts bok om "hattemarkerkrigen", "Det stolte nederlag". Dessuten er det laget bildeband til emnet og organisasjonene er bedt om å lage til helgekurs som opptakt til ring-arbeidet.

Også antallet kveldsskoleklasser er gått noe tilbake siste år, nemlig fra 128 klasser med 1995 elever til 102 klasser med 1662 elever. Viktig er det å merke seg at AOF-foreningene har like mange klasser som året før, nemlig 78 og at deltakertallet i disse klassene er gått opp,

nemlig fra 1175 til 1277. Med den større erfaring AOF-foreningene etter hvert får, og det økonomiske grunnlaget de skaffer seg, er det håp om at de vil sørge for stabiliteten og videreutviklingen av denne viktige og tradisjonsrike studiemetoden. Administrasjonen har prøvd å legge dette til rette bl.a. ved modernisering av undervisningsplanene for kveldsskolen.

Det ble siste arbeidsår arrangert 61 kurs som varte minst en uke, og kursene hadde i alt 1710 deltakere. Av disse ble 30 kurs arrangert av AOF, resten av fagforbund eller lokale instanser. Mange AOF-kurs var overtegnet, til dels meldte det seg fem ganger så mange som en hadde plass til.

Det var siste år færre helgekurs enn året før, men flere deltakere. I alt ble det avviklet 345 helgekurs med 8292 deltakere. Tallene året før var 350 kurs og 7770 deltakere.

Organiseringen av AOF-foreninger blir forsøkt gjennomført etter hvert som de nye lokale samorganisasjonene blir organisert. Lengst er en kommet i Rogaland hvor AOF-foreningen i Stavanger nå har fått følge av foreninger på disse stedene:

Egersund, Bryne, Sandnes, Älgård og Oltedal, Jørpeland, Sauda, Kopervik, Skudeneshavn og Åkra, Haugesund og omland.

Utsendinger fra alle disse foreningene har konsituert seg som et representantskap og utpekt den nye distriktsstudienemnda med Henrik Paulsen som formann. Ny-organiseringen har alt slått ut i vesentlig større aktivitet.

Under reiser som Magne Jønsson og Anders Mørk har foretatt, er det startet AOF-foreninger i kontakt med lokale samorganisasjoner i Troms og Finnmark. Men det er vanskelig å få noen fart i disse foreningene, så spredt som befolkningen vanligvis bor i de nord-norske fylkene. Erfaringen fra Rogaland og andre distrikter synes å bekrefte at det ikke vil bli ordentlig fart i virksomheten før de lokale AOF-foreningene har en effektiv distriktsstudienemnd å støtte seg til.

Virksomheten i byene øver stor innflytelse, og det er derfor verd å legge merke til framgangen i Narvik, Trondheim, Lillehammer og Stavanger.

I Bergen er det ennå ikke lykkes å skape noe gjennombrudd for tanken om en AOF-forening. Et "AOF-representantskap" har ikke fast kontingentordning og økonomien er min-

dre god. Dette influerer på tiltak og arbeidsmuligheter. I løpet av det siste arbeidsåret har flere foreninger meldt seg inn, og ledelsen har derfor lansert et noe dristigere arbeidsprogram.

I Oslo lot omorganiseringen vente på seg, men er nå gjennomført. Den tidligere opplysningskomiteen er oppløst og en ny AOF-forening er i virksomhet. Pr. 31. desember 1956 hadde godt og vel 50 foreninger med omlag 35 000 medlemmer meldt seg inn. Omorganiseringen vil ventelig være ferdig i løpet av våren 1957.

Ved siden av Olaf Wang Johnsen er til videre tilsatt to sekretærer, Rolf Lystad og Rolf Flamme.

Samarbeidet med NKL fortsatte i 1956 og resulterte bl.a. i tre gode uke-kurs på ulike steder av landet. Dessuten er det laget til helgekurs og konferanser flere steder rundt om i landet.

Samarbeidet med fagbevegelsen er meget god. Særlig gjelder dette materiell til studium av økonomiske spørsmål og forberedelsene til kursvirksomhet.

Kultur-debatten fikk i 1956 et kraftig oppsving. Etter en artikkel av Torolf Elster i Arbeiderbladet og en polemikk som Trygve Bull innledet, fulgte en rundebordskonferanse som AOF arrangerte i slutten av november 1955. Et bredt anlagt referat ble trykt og ga grunnlag til fortsatt livlig ordskifte både i aviser og på organisasjonsmøter. Utpå sommeren ble det arrangert et ukekurs på Sørmarka med Helge Sivertsen som kursleder. En del av materialet til et kulturprogram for Det norske Arbeiderparti ble lagt fram for deltakerne og saumfart ganske grundig. Svarene fra arbeidsgruppene ble trykt i et eget hefte under navnet "Arbeiderbevegelsen og kulturproblemene". Senere er arbeidet med materialet videreført og opplegg er gjort for å få i gang en rekke arbeidsgrupper med et revidert utkast til kulturprogram som arbeidsgrunnlag.

Salg av studiemateriell er i 1956 kommet opp i vel 70 000 kroner, 13 000 kroner mer enn året før. Den vesentligste årsaken til stigningen er brosjyren "Lønnsinntakere og skatt av årets inntekt", trykt i 8 000 eksemplarer.

I 1956 ble det registrert 180 faste abonnenter på AOF's skrifter. De betalte hver 20 kroner og fikk tilsendt trykksakene etter hvert som de forelå.

For teatermateriellet er prisen 15 kroner. 219 abonnenter ble registrert i 1956.

Det er sendt ut to "bokkasser", en om kulturprogrammet og en om "Kjenn din kommune". I alt ble det i 1956 bestilt 75 slike bokkasser.

Det er sendt ut en del nytt teatermaterieell og helafrens møteprogrammer.

Til fylkesanalysene er det laget studierettleiinger for Møre-Romsdal, Troms og Sogn og Fjordane. For de andre fylkenes vedkommende sørger Samnemnda for studiearbeid for studierettleiinger.

Film-avdelingens virksomhet har ført til økt leieinntekt. Det er anskaffet 57 nye filmer. Halvparten er underholdningsfilm som skal erstatte de gamle som en måtte skifte ut. 1955-56 ble det registrert 5659 filmutleier.

Samnemnda for studiearbeid som ble stiftet i 1932, har AOF stadig intim kontakt med. AOF-sekretær Alfred Wold har vært formann noen år, men er i november 1956 erstattet med Knut Fjæstad, NKL. I løpet av 1956 arrangerte Samnemnda et viktig kurs på Dombås og en flere dagers konferanse på Tranberg ved Gjøvik hvor nye framstøt for studiearbeidet ble tilrettelagt. Bl.a. ble det reist krav om at Kirke- og undervisningsdepartementet må sette ned en komite til å foreta en offentlig utgreiing av kulturarbeidets stilling i kommunene og de mulighetene som foreligger for en rasjonalisering og effektivisering av det frivillige arbeidet i dette feltet.

Internasjonalt samarbeid har vært ganske livlig også i 1956. På AOF-internasjonals kongress i Wien var Norge representert ved Aksel Zachariassen.

AOF har formidlet en rekke kursopphold i utlandet, og bl.a. hjulpet 10 ungdommer til et 12 ukers opphold ved "Manchesterskolen".

Geneve-skolen som er et nordisk samarbeids-tiltak, har fått sin økonomi betydelig styrket ved hjelp av økte tilskott fra regjeringene og et tilskott fra ILO på 2000 dollars. Da skolen var 25 år i 1956, ble det foretatt en innsamling til en jubileumsgave som innbrakte 30 000 kroner. "Sven Backlunds Minnefond" er overlatt styret til disposisjon. Dagfinn Austad fungerte som norsk lærer siste år, og ble senere på året utpekt som rektor for skolen i 1957.

AOF feiret 25 års jubileum den 12. desember og dagene omkring. Større festmøter ble holdt i Oslo, Bergen, Trondheim, Sarpsborg og flere steder.

Under en fest-lunsj på Stratos i Oslo ble forbundet overrakt pene gaver fra medlemsorganisasjoner, andre venner og fra broderorganisasjonene i Norden. Forbundets første formann, Oscar Torp, var blant de som hilste jubilanten.

Et stort opplagt fest-møte samme kveld i Folkets Hus i Oslo samlet stuvende fullt hus. Taler ble holdt av Haakon Lie, Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl og Reidar Hirsti og det var fint program eller. Ved siden av at alle deltakerne fikk en sjelden opplevelse, ble det høve til å hylle en del av dem som har betydd mye for norsk kulturarbeid, Martin Tranmæl, Gunnar Ousland, Arne Paasche Aasen, Jolly Kramer Johansen, arbeidersangkorene, musikerne.

På vegne av en komite som Landsorganisasjonen har nedsett, gjorde Alf Ottesen, oppmerksom på at det var i gang en innsamling til et jubileumsfond. Pengene vil ventelig bli brukt til stipend for folk som skal på kurs i utlandet.

Det er valgt ny formann etter at Anton Andresen har fungert i stillingen i 10 år. Under festlighetene fikk Andresen behørig takk for velgjort arbeid og ble overrakt en vakker bokgave.

Til ny formann er valgt LO-formannen, Konrad Nordahl. På årsmøtet ble det gjort også andre viktige vedtak. Kontingenten ble økt med 10 øre pr. medlem pr. uke, og representasjonen ble omlagt slik at tilsluttede organisasjoner hver for seg velger sine utsendinger til representantskapet. Dette førte under årsmøtet til at forretningsutvalget fikk større innslag fra faglig hold enn før. Forretningsutvalget ble samtidig utvidet fra 7 til 9 medlemmer.

Arbeidernes Pressekontor

Virksomheten ved Arbeidernes Pressekontor har i 1956 vært preget av en omfattende teknisk utbygging. I løpet av året fikk kontoret fjernskriverforbindelse med ytterligere 6 aviser, "Nordlands Framtid", Bodø, "Fremover", Narvik, "Tidens Krav", Kristiansund, "Sunnmøre Arbeideravis", Ålesund, "Telemark Arbeiderblad", Skien og "Tiden", Arendal. Ved kontoret er det skaffet nytt teleprinterutstyr slik at kapasiteten er økt vesentlig. Denne utbygging har ført til en sterk intensivering av den innenlandske nyhetsformidling og det har gitt muligheter for på en tilfreds-

stillende måte å dekke store utenlandske begivenheter. I samarbeid med Arbeiderbladet og med den svenske arbeiderpresse har det vært leiet egne fjernskriverlinjer til Cortina og Melbourne og stoffet har vært overført direkte til alle våre aviser som nå har fjernskriverforbindelse. Også under de hektiske uker i Ungarn i november ble det daglig ført over stoff på fjernskriver. Det er forutsetningen at det i året som kommer skal arbeides med en videre utbygging av telekommunikasjonsnett, en vil også søke å få fjernskriverforbindelse mellom samkjøringsavisene og å få en linje mellom Stortinget og avisene.

Også når det gjelder bruk av bilder er avisenes tekniske muligheter sterkt økt i løpet av året. 17 aviser kan nå lage klisjeer på egne klisjemaskiner. Det har skapt nye muligheter for APs billedavdeling som i stadig større utstrekning kan gå over til å sende originalbilder til avisene. I løpet av året er det sendt mer enn 3 000 bilder hvorav en vesentlig del er med motiver av lokal interesse.

Den tekniske utbygging har ført til en omlegging av arbeidsordningen med en mere markert skiftordning enn tidligere, kontoret er ordinært åpent fra kl. 6,30 til 23.

Bjørn Høyem-Johansen er medarbeider i Stortinget og Knut Ribu ble i løpet av året ansatt som ny faglig medarbeider. I arbeidet med det politiske stoffet søker en utenom den vanlige kommentar og reportasjevirkosomhet å legge vekt på fortrolige orienteringer til redaktørene og på stoff av lokal interesse. Omfanget av spørsmål fra avisene med spesialoppdrag som skal løses er stadig stigende, det kommer daglig inn 10 til 15 spørsmål som skal besvares. Det er et meget tidskrevende arbeide, men avisene gir ofte uttrykk for at de setter særlig pris på denne del av virksomheten. Kontoret har etter hvert innarbeidet seg som en Oslokorrespondent for avisene, og navnet AP finnes nesten ikke mer i avisene.

Foruten arbeidet med reportasjer og kommentarer får kontoret stadig mere å gjøre med alle former for underholdningsstoff.

A-Pressen

Økonomien.

Mens 1955 kunne karakteriseres som det beste driftsår for A-pressen, har den stadige utgiftsøkningen ført til en strammere økonomi, og resultatet for 1956 viser derfor en tydelig driftsmessig forverring i forhold til året før.

Avisene har vært nødt til i noen grad å legge på prisene for å kompensere utgiftsøkningen, men dette er alltid upopulære tiltak som avisene utsetter til det ingen vei er forbi.

Opplaget.

A-pressen kan glede seg over en øking i sitt nettoopplag også i 1956. Såvel for lokalavisene som for den samlede A-presse har vi øking i det betalte opplag. Opplagsbevegelsen har vist en stadig stigende kurve i årene etter krigen, og vi trykker i dag et opplag på ca. 380 000.

Teknisk utstyr.

Arbeidet med å sette det tekniske apparat i avisene våre i konkurransemessig stand har fortsatt også i 1956. Vi må si at vi i dag stort sett har et moderne og vel utrustet teknisk presseapparat.

Bergens Arbeiderblad har ved årsskiftet 1956-57 anskaffet et nytt teletypeanlegg. Dette er en teknisk nyskapning som det settes store forventninger til, og som vil bety en styrking av avisens konkurransevne.

Finmarken, Vadsø, har tatt i bruk en Duplex flattrykksrotasjon og har ellers fått tilført nytt teknisk utstyr.

Glåmdalen, Kongsvinger, monterer en 32 sidig stereotypirotasjon til erstatning for sin 8 sidige rotasjonspresse. Den nye pressen vil være i driftsklar stand sommeren 1957. Det er sannsynlig at den ledige rotasjonen i Glåmdalen vil bli overtatt av Akershus Arbeiderblad og Romerikes Blad.

Sarpsborg Arbeiderblad har kjøpt en 32 sidig stereotypirotasjon og arbeid er satt i gang for å gi plass for pressen.

En rekke andre aviser har fått fornyet og forbedret sitt

tekniske utstyr. I løpet av 1956 har ytterligere 3 aviser anskaffet nye klisjemaskiner. I løpet av våren 1957 vil enda 5 av våre aviser kunne ta i bruk klisjemaskiner.

Avisbygg.

Dagningen, Halden Arbeiderblad, Fremtiden, Tidens Krav og Vestfold Arbeiderblad, er gått i samarbeid med lokale Folkets Hus-foreninger om reisingen av nye kombinerte Folkets Hus- og avisbygg.

For Halden Arbeiderblad og Tidens Krav er finansieringen sikret. I Kristiansund N. er graving allerede i gang og i Halden antar en at en vil komme i gang med rivingsarbeidet i løpet av 1957.

Finmarken, Vadsø, har bygget sammen med Vadsø Bolig og Sparelag, og de nye lokaler ble tatt i bruk i 1956.

Fremover, Narvik, flyttet inn i sitt nybygg vinteren 1956.

Glåmdalen bygger nye lokaler i tilknytning til sitt avisbygg i Kongsvinger.

For Nordlys, Tromsø, som allerede har ferdigbygget 2. byggetrinn, er finansieringen av en fullstendig utbygging av eiendommen nå sikret.

Sogn Folkeblad er ved årsskiftet 1956-57 på det nærmeste klar til innflytting i sitt nye avisbygg.

Telemark Arbeiderblad har ved årsskiftet reist råbygget som skal gi plass til avisens setteri og andre lokaler.

Sammenslåing av aviser.

Folkeviljen, Harstad, og Nordlys, Tromsø, ble sammensluttet til en fellesavis i november 1956. Avisen vil få kontorer i nybygg for sin avdeling i Harstad.

Moss Arbeiderblad og FOLLO har vedtatt å gå sammen til en fellesavis, men sammenslutningen vil først bli gjennomført i 1957.

Samtrykking og andre rasjonaliseringstiltak.

For å kunne utnytte de investeringer som er gjort i teknisk utstyr og for å redusere trykkingsutgifter og behovet for nyinvesteringer, har det fortsatt vært drøftinger om samtrykking på steder hvor forholdene skulle ligge til rette for det.

I de fleste av våre aviser er mulighetene lagt til rette for aksidens. Det har fortsatt vært arbeidet med å tilføre våre aksidenstrykkerier arbeid fra kunder i Oslo.

A-pressen har sitt eget skriftstøperi i Fredrikstad, som har drevet et par års tid. Produksjonen av skrifter og utslutningsmaterieell for avisene er nå kommet godt i gang og skriftstøperiet vil være i stand til å levere kvalitetsvarer til rimelig pris.

Kurser og konferanser.

Arbeiderpressens Samvirke A/L arrangerte i april 1956 et kurs for avisenes abonnements- og annonsefolk på Sjømannsforbundets feriehjem, Leangkollen i Asker.

I mai 1956 ble det arrangert en redaktør- og disponentkonferanse på Vrådal Turisthotell. Det møtte 67 representanter fra avisene.

I juni 1956 ble det i Oslo arrangert en skandinavisk reklamekonferanse. Her møtte representanter fra Sverige og Danmark, og fra Oslo og våre større lokalaviser.

En nordisk A-pressekonferanse ble arrangert i København i november 1956 med deltakere fra Finland, Sverige, Danmark og Norge.

Neste nordiske A-pressekonferanse ble besluttet henlagt til Norge.

Arbeiderpressens Annonsekontor.

Annonsekontoret har fortsatt sitt kontakt- og opplysningsarbeid overfor reklamebyråer og riksannonsører. Gjennom Norsk Gallup Institutt A/S er det foretatt en lesekrets- og leseverdiundersøkelse som har pågått fra 1. januar 1955 til 30. juni 1956. Undersøkelsen har omfattet hele A-pressen og hele 42 408 personer over 18 år var intervjuet. Hver enkelt var stillet 73 forskjellige spørsmål. Undersøkelsen ga oss mange gode argumenter, ikke minst for vårt salgsarbeid.

Tariffavtaler.

Hovedavtalen mellom samtlige våre aviser og Arbeiderpartiets Presseforbund ble revisert i 1956. Arbeiderbevegelsens Tarifforening trådte inn som tariffpartner istedenfor som tidligere Arbeiderpressens Samvirke A/L. Også hovedavtalen mellom avisene og Norsk Centralforening for

Boktrykkere ble revidert i 1956, og også her ble Tarifforeningen ny motpart i avtalen.

Avisenes navn og antall.

Redaktører og disponenter pr. 31. desember 1956.

Nedenstående oppgave viser samtlige våre aviser og deres utgiversted, og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1956.

Av oppstillingen går det fram at vi har i alt 42 aviser hvorav 28 kommer ut alle hverdager, 11 aviser 3 ganger ukentlig, 3 aviser 2 ganger ukentlig.

I 1955 hadde vi 43 aviser, hvorav 27 dagsaviser, 12 aviser 3 ganger ukentlig og 4 aviser 2 ganger ukentlig.

Styrene.

Norsk Arbeiderpresse A/S har ved utgangen av 1956 dette styre:

Styremedlemmer:

Konrad Nordahl, formann,
Emil Torkildsen,
Josef Larsson,
Johan Ona,
Ivar Opsahl, nestformann,
E.O. Solbakken,
Knut A. Næss,

Pers.varamenn:

Parelius Mentzen,
Kaare Pehrson
Karl Furuskjegg,
Olav Larssen,
Frank Andersen,
Nils Hønsvald,
Einar Emilson,

Aksjegruppe:

Serie A.
" "
" "
" B.
" "
" "
" C.

Arbeiderpressens Samvirke A/L har ved utgangen av 1956 dette styre:

Styremedlemmer:

Knut A. Næss, Fremtiden, form.
Ivar Opsahl, DNA, nestform.
Olav Larssen, Arbeiderbladet
Johan Ona, Arbeiderbladet
Bjarne Nygaard, Sarpsb.Arb.bl
Brynjulf Haaland, Rogalands
Avis
Ole Øisang, Arbeider-Avisa
Petter Hansen, Nordlys
Jørgen Hustad, Bergens Ar.bl
Per Haraldsson, A.P.F.
Josef Larsson, Norsk Arb.pr.

Personlige varamenn:

Einar Emilson, Hamar Arb.bl.
Frank Andersen, DNA
Rolf Gerhardsen, Arbeiderbl.
Roar Adler, Arbeiderbladet
Ingjald Nordstad, Nybrott
Andreas Erikstad, Nordlands
Framtid
Per Dingsøy, Sogn Folkeblad
Aslak Slette, Oppl. Arb.blad
H. Steffensen, Glåmdalen
Paul Engstad, A.P.F.
Kaare Pehrson, Norsk Arb.pr.

Administrasjonen.

Som disponent for de to selskaper har fungert Rutner Rønnestad.

Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har vært Olav Brunvand, og reklamejef for Arbeiderpressens Annonsekontor, Rudolf Lindquist.

<u>Avisens navn:</u>	<u>Utgiversted:</u>	<u>Redaktør:</u>	<u>Disponent:</u>
Alle hverdager:			
Arbeiderbladet	Oslo	Olav Larssen	Johan Ona
Arbeider-Avisa	Trondheim	Ole Øisang	Johan Aae
Bergens Arb.bl.	Bergen	Torstein Selvik Jørgen Hustad	Peter Myklebust
Dagningen	Lillehammer	Joh. Johansen	Knut Grythe
Demokraten	Fredrikstad	Erling B. Kvaale	John Johannessen
Fremover	Narvik	Sandrup Nilsen	Arve Barli
Fremtiden	Drammen	Jon Vraa	Knut A. Næss
Glåmdalen	Kongsvinger	Halvor Steffensen	Øivind Løchen
Halden Arb.bl.	Halden	Paul Hovding	Arnold S. Olsen
Hamar Arb.bl.	Hamar	E.O. Solbakken	Einar Emilsen
Horten Arb.bl.	Horten	Th.E. Thoresen	Th.E. Thoresen
Moss Arb.bl.	Moss	Pedro Edvardsen	Einar Solstad
Nordlands Framtid	Bodø	L.O.M. Braseth	Andreas Eriksen
Nordlys	Tromsø	Ingvald Jaklin Andr. Asbjørnsen	Petter Hansen
Nybrott	Larvik	Ingjald Nordstad	Alf Nagel
Oppland Arb.bl.	Gjøvik	Sig. Solheim	Aslak Slette
Rana Blad	Mo i Rana	Ole Moe	Eilif Granhaug
Rjukan Arb.bl.	Rjukan	Halvor Røysland	Konrad Anderson
Rogalands Avis	Stavanger	Peder Næsheim Harald Riis (Trond Hegna permit.)	Brynjulf Haaland
Romsdal Folkebl.	Molde	Kolbjørn Eide	Gunnar Toft
Sarpsborg Ar.bl.	Sarpsborg	Nils Hønsvald Bjarne Nygård	Asbjørn Kristiansen

Avisens navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
Sunnmøre Arbeideravis	Ålesund	Simen Hangaard	Harald Osnes
Sørlandet	Kr.sand S.	Odd Lien	Egil Alstad
Telemark Arbeiderblad	Skien	Knut Kvigne	Wærn Halvorsen
Tiden	Arendal	Ths. Trommestad	Jens Kvale
Tidens Krav	Kr.sund N.	Alf Salvesen	Hjalmar Dønheim
Vestfold Arbeiderblad	Tønsberg	Håkon Hoff	Jan Brambani
Vestfold Fremtid	Sandefjord	Ivar Tollnes	Karsten Johansen
3 ganger ukentlig:			
Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Oskar Gystad	Thorleif Berntsen
Arbeidets Rett	Røros	Aksel Meland	Olav Solli
Finnmarken	Vadsø	Sverre Nilsen	Kåre Hanssen
Firdaposten	Florø	Odd Brandsøy	Odd Brandsøy
Folkets Røst	Askim	Martin Aune	Helfred Andreassen
Follo	Ski	Gunvald Wagelie	Øivind Henriksen
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Torfinn Skogsås	Torfinn Skogsås
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Sigurd Krekling	Gustav Sve
Romerikes Blad	Jessheim	Oskar Gystad	Thorleif Berntsen
Sogn Folkeblad	Høyanger	Per Dingsøy	Per Dingsøy
Vestfinnmark Arb.blad	Hammerfest	Halvor Brox	Aksel Olsen
2 ganger ukentlig:			
Aura Avis	Sunnalsøra	Einar Sæter	Einar Sæter
Hardanger Folkeblad	Odda	Lars Odland	Lars Odland
Risør	Risør	Kjell Røstad	Kjell Røstad

Arbeidernes Avholdslandslag

Året 1956 må betegnes som et godt arbeidsår. Lagsvirksomheten har vært preget av større aktivitet og det utadvendte arbeid har økt, særlig gjelder dette opplysningsarbeidet på arbeidsplassene.

Nye lag og grupper er også dannet i løpet av året. I Mandal og Kristiansund N. er nye lag kommet i arbeid og i Forsgrund og Skien har vi konstituert nye grupper. For Vest-Agders vedkommende har vi tegnet medlemmer til et nytt lag i Våsbygd som trer i arbeid fra nyåret. I november som var agitasjonsmåneden ble det avviklet en rekke gode møter og resultatet må sies å ha vært bra. Forøvrig har våre distriktslag og de større enkeltstående avdelinger lagt særlig vekt på å styrke lagsarbeidet innad. En kan således ved årsskiftet igjen notere en økning i medlemstallet. Frammøte har vært jevnt godt og en kan også vise til en stigende interesse i opplysningsarbeidet.

Kontaktarbeidet.

Å øke trivselen på arbeidsplassen har vært landslagets største oppgave de seinere åra. En har foreløpig holdt seg til de større bedrifter. Det blir foretatt regelmessig registrering av kontaktene. Rolf Kristiansen som er landslagets faste instruktør besøker bedriftene i de større industrisentrer og har konferanser med kontakter og tillitsmenn. Fordelt på 14 fylker har vi nå 720 kontakter ved 600 bedrifter som tilsammen beskjeftiger omlag 115 000 arbeidere. I løpet av høsten er det lagt opp en ny serie av foldere som skal sendes ut i 1957. De blir i alt trykt i 75 000 eksemplarer. Dessuten sender vi ut 2100 eksemplarer av avisa vår av hvert nr. som legges ut på spisesalene. For Oslos vedkommende har distriktslaget også i år hatt en mann som har besøkt bedriftene og holdt kontaktarbeidet ájour. 85 arbeidsplasser i Oslo er registrert etter sommerferien.

Vårt inntrykk er når en ser hele landet under ett, at edruelighetsforholdene på arbeidsplassene er stortsett bra. Vi har også søkt å løse oppgaven med kontakter på de såkalte bevegelige arbeidsplasser, som byggeplasser m.v.

Vi har her tatt ut våre egne lagsmedlemmer som faste lagskontakter, uansett hvilken arbeidsplass de er på. Derved rekker vi fram til de aller fleste.

Opplysningsarbeidet.

Antallet av studiesirkler og brevringer har variert endel, men for høstsemesteret kan vi igjen vise til en sterkere oppgang. Flere av våre lag har meldt seg til den konkurranse som Folkelt Brevskole og AOF har satt igang i jubileumsåret. For Oslos vedkommende har vi vår faste kveldsskole som nå går inn i sitt 3. arbeidsår. Skolen har hatt lokaler sammen med den sosialistiske aftenskole og vi har de to foregående år hatt 41 elever. Landslagets årlige sommerkurs ble holdt på LO-skolen i uka 5. til 11. august 1956. med 34 deltakere fra de forskjellige kanter av landet.

Foredragsvirksomheten.

Landslaget har som nevnt en av de 7 riksinstruktører som Stortinget har bevilget stønad til. Hans vesentligste oppgave er arbeidsplassene, men han har holdt en rekke foredrag utover landet bl.a. i partilag, kvinnegrupper og ungdomslag. Av den rapport som sendes inn til Statens Edruelighetsråd framgår det at han har holdt 54 foredrag i de nevnte organisasjoner. Hertil kommer forelesninger ved kurser, konferanser og møter på arbeidsplassene og informasjonsmøter for de faglige kontakter i distriktene. Dessuten har sentralstyrets medlemmer holdt en rekke foredrag som ikke er registrert i den alminnelige oversikt. Samarbeidet mellom våre lag og de andre stedlige arbeiderorganisasjoner er bra.

Landsorganisasjonens komité for produksjonsøking

Kursvirksomheten etter TWI systemet har i 1956 avveket noe fra de 3 tidligere år.

På grunn av finansieringsvansker foreslo komiteen i sitt møte 14. juni 1955 at instruktørantallet ble redusert fra 11 til 6 for året 1956. Dette førte igjen bl.a. til

at instruktørene også måtte drive kursvirksomhet i andre distrikter enn sitt eget samorganisasjonsdistrikt.

Finansieringen av virksomheten ble løst ved at Stortingetsproposisjon nr. 98 (Disponering av de gjenværende mot-verdimidler i samband med det amerikanske hjelpeprogram) av de 10 millioner som ble avsatt til Norsk Produktivitetsinstitutt bestemt at 1 mill. kroner skulle nyttes til LOs kursvirksomhet blant arbeidstakerne. Disse midler som forutsattes skulle brukes over et lengere tidsrom vil ikke stå til disposisjon før 1. juli 1956.

Da en sto uten midler til 1. halvår av 1956 ble der bevilget kr. 150 000 av Handelsdepartementet. I tillegg her til bevilget LO kr. 34 000,- og forbundene kr. 27 800,-.

Fra 1. juli 1956 har komiteen begynt å trekke kr. 175000 fra NPI pr. halvår.

Oversikt over TWI-kursene 1956:

	<u>Deltakere:</u>	<u>Grupper:</u>
Oslo - Akershus	633	78
Østfold	106	12
Vestfold	100	12
Buskerud	149	16
Telemark	104	13
Aust-Agder	79	10
Sørlandet	168	21
Rogaland	152	18
Bergen - Fylkene	172	19
Møre - Romsdal	515	56
Oppland	98	10
Hedmark	24	3
Trøndelag	213	23
Nordland	286	34
Troms	173	20
	<u>2 972</u>	<u>345</u>
Samarbeidsforhold	748	79
Arbeidsinstruksjon	538	66
Arbeidsmetoder	501	58
Produksjonsutvalgsarbeid	230	28
Bedriftsregnskap	427	53
Diskusjonsledelse	478	61
	<u>2 972</u>	<u>345</u>

Dessuten 9 uker i Oppfølgingsarbeide.

For å gi et bilde av kursvirksomhetens omfang i de fire år den nå er drevet, kan opplyses at 6 100 personer har deltatt i kursvirksomheten i løpet av 1953 - 1954 - 1955 og 1956. Disse elever har deltatt i 1, 2, 3 eller flere kurs, slik at det faktiske deltakerantall har vært oppe i 19 836.

Komiteen har også i 1956 bestått av: Alf Andersen, Kaare Pehrson, Karsten Torkildsen, Josef Larsson, Olav Bruvik, Erling Frogner. Ingeniør Egil Ahlsen har tiltrådt komiteen.

Arbeiderbevegelsens Arkiv

Onsdag den 21. desember 1955 ble det avholdt fellesmøte av medlemmene i Den historiske komite og styret for Arbeiderbevegelsens Arkiv. I dette fellesmøtet ble det vedtatt å fremme forslag for hovedorganisasjonene at det opprettes ett styre for de arbeidsoppgavene som tidligere har sortert under Den historiske komite og Arkivets styre. Dette ble godkjent i hovedorganisasjonene og følgende styre ble oppnevnt for den samlede virksomhet under Arbeiderbevegelsens Arkiv: Fra LO: Henrik Hjartøy, formann, Hans Hegg, Frank Hansen og Harald Bråthen. Fra DNA: Haakon Lie, Aksel Zachariassen og Edvard Bull.

Arbeidet med ordningen og katalogiseringen av eldre og nytt tilsendt stoff har fortsatt etter de tidligere rettingslinjer. Av eldre arkivstoff, som finnes i Arkivet, er i årets løp omtrent halvparten av forhandlingsprotokollene fra Oslos fagforeninger gjennomgått og katalogisert.

Utenom den vanlige tilvekst fra organisasjonene og andre forbindelser er bl.a. mottatt: 20 eldre årganger av "Sosialt Arbeid" fra Arbeidernes Opplysningsforbund, en del bøker fra DNA's stortingsgruppe, ca. 2 hyllemeter eldre tidsskriftårganger m.m. fra LO og diverse bøker og brosjyrer fra Østkantutstillingen. Arkivet har i år oppsporet og fått tilsendt 74 jubileumsskrifter (de fleste fra fagforeninger), som tidligere manglet i Arkivet. Flere av disse foreligger i manuskript eller er gitt ut som stensiltrykk. Vi nevner også at okkupasjonstidens "Fri Fagbevegelse" nå er komplett i arkivet, idet det har lyktes i år å få tak i de nummer som manglet her.

Fra følgende er mottatt gaver: Deichmanske bibliotek, Oslo, Nederlandske landsorganisasjon, Norges kooperative landsforening, Norsk Hydro, Rjukan off. bibliotek (ca. 70 småskrifter) og Tiden norsk forlag. Disse privatpersoner har gitt eldre eller nyere trykksaker: Frithjof Andersson, Berner Harsen (Skien), Per Sogstad, Finn Tokerud (Bærum) og Edv. Waagbø (Skien). Alfred Skar har overlatt til Arkivet den berømte "Sulitjelma-medaljen" fra 1907. Fra Randolph Arnesen og Karl Pape er mottatt en del eldre fotografier.

Arkivet har gitt trykksaker fra sin dublettsamling til: Deichmanske bibliotek, LO-skolens bibliotek, Stortingets bibliotek, Universitetsbiblioteket i Oslo og Gøteborgs museum.

Bytteforbindelsen med arbeiderarkivene i de øvrige nordiske hovedsteder har vært opprettholdt.

Til innbinding er i år sendt 96 bind og til innkjøp av nye bøker er brukt 268,50. LO-skolens bibliotek har i året hatt en tilvekst av bøker og tidsskrifter på 64 bind samt 85 småskrifter. Arkivet har klassifisert alle og katalogisert de fleste av disse for skolen. 33 bind er innbundet til skolen.

Registret over organisasjonenes stiftelsesdatum er i år komplettert med avdelingene innen 3 forbund: Gullsmedene, Litografene samt Kjemisk industriarbeider forbund. Jernbaneforbundet er gått igjennom for 1917-1955, så her mangler bare et par avdelinger. Handel og Kontor er supplert med årene 1933-1939, slik at 29 forbunds avdelinger er nå med i dette registret. For partiets vedkommende er nå alle kvinneorganisasjonene registrert fram til 1940, de øvrige partiorganisasjoner er ført fram til 1908 ved en gjennomgåing av aviser og andre kilder. Ungdomslagene i byene er også registrert, men landdistriktene bare delvis hittil.

For AOF's avdeling i Bergen er utarbeidet en liste over Arkivets bøker om engelsk og amerikansk fagbevegelse. De skriftlige opplysningene som er sendt ut fra Arkivet vedrørende arkivstoff og lignende er i år sendt hovedsakelig til partiorganisasjoner. Det er tapene fra okkupasjonsstiden som viser seg tydelig nå.

Da AOF feiret sitt 25-års jubileum i desember i Folkets Hus, Oslo, ble det fra Arkivets side her laget en utstilling av trykksaker og eldre protokoller som ga et historisk oversyn over opplysningsarbeidets utvikling innen norsk arbeiderbevegelse.

Besøket i Arkivets lesesal har vært omtrent som ifjor og utlånsekspedisjonene nøyaktig som fjorårets. Året viser en liten stigning i antallet av utlånte skrifter og en større stigning i utlånet av fotografier og annet billedstoff.

Personalet har vært Aage Henriksen og Øivind Berntsen. Arne Onsheim har arbeidet som ekstrahjelp i alt 157 timer.

Arkivets tilvekst av historiske fremstillinger vedrørende norsk arbeiderbevegelse (utkommet 1955-1956):

- Kåre Odlaug: Norsk arbeidsmandsforbund gjennom 60 år. 2 b. 1955-56.
- Sigurd Magnussen: Norsk politiforbund gjennom 50 år, 1905-1955. 1955.
- Norsk transportarbeiderforbund: Videre fram 1946-1955. Ved Bjarne Marthinsen. 1955. (Tillegg til 50-årsberetningen).
- Edvard Bull: Norsk fagbevegelse; oversikt over fagorganisasjonens utvikling. Utg. av AOF. 1955.
- Edvard Bull: The Norwegian trade union movement. Brussels 1956. (Utg. av den Frie faglige internasjonale The trade union movement in Norway. 2nd. ed. 1955. (Utg. av AFL).
- Fra 31 forskjellige fagforeninger er mottatt disses jubileumsskrifter.
- Sverre Hjertholm: Arbeiderbevegelsen i Vestfold; trekk fra den politiske og faglige arbeiderbevegelse 1906-1956. Utg. av Vestfold fylkes arbeiderparti. 1956.
- Ola Solberg: Arendal arbeiderparti 1904-1954, og litt om forhistorien med omtale av forholdene fra 1850-årene fram til 1904. 1956.
- Johan Jensrud: Nittedal og Hakadal arbeiderparti 1906-1956; en oversikt. 1956. 15 blader. stensiltrykk
- AOF 25 år, 1931-1956. Utg. av Arbeidernes Opplysningsforb. 16 sider.
- I forbindelse med sitt 50 års jubileum utga NKL i 1956: Norges kooperative landsforening gjennom 50 år. Red.kom.: Sverre Sulutvedt, Harald Korsell, Christoffer Rønne.
- Torolf Elster: Hverdag i gate og grend.

A/S Kontakt

I denne serien er det i løpet av året sendt ut 2 nummer.
Det er:

"Ropet i ørkenen".

"Et kulturprogram til debatt".

A/S Fram Forlag

Forlaget har i løpet av året gitt ut:

"Hva er i vente", av Haakon Lie,

og i særtrykk

"Den 20. kongress i Sovjetunionens kommunistiske parti". (Khrusjtsjovs tale).

Arbeiderbevegelsens Tarifforening

Foreningen ble stiftet 18. juli 1955 av Arbeiderpressens Samvirke A/L, Det norske Arbeiderparti, Arbeiderbladet og Arbeidernes Aktietrykkeri i fellesskap. Foruten disse er følgende medlemmer av Tarifforeningen: Samtlige partiaviser, Arbeidernes Ungdomsfylking, Framfylkingen og Oslo Arbeiderparti.

Foreningens formål er å:

- A. bestå medlemmene med å opprette tariffavtaler med sine arbeidere og funksjonærer eller disses organisasjoner om lønns- og arbeidsvilkår.
- B. søke avverget og ordnet arbeidstvister ved bistand om tolking av slike avtaler.
- C. gi foreningens medlemmer opplysninger og rettleiing om avtaler og arbeidsvilkår og behandle saker på dette området av felles interesse.
- D. bistå medlemmene i deres arbeid for mulig opprettelse av pensjonsordninger.

Som forretningsfører for Arbeiderbevegelsens Tarifforening var Frithjof Roaas ansatt. Han var sykepermittert

fra 1. mars 1956 og døde i juni 1956. Etter den tid har Tarifforeningen vært administrert av formannen, Rutner Røn- nestad.

Med Arbeiderbevegelsens Tarifforening som tariffpart har en for første gang opprettet landsoverenskomst med Handel- og Kontor for samtlige arbeideraviser. Landsoverenskomsten for avisene ble i prinsippet også gjort gjeldende for de andre medlemmer av foreningen.

Sommeren 1956 ble overenskomsten med Norsk Centralforening for Boktrykkere revidert og høsten 1956 ble det oppnådd enighet om ny overenskomst med Arbeiderpartiets Presseforbund. I begge disse overenskomster er foreningen tariffpart. Det ble i 1956 også opprettet overenskomst med Norsk Arbeidsmandsforbund for rengjøringskvinnene.

Arbeiderbevegelsens Tarifforening har følgende styre:

Rutner Rønnestad, formann, Ivar Opsahl, nestformann, Knut A. Næss, Johan Ona, Frank Andersen.

